

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут архітектури, будівництва та землеустрою
Кафедра автомобільних доріг, геодезії та землеустрою

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до кваліфікаційної магістерської роботи
на тему:

**«Напрямки забезпечення сталого розвитку Машівської
селищної територіальної громади Полтавської області»**

Розробив: **Марченко Станіслав Валерійович**
студент гр. 601-БЗ,
ОП спеціальності 193 «Геодезія
та землеустрій»
№ з.к. 10588970

Керівник: **Корба Павло Степанович**
к.т.н., доцент кафедри автомобільних доріг,
геодезії та землеустрою

Рецензент: сертифікований інженер -геодезист
Чернишов Є.О.

Полтава 2024

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут архітектури, будівництва та землеустрою
Кафедра автомобільних доріг, геодезії та землеустрою

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
до кваліфікаційної магістерської роботи
на тему:

**«Напрямки забезпечення сталого розвитку Машівської
селищної територіальної громади Полтавської області»**

Розробив: **Марченко Станіслав
Валерійович** студент гр. 601-БЗ,
ОП спеціальності 193 «Геодезія та
землеустрій»
№ з.к. 10588970

Консультанти:

із земельно-правових питань _____ **д.е.н., професор Шарий Г.І.**
із охорони навколишнього середовища _____ **к.т.н., доцент Щепак В.В.**
із землеустрою _____ **к.т.н., професор Литвиненко Т.П.**

Нормоконтроль

_____ **к.т.н., доцент Щепак В.В.**

Допустити до захисту

зав. кафедри _____ **д.е.н., професор Шарий Г.І.**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ I. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ..	8
1.1. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року.....	8
1.2. Концепція сільського розвитку до 2030 року	12
1.3. Закордонний досвід планування використання земель.....	19
1.4. Аналіз сучасної нормативної бази щодо планування використання земель територіальних громад	24
1.5. Особливості просторового розвитку територіальних громад.....	32
РОЗДІЛ II. СТРУКТУРА КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	53
2.1. Склад і особливості формування вишукувальної частини комплексного плану	53
2.2. Склад і особливості формування землевпорядної частини комплексного плану	54
2.3. Склад і особливості формування містобудівної частини комплексного плану.....	59
2.4. Принципи просторово-територіального планування сільської територіальної громади.....	65
РОЗДІЛ III. НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МАШІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	81
ОЇ ТГ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	81
3.1. Соціально-економічний аналіз (СЕА). профіль громади.....	81
3.1.1. Загальна характеристика Машівської селищної територіальної громади	81
3.1.2. Трудові ресурси та населення Машівської селищної територіальної громади	83
3.1.3. Земельні та природні ресурси.....	86
3.1.4. Економіка громади.....	91
3.1.5. Житлово-комунальне господарство.....	93
3.1.6. Соціальна інфраструктура.....	93
3.1.7. Транспортна інфраструктура та зв'язок.....	97
3.1.8. Стан довкілля.....	98
3.1.9. Містобудівна документація Машівської селищної територіальної громади.....	100
3.1.10. Економічна та соціальна політика Машівської громади.....	101
3.2. Swot-аналіз Машівської селищної територіальної громади	105
3.3. Сценарії розвитку Машівської селищної територіальної громади.....	115
3.4. Стратегічне бачення розвитку Машівської селищної територіальної громади (візія).....	117
3.4.1. Стратегічні, оперативні цілі та завдання розвитку Машівської селищної територіальної громади.....	118
ВИСНОВКИ	133
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	135
ДОДАТКИ.....	139

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>			
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата				
Розроб.		Марченко С. В.			Напрямки забезпечення сталого розвитку Машівської селищної територіальної громади Полтавської області	Стадія	Арк.	Аркцифр
Перевір.		Корда П.С.					4	
Н. Контр.		Щепак В.В.				НУ «Полтавська політехніка ім. Ю. Кондратюка», ННІАБтЗ, кафедра АДГЗ		
Затверд.		Шарий Г.І.						

ВСТУП

Спираючись на сучасні глобальні запити суспільства, трендом соціально-економічної політики на міжнародному та національному рівнях розвинених країн світу є концепція сталого розвитку, якою передбачена збалансованість економічного, соціального та екологічного напрямків розвитку. З урахуванням того, що в Україні сільське населення становить 31 % усього наявного населення, а сільськогосподарські угіддя складають 70 % від загального земельного фонду країни, сталість розвитку сільських територій значною мірою визначає забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку країни в цілому.

Головною складовою у розбудові аграрної сфери України являється комплексний розвиток сільських територій, що спрямовується на стале забезпечення розвитку сільськогосподарського виробництва, поліпшення умов праці та життя населення, збереження довкілля.

Старт процесам розбудови сільських територій розпочався із 2015 року прийняттям Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», відповідно з яким, згідно до Постанови Верховної Ради України від 17 липня 2020 року у складі областей по усій Україні було виділено 1469 територіальних громад, а саме: 409 міських громад із центром у місті, 435 селищних громад із центром у селищі міського типу, 625 сільських громад з центром у селі. [2] Таким чином, 72,15 % становлять сільські та селищні громади.

При впровадженні адміністративно-територіальної реформи до складу ОТГ увійшло 9240 сіл. Розширення повноважень місцевих громад вимагає гармонізації у розвитку між сільськогосподарським виробництвом та сільськими територіальними громадами, ініціативи кожного мешканця села щодо питань забезпечення високої ефективності виробництва, і на цій основі, покращення якості та безпеки їх життя.

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		5

В сучасних економічних, фінансових і соціальних умовах створення реальної саморегульованої та самодостатньої системи соціально-економічного розвитку сільських територій досит тяжко. Необхідно важливі по своїй суті заходи втілюються, але їх загальна стратегічна мета на даний час не визначена. В особливості це стосується так званих віддалених (більш, ніж 10 км від районного центру) поселень та прилеглих територій.

Саме у цих населених пунктах на теперішній час найбільші негативні якісні та кількісні показники демографічних процесів, скорочується трудовий потенціал, зростають показники безробіття та погіршується матеріальне становище жителів села, посилюються міграційні процеси - сільська молодь відїзджає у міста та за кордон. Внаслідок цього, ці селища перетворюються на малі села, які у подальшому стають «неперспективними», сільська поселенська мережа кожного року скорочується, території обезлюднюються і занепадають.

У таких населених пунктах дороги із твердим покриттям руйнуються, тим самим підвищуючи техногенно-екологічна небезпеку.

Спираючись на вищевикладене, проблема соціально-економічного розвитку сільських територій переходить на національний рівень та потребує реалізації на державному рівні соціальної політики, спрямованої на її комплексне вирішення. Головним при розв'язанні цієї проблеми повинно стати формування і практичне впровадження стратегічного планування, яке орієнтоване на соціально-економічну розбудову кожного сільського поселення, розпочинаючи з мікро- і до макрорівня. Його сутність має підпорядковуватися інтересам кожного сільського мешканця.

Вирішення соціальних проблем повинно охоплювати усі поселенські утворення по територіальному принципу і мати нерозривний зв'язок з виробничою діяльністю усіх господарюючих в них суб'єктів. За цих умов виникає необхідність у переосмисленні реального стану проведення децентралізації.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		6

Насамперед, потрібне опрацювання статуту та повноважень базових територіальних громад на мікрорівні. Особлива увага при цьому повинна бути прикута до посилення соціальної підтримки розвитку виробництва на мікрорівні і на цьому фундаменті опрацювати ефективні заходи у сферах зайнятості і життя сільського населення. Це посприє, насамперед, оздоровленню демографічної ситуації на селі і, у подальшому призведе до оновлення трудового потенціалу, підвищить ефективність виробництва, матеріальний добробут і соціальний захист населення, і на загал посприє відтворенню поселенської мережі та розвитку сільських територій.

Метою даної магістерської кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних положень та розроблення практичних рекомендацій сталого просторового розвитку території громади.

Об'єктом дослідження є Машівська селищна територіальна громада Полтавської області.

Предметом дослідження магістерської роботи є правові, соціально-економічні, природно-екологічні закономірності функціонування та розвитку об'єкту дослідження, різнобічні його якості та властивості.

Методи дослідження в кваліфікаційній магістерській роботі є наступними:

-проаналізувати нормативно-правову базу щодо сталого просторового розвитку нових адміністративних утворень, а саме територіальних громад;

-дослідити структуру комплексного плану територіальної організації території сільської територіальної громади;

- роглянути комплексний план сталого розвитку Машівської селищної територіальної громади, вибраного відповідно до теми магістерської роботи та внести свої пропозиції щодо покращення сталого розвитку територіальної громади.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		7

РОЗДІЛ І. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

1.1 Стратегія сталого розвитку України до 2030 року

Необхідність впровадження державою Україна Стратегії сталого розвитку зумовлена чинниками зовнішнього та внутрішнього характеру:

- Стратегія сталого розвитку "Україна - 2030" потребує втілення у зв'язку із ухваленням на Саміті ООН зі сталого розвитку 17 глобальних Цілей сталого розвитку на період до 2030 року;

- в Україні формується така структура управління розвитком, яка є малоефективною та екологічно небезпечною, тобто, це відбулося в результаті домінування протягом значного періоду часу ресурсо- та енергоємних галузей і технологій, сировинного експорту та надлишкової концентрації виробництва у промислових регіонах, та унаслідок військових дій;

- показники рівня економічного розвитку та добробуту населення не відповідають науково-технічному, аграрно-промислому та природньому потенціалу України та кваліфікаційно-освітньому рівню народу України;

- державою Україна взяті на себе міжнародні зобов'язання стосовно сталого розвитку, що визначенні стратегічними документами ООН;

- фундаментом для впровадження інноваційних перетворень в Україні щодо сталого розвитку є Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом;

- у розроблених та затверджених стратегічних загальнодержавних, регіональних та галузевих документах недостатньо відображені цілі та завдання сталого розвитку;

- українськими науковцями підготовлене наукове обґрунтування щодо переходу України до сталого розвитку та була проведена відповідна громадська підтримка цьому процесу.

Фундаментом для розробки Стратегії стали 17 глобальних Цілей сталого розвитку на період до 2030 року, Стратегія сталого розвитку

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		8

"Україна - 2030" та Оновлена стратегія сталого розвитку ЄС. Цей документ також ґрунтується на SWOT-аналізі та аналізі прорахунків у політиці, прогалинах у законодавчих актах, програмах та планах у всіх сферах діяльності: економіці, соціальній політиці, природокористуванні та охорони навколишнього середовища, сільського господарства, енергетиці, транспорті, регіонального і місцевого розвитку, освіті та науці.

Стратегія спрямовується на досягнення зазначеної мети розвитку, а інструментом її втілення є Національний план дій (дорожня карта) переходу України до сталого розвитку, який буде ухвалено опісля затвердження Стратегії [2].

Стратегією встановлюється система стратегічних та операційних цілей, якою буде забезпечений перехід до інтегрованого економічного, соціального та екологічного розвитку країни до 2030 року. Стратегією також визначаються інституційні засади стосовно її реалізації, напрямки міжгалузевої та міжсекторальної взаємодії, головні рушійні сили та інструменти для її впровадження.

Стратегія сталого розвитку України до 2030 року зорієнтована на вектори, які були окреслені в Стратегії сталого розвитку "Україна - 2020", а саме:

- *вектор розвитку* – забезпечити сталий розвиток країни, провести структурні реформи, досягти зростання економіки екологічно невиснажливим способом, створити сприятливі умови для ведення господарської діяльності;

- *вектор безпеки* – забезпечити безпеку держави, громадян та бізнесу, забезпечити захищеність інвестицій та приватної власності, досягти миру та захистити кордони, забезпечити справедливе та неупереджене правосуддя, провести очищення влади на усіх рівнях та забезпечити втілення у життя ефективних механізмів протидії корупції. Пріоритетом Стратегії являється безпека життя та здоров'я людей, для цього необхідна ефективна система охорони здоров'я, надання медичних

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		9

послуг на високому рівні, гарантія захищеності соціально вразливих верств населення, безпечний стан довкілля і доступ до якісної питної води, якісних і безпечних харчових продуктів та промислових товарів;

• *вектор відповідальності* – гарантувати кожному громадянину, незважаючи на стать, расу, колір шкіри, етнічне та соціальне походження, політичні, релігійні та інші переконання, майновий стан, місце проживання, мовні або інші ознаки, доступ до системи охорони здоров'я, високоякісної освіти та інших послуг у державному та приватному секторах;

• *вектор гордості* – забезпечити взаємну повагу та толерантність в суспільстві, гордість за власну державу, її історію, науку, культуру та спорт.

Стратегічне бачення сталого розвитку України ґрунтується на захисту національних інтересів та виконанні міжнародних зобов'язань держави Україна для переходу до сталого розвитку. Таким розвитком передбачається:

- подолати дисбаланс в економічній, соціальній та екологічній сферах;

- провести трансформацію економічної діяльності, із переходом до засад "зеленої економіки";

- побудувати мирне та соціально згуртоване суспільство із відповідним врядуванням та інклюзивними інституціями;

- забезпечити партнерські взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, науки, освіти, бізнесу та громадських організацій;

- гарантувати повну зайнятість населення;

- досягти високого рівня науки, освіти та охорони здоров'я;

- підтримувати навколишнє середовище у належному стані, яке забезпечить якісний рівень життя та благополуччя теперішнього і майбутнього покоління;

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		10

- проводити децентралізацію та впроваджувати регіональну політику, яка б гармонійно поєднала загальнонаціональні та регіональні інтереси;

- збереження національних культурних цінностей і традицій.

Визначальне у Стратегії – це інноваційне спрямування розвитку, яке спирається на активне використання знань і наукових досягнень, стимулювання інноваційної діяльності, створення сприятливого інвестиційного клімату, оновлення виробничих фондів, формування високотехнологічних видів діяльності та галузей економіки, підвищення енергоефективності виробництва, збалансоване економічне зростання, що засноване на залученні інвестицій у використання відновлюваних джерел енергії, в екологічно безпечне виробництво та "зелені" технології.

Економічне зростання планується пов'язати не з використанням природних ресурсів, а із більш ширшим застосуванням моделі "зеленої" економіки. Відходи, що були накопичені у минулому будуть перероблені та утилізовані, що зменшить територію, зайняту під полігони та їх кількість. В питаннях експорту ставиться завдання переходу від сировини та продуктів її первинної переробки до переважання продуктів із високим ступенем доданої вартості.

Заходи із енергозбереження та запровадження енергоефективних практик допоможе суттєво знизити енергоємність валового внутрішнього продукту. Кількість виробленої екологічно чистої енергії буде збільшуватися, витісняючи традиційні карбонові технології. Це, у свою чергу, надасть можливість знизити показники викидів парникових газів та інших забруднюючих речовин до атмосфери і стане значним внеском у протидію до змін клімату. Таким чином, усе це посприє покращенню якості довкілля та здоров'я населення.

Стратегія Сталого розвитку орієнтована, перш за все, на людей та покращенні якості їх життя у сприятливому соціально-економічному та екологічно чистому, різноманітному природньому середовищі. Високий

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		11

інтелектуальний рівень людського потенціалу мусить посприяти конкурентної спроможності України у майбутньому.

Реалізація Стратегії допоможе у подоланні бідності завдяки ефективній зайнятості населення, високої вартості робочої сили, нарощуванні людського і соціального капіталу, розвитку підприємницької активності населення, зміцненню середнього класу, підвищенню соціальних стандартів і гарантій, а також наданню необхідної соціальної підтримки вразливим групам населення.

Пріоритетом концепції сталого розвитку є забезпечення гідних умов життя та праці в Україні.

1.2 Концепція сільського розвитку до 2030 року

Концепція сільського розвитку до 2030 року спрямована на:

-розвиток конкурентоспроможної, соціально необхідної, екологічно безпечної для населення економіки сільського господарства;

-зростання показників якості життя сільського населення, насамперед, соціально-вразливих його верств – дітей, інвалідів та осіб похилого віку, скорегованих, перш за все, на базовий (місцевий) рівень розвитку самоврядування;

-екологічну рівновагу з урахуванням збалансованого використання природних ресурсів сільських територій.

Вирішення цих задач мусить переорієнтуватися нині функціонуючій стратегії державної політики до непосредного задоволення життєвих потреб сільського жителя, тобто, надати йому повне право, але у межах законодавства, господарювати на своїй землі, мати гарантовану і безпечну в екологічному відношенні роботу із достойною оплатою праці, право користуватися послугами соціальної інфраструктури згідно із соціальними стандартами.

Досягнення стратегічної мети передбачається досягненням стратегічних та операційних цілей по основним стратегічним напрямкам,

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		12

які відповідають різним векторам розвитку, а також їх відповідному забезпеченню [1]:

I. Економічний вектор сталого розвитку сільської території:

- диверсифікація сільської економіки;
- розвиток підприємництва та малих форм господарювання на селі;
- розвиток агротуризму та рекреаційної сфери на селі;
- розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

II. Соціальний вектор сталого розвитку сільської території:

- створення оптимальної сільської поселенської мережі та збільшення чисельності сільських жителів на селі;
- забезпечення зайнятості та підвищення рівня життя на селі.

III. Екологічний вектор сталого розвитку сільської території:

- бережливе використання природних ресурсів сільських територій;
- екологічна та техногенна безпека сільських територій.

IV. Фінансово-матеріальне та інституційне гарантування реалізації стратегічних напрямків сталого розвитку сільських територій:

- удосконалення управлінських рішень щодо сталого розвитку сільської території;
- фінансово-кредитне гарантування стабільного розвитку села і сільських територій;
- матеріально-технічна база для розвитку виробництва сільськогосподарської продукції;
- інвестиційне забезпечення стабільного розвинення сільських територій;
- інноваційні гарантії;
- реалізація сільськогосподарської інформаційно-консультаційної діяльності.

Впровадження положень Концепції сільського розвитку буде сприяти вдосконаленню наступних напрямків:

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		13

1.2.1 Забезпечить зайнятість та підвищити рівень життя сільського населення

Це передбачає:

– формування сприятливого фінансово-кредитного і податкового середовища, що будуть сприяти процесу альтернативного виду зайнятості на селі;

– розширення можливостей по виробництву і реалізації продукції особистими селянськими господарствами через розвиток мережі сільськогосподарських кооперативів по заготівлі, зберіганню, переробці та реалізації сільськогосподарської продукції;

– підвищення кваліфікаційного та освітнього рівнів кадрового потенціалу сільських жителів для підвищення їх конкуренто-спроможності на ринку праці, формування системи випереджальної підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів, що зайняті у сільській місцевості.

Показниками розвитку при цьому стане:

-підвищення показників зайнятості сільського населення, а саме: формальна зайнятись на фермерських і сімейних фермерських господарствах, на сільськогосподарських підприємствах та на підприємствах несільськогосподарського сектора на селі;

-збільшення показників доходів та оплати праці від підприємницької діяльності у структурі грошових доходів сільських домогосподарств.

Очікувані результати:

-збільшуються показники зайнятості в сільській місцевості на рівні 70%;

-частка неформально зайнятого сільського населення у загальному обсягу чисельності, що зайняті у сільській місцевості буде становити не більше 10%;

-щорічний стабільний ріст доходів сільських домогосподарств на рівні не меншому рівня інфляції;

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		14

-підвищення показників частки доходів та оплати праці від підприємницької діяльності у структурі грошових доходів сільських домогосподарств до 80 %.

1.2.2 Удосконалення управління сталим розвитком сільської території

Для досягнення стратегічної мети передбачається удосконалити організаційну структуру управління для сталого розвитку сільських територій, спираючись на адаптований до умов України територіально-інтегрований підход країн ЄС до управління комплексним розвитком сільського господарства і сільських територій.

Показниками розвитку стануть:

-розробка довгострокових стратегій та на їх впровадження – середньострокові (на 3–5 років) програми сільського розвитку (районні, сільські (селищні), що узгоджені із загальнодержавними і регіональними програмами економічного та соціального розвитку; формування організаційно-управлінських структур регіонального соціально-економічного співробітництва, наприклад, на кластерній основі.

Очікувані результати:

- розроблення регіональної та районної програм сільського розвитку;
- розроблення програм сільського розвитку у 100% створених об'єднаних територіальних громадах у сільській місцевості;
- збільшення показників ефективності по використанню коштів, які спрямовані на розвиток сільських територій, на 12–15%;
- підвищення показників життєзабезпечення сільського населення, соціальних стандартів населення до рівня показників, що передбачені законодавством України.

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		15

1.2.3.Інноваційне забезпечення сталого розвитку сільської території

Стратегічна мета в інноваційному забезпеченні сільської території - це формування сприятливого середовища для впровадження новітніх технологій науки і техніки в усі сфери життєдіяльності та господарювання на селі.

Досягнення стратегічної мети передбачає:

– розроблення проєктів інноваційного розвитку сільських територій, які спиратимуться на принципи стабільності;

– створення інституцій для формування ефективної системи впровадження інновацій;

– більш широке застосування міждисциплінарних наукових досліджень та більш глибока співпраця між різнопрофільних наукових установ;

– сприяння до міжнародного науково-технічного співробітництва та заохочення по створенню спільних дослідницьких програм із зарубіжними партнерами, включаючи технічну допомогу та міжнародне фінансування;

– створення дієвої інфраструктури інноваційної діяльності;

– втілення новітніх енергозберігаючих технологій, встановлення об'єктів малої енергетики, енергогенеруючих систем, впровадження відновлюваних джерел енергії, що орієнтовані на специфіку діяльності в сільській місцевості;

– активна співпраця із зарубіжними партнерами, фондами, програмами;

– застосування в агропромисловому виробництві результатів наукових досліджень, до прикладу, реалізація та експлуатація ресурсозберігаючих, біотехнологій, та інших інноваційних технологій, сприяти популяризації інноваційних технологій, забезпечення рівного

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		16

доступу суб'єктів господарювання до якісних інформаційно-консультаційних послуг, включаючи і систему дорадництва.

Показниками розвитку стануть:

- створення різного роду стартапів бізнесу у сільській місцевості;
- збільшення числа аграрних підприємств, які запроваджують інновації;
 - зростання обсягів інноваційних робіт, товарів і послуг для сільського господарства та інших видів бізнесу у сільській місцевості;
 - активна реалізація соціальних інновацій у селах, насамперед у сферах охорони здоров'я, культури, освіти та соціальних послуг.

Очікувані результати:

- зростання щороку різних стартапів бізнесу на сільських територіях;
 - збільшення числа аграрних підприємств, що реалізують технологічні інновації до 60%;
 - зростання показників по охопленню сільського населення послугами у галузі охорони здоров'я, соціальних послуг, освітній та культурних сферах за рахунок соціальних інновацій.

1.2.4. Техногенна та екологічна безпека сільської території

Стратегічна мета, що забезпечить техногенну та екологічну безпеку життєдіяльності людей й охорону навколишнього природного середовища у сільській місцевості є створення ефективної системи запобіжних заходів та здійснення контролю за їх виконанням.

Досягнення стратегічної цілі передбачає:

- запобігти негативному впливу господарської діяльності на екологічний стан ґрунтів та природного середовища сільських територій завдяки дотриманню виробничих стандартів;
- раціональне користування природними ресурсами, спираючись на новітні розробки, що є екологічно безпечними для сільськогосподарського виробництва;
- запобігати виснаженню та забрудненню природних ресурсів, негативному впливу на стан довкілля;

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		17

– проведення заходів щодо збереження територій та об’єктів природно-заповідного фонду, та других територій, які вимагають особливої охорони;

– облаштування ефективних та підтримка в належному стані діючих протизсувних, протипаводкових систем на сільських територіях, де це потрібно;

– знешкодження заборонених до використання засобів захисту рослин, які входять до особливої групи високотоксичних речовин.

Показниками розвитку буде:

-дотримання екологічних нормативів і стандартів по охороні навколишнього середовища, здійснення відповідного контролю;

-проведення активної роботи обласними і районними комісіями по питанням техногенно-екологічної безпеки;

-проведення заходів по захисту сільськогосподарських угідь та сільських населених пунктів від підтоплення та мінімізації спричинених підтопленнями збитків;

-проведення заходів по протидії масовим пожежам сільськогосподарських угідь та лісів у літній період;

-вивчення методичних рекомендацій із алгоритмом дій органів місцевого самоврядування стосовно прийняття на баланс ОТГ, міських, сільських, селищних рад безгосподарних меліоративних та гідротехнічних споруд;

-проведення заходів по ліквідації стихійних несанкціонованих сміттєзвалищ та упорядкувати вже існуючі сміттєзвалища та прилеглі до них території згідно із санітарно-епідеміологічними вимогами;

-проведення робіт по утилізації агрохімікатів, що непридатні до використання та заборона їх подальшого накопичення, проведення ремедіації ґрунтів (відновлення їх екологічного стану), що забрудненні пестицидами, радіонуклідами та важкими металами.

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		18

Очікувані результати:

-збільшення показників по обсягу виробництва продукції рослинництва як результат впровадження запобіжних заходів по захисту від шкідливої дії води у сільських населених пунктах та сільськогосподарських угіддях на цих територіях;

-проводити попереджувальні дії стосовно втрати гумусу, що може привести до погіршення агроекологічних та фізико-хімічних властивостей ґрунтового покриву;

-проводити комплекс заходів по запобіганню масовим пожежам на сільськогосподарських угіддях влітку;

-провести утилізацію та знешкодження непридатних до використання та заборонених пестицидів, які зберігаються на складах;

-поліпшити екологічний стан ґрунтів, проводити заходи по недопущенню вмісту шкідливих речовин у ґрунтах вище гранично допустимої концентрації;

-створення на сільських територіях радіаційної безпеки, спираючись на результати дозиметричного та радіометричного контролю.

1.3. Закордонний досвід планування використання земель

Земельні ресурси – це джерело національного багатства, від використання яких залежить стабільний економічний розвиток України та рівень життя її населення. Станом на зараз земельні відносини в державі залишаються на етапі реформування. Для успішного реформування управління земельними ресурсами в Україні потрібно залучати досвід розвинутих країнах світу, якими вже досить давно пройдено рівень реформування та перейдено до рівня сталого розвитку.

Узагальнення існуючого передового досвіду по врегулюванню земельних відносин дозволить зробити певні висновки.

Однією із самих ефективних систем правового регулювання земельних відносин являється система Німеччини, яка сформувалася в

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		19

умовах стрімкого зростання попиту на земельні ресурси в країні та готовністю на державному рівні зберегти сільськогосподарський потенціал країни. Фундаментом цієї системи являється Федеральний акт по використанню землі, згідно із яким розроблені і затверджені відповідні акти у кожній із земель (регіонів) країни. Метою цього акту є підтримка сільськогосподарського виробника (фермерського господарства) і збереження за ним його земельних угідь. При цьому стимулюється сільськогосподарське виробництво, яке зорієнтоване на обробку земельних угідь і утримання обмеженої кількості поголів'я худоби, аби не було порушення екологічного балансу. Загалом, сільське господарство в Німеччині розглядається, як один з головних чинників екологічної безпеки країни. Федеральними та земельними актами різко обмежуються можливості переведення сільськогосподарських угідь до інших видів земельних ресурсів. В акті також розглядається перелік заходів щодо боротьби з міграцією населення із гірських і несприятливих для сільського господарства районів.

Німецьким земельним правом встановлюється на законодавчому рівні механізм регулювання обороту земель лісового фонду та сільськогосподарського призначення, який забороняє дроблення лісових і сільськогосподарських ділянок, їх відчуження зі зміною цільового призначення та забезпечує розвиток високоефективного агропромислового виробництва на сукупільну користь. Виробникам сільськогосподарської продукції надаються пріоритетні права на придбання сільськогосподарських земель у порівнянні із особами, які не зайняті у сільському господарстві. Окрім того, в Німеччині на законодавчому рівні встановлюються умови щодо угод оренди сільськогосподарських угідь. Особливу увагу при цьому надають контролю за раціональним використанням земель, слідкують за неприпустимістю введення обмежень їх господарського обороту з метою перерозподілу між «ефективними правовласниками», відслідковують виконання землевласниками правових

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		20

зобов'язань, наприклад, по податковим виплатам, для цього працюють спеціальні сільськогосподарські суди. Усі операції по відчуженню лісових та сільськогосподарських угідь також здійснюються за спеціальним дозволом. У деяких випадках, наприклад, якщо відчуження призведе до недоцільного зменшення або ділення земельної ділянки, або, якщо обумовлена вартість не відповідає ціні земельної ділянки, то у видачі дозволу відмовляють. На загал, сільськогосподарські угіддя охороняють жорсткіше там, де їх площа є обмеженою. Сутність охоронних заходів полягає в забороні будівництва на території сільськогосподарських угідь і розробці процедур вирішення суперечок по земельних питаннях [2].

Цікавим для України може становити досвід приватизації земель у Східній Німеччині, тому, що схожі приватизаційні процеси відбуваються у нашій країні. Але у Німеччині приватизація земель, які знаходяться у державній власності, а це становить близько 37% усієї землі сільськогосподарського призначення, відбувається через її оренду, із правом викупу. Ці землі передаються у довгострокову та короткострокову оренду. При довгостроковій оренді (від 6 до 18 років) земля передається орендареві за пільговою ціною, яка складає до 55% її ринкової ціни. У першу чергу придбання права оренди щодо державних земельних угідь мають нинішні орендарі (це так називаємо пріоритетне право) й колишні власники, але які не мають права вимагати повернення земельних угідь, які належали їм раніше. При цьому встановлений розмір земельної площі до 150 га і заборонений продаж землі протягом 20 років [4].

Орендарю також ставиться в обов'язок самому обробляти землю та проживати у сільській місцевості, де знаходиться земля. Якщо орендовані землі не купуються орендарями, то їх продають на ринку за ринковими цінами.[4]

Корисним є досвід регулювання земельних відносин у Франції, тим більш, що ця країна являється найбільшим виробником аграрної продукції серед країн Європейського Союзу.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		21

У Франції оренда земель сільськогосподарського призначення є одним із головних джерел отримання прибутку. Французьким законодавством детально регламентується процедура оренди, а також правила її продовження або припинення. Переважним правом на оренду землі сільськогосподарського призначення користуються особи, що мають сільськогосподарську спеціальну освіту, а також стаж роботи у сільському господарстві.

У законодавстві Франції для власників не передбачається обмеження розміру землеволодіння. Для орендарів максимально дозволяється мати на правах оренди 200 га землі. У випадках, коли орендар має бажання збільшити орендовані земельні площі з 100 до 150 га за рахунок сусідської землі, він подає заяву до префекції (місцева адміністрація) про свої наміри, яка надалі готує об'яву. У випадках, коли знайдеться орендар, що має менше землі, ніж попередній (навіть якщо він вносить меншу орендну плату) земля надається останньому.

Таким чином, у Франції державою регулюється ринок купівлі-продажу землі сільськогосподарського призначення, що сприяє консолідації земель та збереженню їх цільового сільськогосподарського призначення. Для запобігання спекуляції землею (особливо в приміських зонах) у Франції запровадженний високий податок на прибуток від швидкого перепродажу землі сільськогосподарського призначення.

Досліджуючі проведення земельної реформи в Італії слід відмитити, що головна її мета була підвищити ефективність використання земельних угідь, концентрація її в руках тих, хто займається її обробленням та, у подальшому, пожвавити ринок землі. Завдячуючи державному регулюванню, селяни могли купувати землю за ціною, яка була нижчою від ринкової, при цьому була надана можливість сплачувати за цю землю за допомогою банківських кредитів, які надавалися навіть на 30 років, а кредитна ставка не перевищувала 3,5% на рік. Держава посприяла створенню в аграрному секторі економіки відповідних інфраструктурних

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		22

умов для розвитку обслуговуючих кооперативів. В Італії державний контроль за використанням земельних ресурсів здійснюється шляхом примусової оренди (продажу) земельної ділянки більш ефективним користувачам, у випадках, коли фермером не забезпечується належне господарювання. Також в Італії існують обмеження на придбання земельних угідь у власність іноземців у прикордонних зонах, забезпечуючи цим національну безпеку держави. Введені жорсткі умови щодо цільового використання землі різних категорій, наприклад, що мають екологічний характер, що визначено на підставі зонування території, а саме: застосовуються санкції за порушення встановлених правил землекористування.

Слід відмітити, що земельний ринок у чистому вигляді, не функціонує в жодній країні, оскільки в більшості із них існує мораторій на продаж землі іноземцям [5].

Зазвичай, управління земельними ресурсами відбувається на трьох рівнях:

1. На рівні держави забезпечується охорона сільськогосподарського земельного фонду.

2. На регіональному рівні розробляються карти і зони землекористування, плани трансформації угідь, пов'язуючи загальнодержавну політику щодо землі із регіональними умовами.

3. На районному, або муніципальному рівні відбувається картування земель, забезпечуючи дотримання правил по захисту сільськогосподарських земель.

Більшість країн, які успішно реформували земельні відносини та аграрний сектор економіки, реалізували при цьому наступні заходи:

- країни прийняли концептуальні законодавчі акти;
- ними була визначена процедура приватизації земель і стимулювання приватного сектору;

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		23

– держави в своїх країнах забезпечили вільну конкуренцію та ринок з елементами державної регуляторної політики;

– ними була запроваджена система соціального захисту населення від негативних явищ, які були пов'язані із реформуванням та реорганізацією земельних відносин та аграрного сектору економіки.

1.4 Аналіз сучасної нормативної бази щодо планування використання земель територіальних громад

Законом України від 17.06.2020 за № 711-IX «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо планування використання земель», визначаються нові підходи по розробленню містобудівної та земельної, які повинні спростити життя громадянам, бізнесу, територіальним громадам в містах та селах.

Закон України від 17.06.2020 за № 711-IX «Про внесення змін до Земельного кодексу України»:

✓ визначає, що планування територій на місцевому рівні відбувається через розробку та затвердження комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту та детального плану території, їх оновлення та внесення змін до них;

✓ запроваджує нове поняття комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади.

✓ визначає те, що план зонування території (зонінг) є не окремою містобудівною документацією, а складовою частиною комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади або генерального плану населеного пункту, яким визначаються умови та обмеження використання території у кордонах означених функціональних зон;

✓ запроваджує поняття функціональної зони території, що визначається комплексним планом просторового розвитку території

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		24

територіальної громади, генеральним планом населеного пункту, планом зонування території частини території територіальної громади, щодо якої визначений певний набір дозволених (переважних (основних) та супутніх) видів цільового призначення земельних ділянок та відповідно до законодавства встановлюються обмеження у використанні земель при забудови;

✓ встановлює те, що обмеження у використанні земель (територій), які визначаються комплексним планом, генеральним планом населеного пункту, детальним планом території, повинні бути внесені до містобудівного кадастру, а також до Державного земельного кадастру в порядку, який встановлений згідно Закону України «Про Державний земельний кадастр»;

✓ встановлює те, що зміна цільового призначення земельної ділянки дозволяється лише виключно при умові дотримання правила, а саме: співвідношення між новим видом цільового призначення земельної ділянки та видом функціонального призначення території, яке передбачене затвердженням генеральним планом або комплексним планом населеного пункту.

✓ встановлює обов'язкову сплату втрати сільськогосподарського виробництва у випадках зміни цільового призначення земельних ділянок сільськогосподарського призначення у розмірі 30% від різниці між нормативною грошовою оцінкою земельної ділянки зі змінним призначенням і попереднім, окрім віднесення їх до земель природно-заповідного фонду, лісогосподарського призначення, земель історико-культурного призначення та іншого природоохоронного призначення;

✓ встановлює процедуру, згідно із якою при зміні цільового призначення кадастровому реєстратору необхідно надати зобов'язання по відшкодуванню втрат у вигляді гарантії. Державним кадастровим реєстратором, який заносить до Державного земельного кадастру

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		25

відомості про зміни цільового призначення, використовуючи програмне забезпечення Державного земельного кадастру негайно повідомляється установа, що видала гарантію, про настання підстави для відшкодування втрат.

Кабінетом Міністрів України затверджується:

- класифікатор видів цільового призначення земельних ділянок;
- види функціонального призначення територій, а також співвідношення між ними;
- правила його застосування з визначенням категорій земель та видів цільового призначення земельних ділянок, які можуть бути встановлені в кордонах відповідної функціональної зони.

Вищезазначенні класифікатор та правила використовують для ведення містобудівного та Державного земельного кадастру.

Функціональна зона території – це визначена комплексним планом просторового розвитку територія територіальної громади, генеральним планом населеного пункту, планом зонування території частина території територіальної громади, до якої визначенний певний набір дозволенних (переважних (головних) та супутніх) видів цільового призначення земельних ділянок та згідно із законодавством встановлюються обмеження у використанні земель при забудові [7].

Земельне законодавство

При здійсненні процедури встановлення цільового призначення земельної ділянки відбувається її віднесення до певної категорії землі та виду цільового призначення. У випадку зміни цільового призначення земельної ділянки відбувається зміна категорії землі або виду цільового призначення.

Віднесення земельної ділянки до певної категорії та виду цільового призначення відбувається до земельних ділянок:

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		26

- що знаходяться у розпорядженні Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, - за рішенням відповідного органу;

- що знаходяться у приватній власності – їх власниками.

Вид цільового призначення земельної ділянки та категорія визначають у межах відповідного виду функціонального призначення території, що передбачений затвердженим комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади або генеральним планом населеного пункту.

На місцевому рівні містобудівною документацією також встановлюють гранично допустиму висотність будинків, будівель та споруд, максимально допустиму щільність населення у межах житлової забудови відповідної житлової одиниці (квартал, мікрорайон), мінімально допустимі відстані від об'єкту, який проєктується, до червоних ліній, ліній регулювання забудови, існуючих будівель та споруд, планувальні обмеження використання приаєродромних територій, встановлені згідно із Повітряним кодексом України (обмеження у використанні землі при забудові).

Порядок розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації, який затверджений Кабінетом Міністрів України встановлює обмеження використання земель при забудові, що визначаються певним видом містобудівної документації на місцевому рівні. Згідно до Порядку містобудівна документація вноситься до Державного земельного та містобудівного кадастру.

Водний кодекс

Прибережні захистні смуги, що розташовуються у межах населених пунктів встановлюють відповідно до комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад, генеральними планами населених пунктів, а у випадках їх відсутності або якщо вищезазначеною

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		27

містобудівною документацією кордони таких смуг не визначені, вони встановлюються завширшки 100 метрів від урізу води моря, морської затоки та лиману та для інших водних об'єктів.

Межі прибережних захистних смуг, пляжних зон відмічають в містобудівній документації, документації із землеустрою, та позначають органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування на місцевості інформаційними знаками. Відомості щодо меж прибережних захистних смуг, пляжних зон заносять до Державного земельного кадастру як відомості про обмеження у використанні земель [7].

Щодо визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території

Законом України “Про регулювання містобудівної діяльності”, який затверджений Кабінетом Міністрів України встановлюється про те, що:

1) комплексний план просторового розвитку території територіальної громади, генеральний план населеного пункту, детальний план території (надалі - документація) виконується у форматі електронного документу, який формується у вигляді пакету файлів, що повинні містити наступні дані:

-бази геоданих, які будуть передаватися у форматі File Geodatabase (GDB) або JavaScript Object Notation (GeoJSON) та які повинні містити повний набір просторових даних та метаданих документів (базу геоданих містобудівної документації на місцевому рівні) відповідно до структури, яка визначена Міністерством розвитку громад та територій;

-eXtensible Markup Language (XML), який складається із набору відомостей, що, згідно із законодавством, повинні бути внесені до Державного земельного кадастру, вимоги до змісту, структури і технічних характеристик встановлюються Порядком ведення Державного земельного кадастру;

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		28

-Adobe Portable Document Format (PDF), в яких повинні знаходитися текстові, табличні та графічні матеріали документації.

Пакети файлів повинні бути створені у форматі Lempel Ziv Welch (ZIP).

Формат електронного документу, що визначається при створенні містобудівної документації на місцевому рівні, розповсюджується також і на історико-архітектурний опорний план населеного пункту, що виготовляється для населених пунктів, які занесені до Списку історичних місць України, а також на всі інші матеріали, що включені до складу комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території як окремі розділи;

2) текстові, табличні та графічні матеріали документації у форматі Adobe Portable Document Format (PDF) повинні відповідати наступним вимогам [7]:

-бути повно-кольоровими та із роздільною здатністю цифрових зображень не менше, аніж 150 точок на дюйм;

-зберігання графічних матеріалів повинно бути здійснено в окремих файлах у машино-читаному форматі;

-графічні матеріали, що можуть відобразитися у векторній формі, створюють у векторній формі із можливістю пошарового перегляду;

-табличні та текстові матеріали, які в оригіналі створювалися у паперовому вигляді, повинні містити підписи та/або засвідчені печаткою, зберігають як скановані повно кольорові зображення;

-усі шрифти, які використовують, повинні бути вбудованими у файл;

-файли текстових документів повинні мати структуровану форму, зміст і посилання, які пов'язані з елементами структури, із можливістю копіювання тексту;

-матеріали повинні мати розбірливе читання їх змісту;

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		29

3) у випадках, якщо документація містить матеріали з інформацією, що згідно із законом належить до інформації з обмеженим доступом, зазначенні матеріали створюють у формі окремого електронного документу у форматі, який визначений підпунктом 1 цього пункту. Також до вищезгаданих матеріалів до їх складу потрібно додавати перелік такої інформації із посиланнями на нормативно-правові акти, якими встановлені такі обмеження.

Поводження з носіями, на яких розміщуються електронні документи, з інформацією, що згідно із законом належить до інформації, що має обмежений доступ, здійснюється згідно із Законами України “Про державну таємницю”, “Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах”, Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію [8].

Примусове відчуження земельних ділянок по причині суспільної необхідності

Комплексними планами визначені *межі територій*, до складу яких належать земельні ділянки, які потрібні для розміщення об'єктів, щодо яких згідно із законом може бути здійснене примусове відчуження з мотивів суспільної необхідності з метою:

- забезпечити національну безпеку та оборону;
- будівництво або капітальний ремонт, реконструкція або обслуговування лінійних об'єктів та об'єктів транспортної і енергетичної інфраструктури (мостів, доріг, естакад, ліній електропередачі, зв'язку, нафто-, газо- та водопроводів, аеропортів, морських портів, нафтових і газових терміналів, електростанцій) та об'єктів, що необхідні для їх експлуатації;
- розміщення іноземних дипломатичних установ та консульських представництв, представництв міжнародних організацій в Україні

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		30

відповідно до міжнародних договорів України, дозвіл на обов'язковість яких наданий Верховною Радою України;

- розміщення та обслуговування об'єктів, що пов'язані із видобуванням корисних копалин;

- будівництво захистних гідротехнічних споруд;

- будівництво та обслуговування газових і нафтових свердловин, виробничих споруд, які необхідні для їх експлуатації, споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва;

- будівництво дошкільних навчальних закладів, облаштування міських парків, майданчиків відпочинку, стадіонів та кладовищ;

- розташування об'єктів природно-заповідного фонду.

У межах таких територій:

а) заборонено:

- здійснювати передачу земельних ділянок державної та комунальної власності у приватну власність (окрім передачі земельної ділянки власнику розміщеної на земельній ділянці будівлі (споруди), приватизації громадянином земельної ділянки, що надана йому в користування згідно із законом;

- створювати формування земельних ділянок із земель державної та комунальної власності для цілей, що не пов'язані із розміщенням вказаних об'єктів;

- змінювати цільове призначення земельної ділянки державної, комунальної власності для цілей, що не пов'язані із розміщенням вказаних об'єктів (окрім випадків зміни цільового призначення земельної ділянки, на якій розміщена будівля, споруда, яка знаходиться у приватній власності);

б) укладення угод щодо оренди землі, суперфіцію, емфітевзису земельних ділянок державної та комунальної власності може відбуватися лише у випадках включення до таких угод умови щодо

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		31

обов'язковості їх розірвання в односторонньому порядку згідно із рішенням орендодавця (особи, що передала земельну ділянку в користування на правах суперфіцію, емфітевзису) у випадках необхідного використання орендованої земельної ділянки для розміщення вказаних об'єктів без відшкодувань орендарю (землекористувачу) збитків та вартості поліпшень;

в) поновлення, продовження дії, угод оренди землі, суперфіцію, емфітевзису земельних ділянок державної та комунальної власності може проводитися лишень у випадках включення до угод оренди, суперфіцію, емфітевзису землі вище наведених умов.

Обтяження прав на земельну ділянку, обмеження у використанні земель:

Містобудівною документацією на місцевому рівні встановлюється:

- гранично допустима висотність будинків, будівель та споруд,
- максимально допустима щільність населення в границях житлової забудови відповідної житлової одиниці (квартал, мікрорайон),
- мінімально допустимі відстані від об'єкту, який проєктується, до червоних ліній, ліній регулювання забудови, існуючих будинків та споруд (обмеження у використанні земель приздійсненні забудови) [8].

1.5. Особливості просторового розвитку територіальних громад

Просторове планування являється одним із основних інструментів для досягнення стабільного розвитку, що є фундаментом для довгострокових стратегій сучасних розвинутих країн у світі.

Просторове планування використовують органи державної влади та місцевого самоврядування для впливу на майбутнє розміщення та розподіл територій, розташування населення та здійснення різного роду діяльності у просторі. Таке планування використовується для балансу конкуруючих потреб економіки, суспільства та збереження довкілля.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		32

З'являється новий вид містобудівної та водночас земельної документації — комплексний план просторового розвитку території територіальної громади.

Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади – це водночас містобудівна документація на місцевому рівні та документація із землеустрою, якою визначається планувальна організація, функціональне призначення території, головні принципи і напрямки формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки та благоустрою, цивільного захисту території та жителів від негативних природних і техногенних процесів, охорони земель та інших компонентів навколишнього природного середовища, формування екомережі, охорони та збереження культурної спадщини, традиційного характеру середовища населених пунктів, а також послідовність реалізації рішень, включаючи етапність освоєння території [7].

Комплексним планом передбачається узгоджене прийняття рішень щодо цілісного (комплексного) просторового розвитку населених пунктів як єдиної системи розселення і території за їх межами.

У комплексному плані містяться просторові дані, метадані та інші елементи, які складають його проектні рішення. Комплексний план розробляється у формі електронного документу, що має наступні особливості, а саме:

- строк дії комплексного плану не обмежений;
- зміни до комплексного плану можуть бути внесені за результатами містобудівного моніторингу, але не частіше, аніж один раз на рік;
- комплексний план підпадає під експертизу містобудівної документації в порядку, що встановлений Кабінетом Міністрів України;
- комплексному плану проводиться стратегічна екологічна оцінка;

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		33

- Залучення інвестицій та фінансових ресурсів, які потрібні для сталого розвитку, утримання в задовільному технічному стані та експлуатації систем водопостачання та водовідведення.

- Впорядкування місць торгівлі та розташування торгівельних об'єктів у розрізі населених пунктів.

- Залучення внутрішніх інвестиційних ресурсів підприємств для модернізації виробництва.

- Можливість створення нових робочих місць, диверсифікації економіки громади.

- Моніторинг територій, привабливих для залучення інвестицій.

- Ефективне використання надр.

Адміністративно-правові:

- Порушення вимог містобудівного та земельного законодавства, довгобуди і незаконні забудови та землевідведення.

- Комунікація населення.

- Регулювання сфери сільського (зеленого) туризму.

- Створення безпеки для громадян, вирішення проблем зі злочинністю, пожежної безпеки.

- Доступ до адміністративних послуг та інформування населення.

- Раціональне використання земельних ресурсів.

Екологічні:

- Покращення екологічної ситуації та зменшення негативних наслідків на довкілля промислових та комунальних підприємств через утворення твердих побутових відходів.

- Моніторинг екологічного стану окремих підземних джерел питного водопостачання.

- Зменшення навантаження на водні об'єкти по причині скидання неочищених та недостатньо очищених стічних вод, яке призводить до зменшення їх самовідтворювальних можливостей.

- Вирішення проблем поводження із відходами.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		35

- Збеження природно-заповідних територій [9].

Інфраструктурні:

- Впровадження енергозберігаючих та енергоефективних технологій на об'єктах соціальної та житлово-комунальної інфраструктури, заміщення природного газу на альтернативні відновлювальні види палива.

- Покращення якості житлово- комунальних послуг.

- Забезпечити автотранспортним обслуговуванням населені пункти та відповідність до вимог безпеки дорожнього руху.

- Вчасне проведення ремонтних робіт, доріг загального користування державного та місцевого значення, доріг комунальної властності.

- Облаштування в населених пунктах системи централізованого водопостачання та водовідведення.

- Перевірка стану об'єктів житлово-комунального господарства.

Соціальні:

- Забезпечити доступність до якісних медичних, освітніх та соціально-культурних послуг.

- Забезпечити дітей місцями у закладах дошкільної освіти в умовах децентралізації, розвантаження вікових груп відповідно до нормативної кількості.

- Вирішення питань по функціонуванню клубних і бібліотечних закладів, мистецьких шкіл.

- Доступ до перевіреної інформації стосовно ресурсів громади.

- Законне та легітимне одержання адміністративних дозвільних документів.

- Можливість здійснення оцінки ресурсів та вкладення інвестицій.

Містобудівні:

- Впорядкування забудов.

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		36

- Здійснення резервувань інвестиційно привабливих ділянок та ділянок для соціальних потреб.

- Створення раціональної територіальної організації землекористування.

- Охорона культурної спадщини.

- Будівництво стратегічних об'єктів громади.

- Рекультівація пошкоджених земель.

- Збереження традиційного характеру середовища.

- Створення системи цивільного захисту населення та території від небезпечних природних та техногенних процесів.

- Спрощення системи одержання дозвільних документів.

- Можливість оцінки вартості нерухомості. [9]

Склад та зміст комплексного плану визначає Кабінет Міністрів України у Порядку розроблення містобудівної документації.

Комплексний план виконується:

- на актуалізованій картографічній основі у цифровому форматі в державній системі координат;

- враховуючи відомості державного земельного кадастру;

- у формі електронного документу, який включає базові та тематичні геопросторові дані.

До комплексного плану включені просторові дані, метадані та інші елементи, які становлять його проектні рішення.

Проектні рішення комплексного плану щодо перспективного використання території територіальної громади складаються:

- з урахуванням вимог законодавства, а саме: законодавчих актів та інших нормативних документів щодо охорони та використання території;

- із використанням вихідних даних;

- згідно концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади.

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		37

Планувальна організація території - це раціональне просторове поєднання функціонально-територіальних елементів (виробництво, природокористування, розселення), об'єднаних структурами управління з метою створення і підтримки повноцінного середовища проживання людини.

Об'єктами планувальної організації території являються просторові соціально- економічні системи різних ієрархічних рівнів.

Оцінка території з аспекту програмних цілей розвитку суспільства і відповідних нормативів (соціальні, виробничі, містобудівні, екологічні тощо) дозволяє виявляти об'єктивні закономірності просторової взаємодії різних сфер життєдіяльності суспільства і реалізувати в процесі містобудівного проектування моделювання планувальної організації території.

Таке моделювання у передпроектний (інформаційно-аналітичний) період дозволяє:

- розкривати передумови і обмеження розвитку в просторі і часі різного роду діяльності;
- встановлювати просторові відмінності цих умов;
- здійснювати оптимальний режим розвитку окремих територій;
- обґрунтувати шляхи найбільш ефективного використання природних і економічних ресурсів, охорони і збагачення природного середовища [10]

Моделювання організації території при конструктивному періоді (розробка прогнозу) дозволяє:

- визначати усю сукупність конструктивних рішень містобудівних проєктів;
- обґрунтувати самий раціональний для даної системи розподіл територій поміж різними функціями;

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		38

- визначати види та рівень інтенсивності господарської діяльності, взаємне розміщення виробничих і невиробничих об'єктів, трасування інженерно- транспортних комунікацій тощо.

Як результат - з'являється можливість прогнозування не лише просторової організації, а і профілю, і масштаб розвитку народногосподарського комплексу визначеної територіальної системи.

Теке моделювання забезпечить гармонійний зв'язок на конкретній території зачасту суперечливих інтересів людини, виробництва і природи. Соціальні та економічні критерії являються підґрунтям при моделюванні організації території.

Моделювання перспективної планувальної організації території виконується у декілька етапів:

- *на першому* – виявляється сучасний стан організації території, її недоліки і проблеми;
- *на другому* проводиться виконання ретроспективного аналізу по формуванню цієї організації, виявлення основних тенденцій такого формування, виявляється ступінь їх прогресивності;
- *на третьому* проводиться накопичення прогнозної інформації, яка необхідна для покращення організації території (демографічний прогноз, тенденції виробничого розвитку, оцінка соціальних, економічних і екологічних наслідків, принципи локалізації можливих об'єктів будівництва тощо);
- *на четвертому* відбувається оцінювання обмежень (природних і антропогенних);
- *на п'ятому* надається сучасний і прогнозований стан організації території більшої територіальної системи, до якої входить та, що проектується;
- *на шостому* виконується прогнозування розвитку окремих елементів організації території;

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		39

• *на сьомому* проводиться ув'язка результатів попередніх етапів і розроблення концепції організації території.

Комплексна оцінка території є основним інструментом моделювання її планувальної організації.

Комплексна оцінка території проводиться у чотири етапи, якими відображається структура та послідовність по ухваленню головних планувальних рішень.

У цій системі взаємопов'язаних оцінок діють і зворотні зв'язки, якими викликається необхідність корегування результатів попередніх етапів при оптимізації у подальшому. При цьому спочатку відбувається оцінювання антропогенних та природних елементів планувальної основи, а надалі - синтез окремих оцінок.

На першому етапі проводиться оцінка усього природного і соціально- економічного простору, охопленого проектом, у результаті цього визначають можливий профіль і масштаб розвитку економіки у майбутньому.

На другому етапі проводиться оцінювання у відмінностях природних і економічних характеристик окремих частин території, за результатами якого виконується прогнозування щодо її функціонального зонування, тобто визначаються відносно однорідні за сукупністю цих характеристик ділянки території і окреслюються можливі профіль та масштаб їх функціонального використання.

Важливою складою частиною такого прогнозу є оцінювання щодо використання територіальних ресурсів з виділенням території *регламентованого* і *альтернативного* використання. *Регламентованими* є території, які мають специфічні природні і антропогенні умови, які чітко визначають профіль та інтенсивність їх використання (до прикладу, це рекреаційно- оздоровчі, природно-заповідні тощо). *Альтернативними* є території, особливості котрих не

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		40

створюють нормативних обмежень для будь-якого виду діяльності, тобто забезпечують багатоваріантність стосовно їх використання.

На третьому етапі проводиться оцінювання вузлових і лінійних доміант простору, складових елементів опорного каркасу території.

Опорний каркас із зонами впливу міст-центрів накладається на мережу функціональних зон, що допомагає виявляти оптимальну планувальну організацію простору, планувальне районування території, доцільну локалізацію та ступінь локалізації майбутнього розвитку виробничих сил, приблизні границі систем розселення різного рангу, прив'язку до населеного пункту виробничих новобудов і установ міжселенного обслуговування населення [10].

На четвертому етапі відбувається оцінювання окремих вузлових елементів опорного каркасу (населених пунктів і їх просторових з'єднань), внаслідок чого відбувається прогнозування вибору земельної ділянки для новобудови містоутворювального значення, раціональна етапність розвитку поселень, та проводиться просторовий розподіл між ними очікуваної чисельності населення.

Критеріями відбору поселень першочергового розвитку при цьому являється порівняльна соціально-економічна ефективність їх розвитку як районно-організуючих центрів і показники багатofакторного оцінювання умов зростання поселень: ситуаційних, а саме: макро- і мезогеографічне положення та локальних, а саме: ресурсів - трудових, територіальних, водних, інфраструктурних тощо.

Кількісною оцінкою містобудівного потенціалу території надається можливість прогнозування можливого масштабу розвитку поселень на довготривалу перспективу, а зіставлення по окремим поселенням - проміжні рівні цього розвитку.

Просторове планування являється одним із самих важливих видів діяльності для розвитку сучасного суспільства. Воно знаходиться поруч із стратегічним плануванням громад та країн і за своєю сутністю являється

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		41

спробою суспільства впливати на просторовий розподіл ресурсів, людей, та їх діяльність. Просторове планування – це діяльність у публічному секторі, яке відбувається **на місцевому, регіональному, національному та міжнародному рівнях**. Ця діяльність звичайно призводить до розробки просторового плану, у якому галузеві напрямки повинні узгоджуватися.

В Україні на теперішній час просторове планування, саме як галузь, знаходиться у перехідній фазі від централізованої політики та підходів у плануванні до сучасних інтегрованих підходів. Централізований підхід до планування в Україні відбувався згідно із вимогами та політикою економічної та державної моделі Радянського Союзу, результатом чого в основному, відбувався міський та промисловий розвиток більших за розмірами населених пунктів.

Після здобуття Україною незалежності та різкого входу держави до світової ринкової економіки вона опинилася у кризовому становищі. Тому розвиток просторового планування як галузі відійшов на задній план для держави на тривалий час, а академічні та практичні підходи залишалися дуже близькими до централізованих, які впливали на прийняття державних норм та законодавства.

Станом на зараз ситуація змінилась, і нині ця галузь входить до пріоритетів Парламенту та Уряду, зокрема Мінрегіону[2]. Це стає зрозумілим з останніх подій щодо прийняття нових законів, зокрема, закону № 2280[3], реформуванням та відкриттям Держгеокадастру, з оновленням державних будівельних норм (ДБН). Фактично, до прийняття закону № 2280 законодавство України не мало визначення терміну "просторового планування", натомість приймався термін "містобудування" при виконанні проектів усіх видів територій - сільських, міських, районів, областей тощо, а плани просторового розвитку називалися «містобудівною документацією».

Документація із просторового планування мусить юридично закріпити бачення майбутнього просторового розвитку або використання

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		42

певної території на усіх рівнях, включаючи міжнародний. У цьому головний намір, - це забезпечити стабільність та впорядкованість економічного та соціального розвитку, а також законність, прозорість та єдині правила для усіх суб'єктів цієї діяльності. Саме тому ця документація мусить бути публічно доступною.

У цій документації міститься в основному відповідна інформація щодо поточної просторової ситуації (різні зони та ділянки, інфраструктура та мережі, обмеження, розподіл населення та господарської діяльності тощо), а також міститься бачення та проєктні рішення майбутнього просторового розвитку. Таким чином, документація - це джерело для розуміння того, що відбувається на території, особливо якщо данні, які у ній вказані, є правдивими на даний час.

Нижче представлені чотири адміністративні рівні - національний, регіональний (області), субрегіональний (райони) та місцевий (населені пункти та ОТГ).

Національний рівень

Національний рівень в просторовому плануванні в Україні представляє Генеральна Схема Планування Території України, що була затверджена разом із прийняттям спеціального Закону України "Про Генеральну Схему планування Території України" у 2002 році. Вона все ще дійсна, тому, що відсутні терміни дії містобудівної документації в Україні, але її розрахунковий період закінчується, тому прийшов час для розроблення нової, особливо з огляду на поточні зміни, які пройшли в геополітичній ситуації.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		43

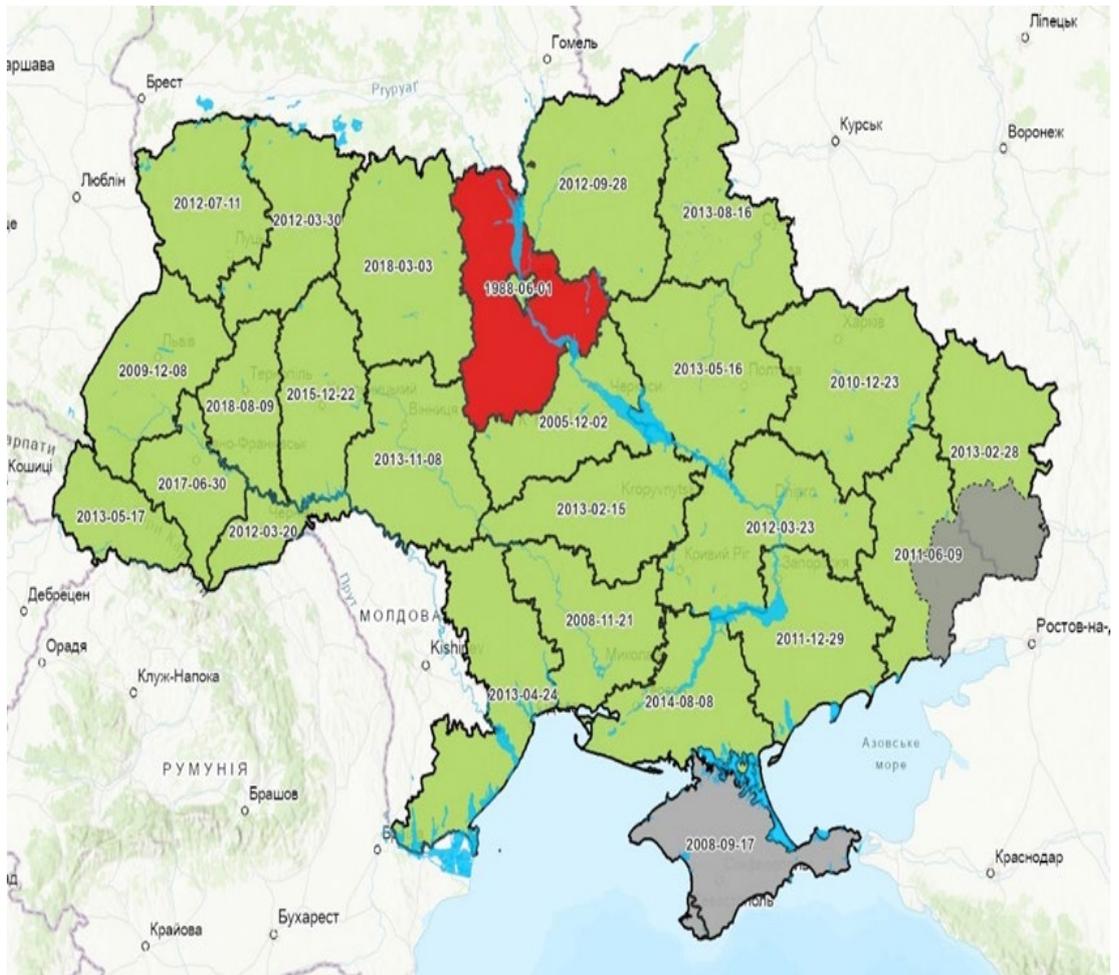

Рис. 1.2 - Національний рівень

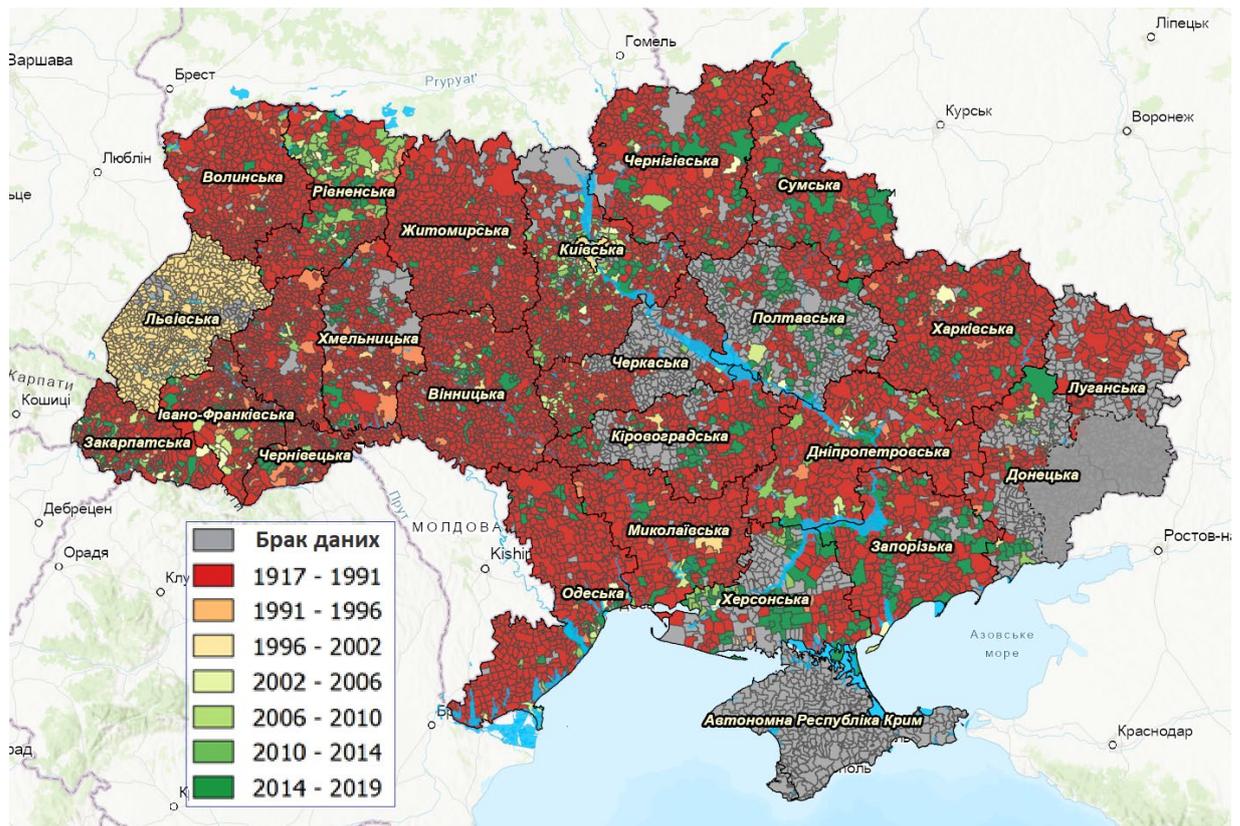

Рис. 1.4 - Субрегіональний рівень

Місцевий рівень – Населені пункти

Місцевий рівень представляють Генеральні плани населених пунктів (міста, селища та села). Але даних щодо 11605 (40%) населених пунктів із 29726 немає, а у **13900 (47%)** населених пунктах є генеральні плани, що затверджені до **1992 року**. На цій карті (Рис.1.4) зображені території місцевих рад 0375, що класифіковані по даті затвердження генерального плану основного населеного пункту. Ситуація із документацією подібна по меншим та менш розвиненим населеним пунктам у межах данної ради. У веб-додатку створена окрема карта, на якій зображений кожний населений пункт.

Зі змінами, які відбуваються в країні, територіальні громади з одного боку можуть отримати багато можливостей, а з іншого – викликів. Гарні можливості – це надання повноважень самостійного керування своїми територіями, спираючись на принцип повсюдності. Виклики, особливо для не міських ТГ, у тому, що вони одержують приблизно 10-20 населених пунктів, які не мають актуальних планів просторового розвитку, а також необхідність розроблення комплексного плану для усієї території територіальної громади.

1.6. Основні територіальні проблеми новостворених сільських територіальних громад в сфері управління земельними ресурсами та алгоритми їх вирішення

Земельні ресурси являються фундаментом для розвитку сільської економіки, вони є територіальним базисом життєдіяльності громади та важливим джерелом наповнення бюджету об'єднаних територіальних громад (ТГ). Важливим є раціональне використання землі громади. Раціональне використання потребує знання, щодо земель, які має територіальна громада, і як використати із максимальною користю. На теперішній час користування земельними ресурсами ТГ відбувається в умовах децентралізації влади та потребує зі сторони держави та органів місцевого самоврядування заходів по підвищенню ефективності управління земельними ресурсами.

Питання децентралізації повноважень знайшло відображення в Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, що схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України за № 333р від 1 квітня 2014 року. У ній зазначено про те, що однією із головних задач, яку потрібно вирішувати щодо розвитку місцевого самоврядування є подолання його відстороненості від вирішення питань у сфері земельних відносин. З метою її розв'язання запропоновано надавати органам місцевого самоврядування повноважень

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		48

базового рівня для вирішення питань по забудові, а саме: відведення земельних ділянок, надання дозволів на будівництво, прийняття до експлуатації будівель. Також запропоновано визначати матеріальною основою місцевого самоврядування майно, зокрема землі, які перебувають у власності територіальних громад сіл, селищ, міст (комунальній власності), та належної бази оподаткування, а ще надання територіальним громадам права розпоряджатися земельними ресурсами у межах своєї території, право об'єднання свого майна та ресурсів задля співробітництва територіальних громад з метою виконати спільні програми та ефективніше надавати публічні послуги жителям суміжних територіальних громад.

На даний час у процесі створення ТГ була виявлена значна кількість проблем стосовно управління земельними ресурсами, які не дають змоги ефективного використання земель об'єднаних територіальних громад. Головні проблеми ТГ у сфері земельних відносин це:

- проблеми невизначеності меж територій ТГ;
- ненадходження коштів до місцевих бюджетів від плати за землю;
- проблеми із плануванням діяльності по причині відсутності інформації щодо земельних ресурсів;
- забруднення земель;
- відмови громадянам стосовно потреб у земельних ділянках;
- відсутність пропозицій щодо залучення інвестора та ведення бізнесу в територіальній громаді;
- не проводиться резервувань територій, які є перспективними для розвитку ТГ;
- не здійснюється догляд за меліоративними системами, вони експлуатуються в неналежному стані;
- проводиться незаконне використання безгосподарських лісів.

З метою подолання вищезазначених проблем у галузі управління земельними ресурсами визначається загальний алгоритм вирішення проблем територіальної громади не тільки у сфері земельних відносин, а,

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		49

також і у будь якій сфері ТГ. Загальний алгоритм вирішення проблем територіальної громади є наступним:

1. Алгоритм вирішення проблем:

- причини виникнення проблем;
- шляхи вирішення проблеми;
- перелік заходів, що необхідні для їх вирішення;
- вибір найбільш оптимального варіанту рішення, спираючись на витрати часу та коштів.

2. Проведення громадських обговорень та схвалення рішень Робочою групою.

3. Одержати результат – Схему перспективного використання земель та організації території ТГ: схема спланованих заходів по раціональному використанню та охороні земель; заходи із перспективного використання земель.

4. Оприлюднення схем та заходів щодо перспективного використання земель ТГ.

5. Реалізація заходів, які передбачені схемами.

6. Вигоди: громада, мешканці ТГ, бізнес.

Однією з найбільш важливих складових у алгоритмі вирішення проблем ТГ є визначення шляхів подолання проблем в управлінні земельними ресурсами, а саме:

1. Створити схеми меж ТГ, що відобразять: безпосередньо загальну межу ОТГ; назви суміжних територіальних громад; межі населених пунктів, що увійшли до складу ТГ; площу ТГ і площі населених пунктів.

2. Створити схеми súčasного використання земель, на якій відобразити: сформовані земельні ділянки; землі, що можуть оформлюватися у комунальну власність для ведення лісогосподарської діяльності; землі, які перебувають у користуванні громадян та юридичних осіб без оформлення права; нерозподілені (невитребовані) земельні

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		50

ділянки, що були виділені в натурі (на місцевості) за рахунок земельних часток (паїв), проєктні господарські шляхи.

3. Створити схеми сучасного використання земель на території ТГ, на якій слід зобразити: землі усіх категорій та форм власності на території ТГ, включаючи землі запасу, у розрізі угідь; режимоутворюючі об'єкти; межі земельних ділянок, що зареєстровані у Державному земельному кадастрі; зони обмежень у використанні земель.

4. Створити схему охорони земель, на якій будуть відмічені: сміттєзвалища; радіоактивно забрудненні землі, скотомогильники; місця захоронення промислових відходів; промислові та комунально-складські об'єкти, які забруднюють навколишнє середовище.

5. Виконати схеми земельних ділянок для ведення підприємницької діяльності, спираючись на стратегію розвитку територіальної громади.

6. Створити схеми перспективного використання території ТГ, на яких будуть окреслені землі, що необхідні для: розташування громадської, житлової, промислової та комунально-складської території, ландшафтно-рекреаційних зон; ведення сільського господарства.

7. Виконати схеми меліорації земель на території територіальної громади, на якій окреслити державні, міжгосподарські та внутрішньогосподарські меліоративні канали та інженерні споруди, а також межі експлуатаційних смуг.

8. Створити схеми земель, що зайняті лісом, на яких позначити землі державних, комунальних лісогосподарських підприємств та землі запасу, що вкриті лісом.

Таким чином, вищеназвані проблеми у створенні територіальних громадах щодо управління земельними ресурсами є нагальними та актуальними. Саме тому, з метою підвищення ефективності використання земельних ресурсів потрібне впровадження дієвих заходів, що зможуть поліпшити якість управління земельними ресурсами.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		51

Отже, у першому розділі кваліфікаційної магістерської роботи проводилися дослідження планування по використанню землі на прикладі закордонних країн, були проаналізовані особливості просторового розвитку територіальних громад, розглянуті сучасні нормативно-правові законодавчі документи щодо планування використання земель територіальних громад та визначені головні територіальні проблеми новостворених сільських територіальних громад по управлінню земельними ресурсами та окреслені алгоритми їх вирішення.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		52

РОЗДІЛ ІІ. СТРУКТУРА КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ТЕРИТОРІЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

2.1 Склад і особливості формування вишукувальної частини комплексного плану

Комплексний план складається із *тематичних розділів та тематичних підрозділів*, яким відповідають структурні частини у стратегії просторового розвитку території територіальної громади, бази геоданих та у плані реалізації, а саме із:

“Просторово-планувальної організації території”, що відображає ситуаційний план, визначає соціально-планувальну структуру території територіальної громади, основні позиції розвитку та включає наступні тематичні підрозділи, а саме:

“Ситуаційний план” - містить інформацію про:

- приналежність територіальної громади до відповідних адміністративно-територіальних одиниць в системі адміністративно-територіального устрою України;

- мережі загальнодержавних та регіональних комунікацій і споруд інженерно-транспортної інфраструктури, які мають вплив на розвиток території територіальної громади;

- об’єкти регіональних та державних інтересів, розташування яких на території територіальної громади визначається Генеральною схемою планування території України, схемами планування території на регіональному рівні;

- інтереси суміжних територіальних громад (згідно із плануванням території на регіональному рівні, завдання).

У ситуаційному плані можуть також міститися пропозиції з відповідними обґрунтуваннями щодо змін у складі територіальної громади у частині створення, об’єднання, зміни меж або припинення існування

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		53

населеного пункту як окремого адміністративно-територіального утворення;

“Планувальний каркас та система розселення” – включає інформацію про внутрішню адміністративно-територіальну та соціально-планувальну структури території, демографічну ситуацію та її прогноз, забезпеченість населення житлом, соціальною інфраструктурою та транспортну доступність до неї, а саме:

- вказує межі території територіальної громади та населених пунктів;

- містить пропозиції із відповідними обґрунтуваннями що стосуються зміни складу територіальної громади по створенню, об’єднанню, зміні меж, припиненні існування населених пунктів;

- має інформацію щодо характеристик планувальних вісей та вузлів;

- включає характеристику по демографічному потенціалу за віком, статтю, рівнем освіти та зайнятості;

- містить показники рівня забезпеченості населення житлом та об’єктами надання соціальних послуг;

- включає ізохронограму транспортної доступності транспортом загального користування (залізничний, морський, річковий, автомобільний і авіаційний, а також міській електротранспорт та метрополітен) до адміністративного центру, центрів міжселеного обслуговування населення, комплексних об’єктів містобудування виробничого та невиробничого характеру [14].

2.2. Склад і особливості формування землевпорядної частини комплексного плану

“Землеустрій та землекористування” піднімає питання про сучасне використання земель та пропозиції щодо їх перспективної експлуатації; містить такі тематичні підрозділи:

“Сучасне використання земель” - включає інформацію щодо фактичного використання земель в межах громади та характеризується за

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		54

формою властності в категоріях та видів цільових призначень земель, угідь та земельних ділянок, а також наданих у власність чи експлуатацію та не наданих у власність чи користування, з виявленням земельних ділянок, що використовуються без зареєстрованого права властності на них, в тому числі земель запасу, резерву та загального користування, не сформованих у земельні ділянки;

“Землевпорядні заходи перспективного використання земель” - утворюється на основі розроблених проєктних рішень і має інформацію щодо:

- перспективного розподілу земель по категоріям, видам цільових призначень земель, власниками і користувачами (форма властності, вид речового права), угіддями з розглядом наявних обмежень (обтяжень);

- земель (територій) загального користування;

- переліку земельних ділянок для передачі у комунальну власність;

- переліку земель (територій) для безоплатної передачі у власність земельних ділянок державної та комунальної власності;

- переліку земель (територій) для продажу земельних ділянок державної та комунальної власності або прав на них на земельних торгах;

- переліку земель (територій) для продажу або передачі у користування земельних ділянок державної, комунальної власності без проведення земельних торгів;

- переліку територій, обов’язкових для розташування об’єктів, щодо яких відповідно до закону може здійснюватися вимушене відлучення земельних ділянок, змотивоване суспільною необхідністю; відомості про межі таких територій вносяться до Державного земельного кадастру у відповідності до електронних документів на кожен об’єкт Державного земельного кадастру;

“Формування земельних ділянок” – має в собі інформацію про земельні ділянки, утворені за результатами розробки планувального рішення плану території.

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		55

Формування земельних ділянок є обов'язковим, за виключенням, коли данні земельні ділянки вже сформовані, якщо на зазначених земельних ділянках знаходяться або передбачається спорудження:

коштами державного або місцевого бюджету - об'єкти соціальної інфраструктури (освіти, охорони здоров'я, культури, житлово-комунального господарства); об'єкти, передбачені Генеральним планом території України та/або плануванням області; об'єктів, для розміщення яких згідно із Законом України "Про регулювання містобудівної діяльності" може відбутися примусове вилучення земельної ділянки з мотивами суспільної необхідності [14].

Інформація про земельні ділянки, які сформувалися, підлягають внесенню до Державного земельного кадастру (в тому випадку, коли дані матеріали ще не внесені до Державного реєстру):

відомості про обчислення площі земельної ділянки;

кадастрові плани земельних ділянок;

засоби перенесення меж земельних ділянок в реальність (на місцевість);

перелік обмежень у використанні земельних ділянок;

акт приймання-передачі межових знаків на зберігання;

акт перенесення в реальність (на місцевість) меж охоронних зон, зон санітарної охорони, санітарно-захисних зон і зон особливого режиму використання земель (за наявності).

Щоб здійснити державну реєстрацію земельної ділянки у Державному земельному кадастрі до комплексного плану розвитку території територіальної громади додається електронний документ для кожної земельної ділянки, відомості про яку вносяться до Державного земельного кадастру;

"Ландшафтне планування" - визначає умови складових довкілля та природоохоронних територій, особливості природокористування,

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		56

відповідні конфлікти та ризики, включаючи цілі та заходи із розвитку і збереження компонентів довкілля, має наступні підрозділи:

“Оцінка стану довкілля, природних умов та ресурсів” – включає інформацію про стан навколишнього природного середовища (земель, ґрунтів, водного та повітряного простору, інших компонентів довкілля), природно-кліматичні умови, мінерально-сировинні ресурси, об’єкти лісового фонду, об’єкти водного фонду та водно-болотні угіддя, природоохоронні об’єкти та території об’єкти, результати оцінки привабливості ландшафтів для туризму та рекреації, тощо;

“Загрози та конфлікти природокористування” – має в собі інформацію про зони забруднення та деградацію частин довкілля, проблеми, пов’язані із забезпеченням збереження та відновлення навколишнього природного середовища, екологічну безпеку, постійне використання природних ресурсів, конфлікти природокористування;

“Цілі та заходи з охорони довкілля та сталого природокористування” - описує інформацію щодо цілей охорони, відновлення та поліпшення стану довкілля і його складових, дотримання екологічної безпеки, забезпечення сталого використання та відновлення природних ресурсів, формування екомережі, а також прийняті заходи, включаючи визначення територій для збереження, заліснення, ренатуралізації та відновлення торфовищ, водно-болотних, лучних, степових та інших цінних природних екосистем, виконання затверджених Кабінетом Міністрів України планів управління річковими басейнами та розвитку систем моніторингу[14].

“Обмеження у використанні земель” – це обмеження у сучасному використанні земель та на проєктний період, розробляється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 2 червня 2021 р. № 654 “Про затвердження Класифікації обмежень у використанні земель, що можуть встановлюватися комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади, генеральним планом населеного пункту, детальним планом території ” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 52,

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		57

ст. 3201), а у разі вмісту в складі території територіальної громади населених пунктів, віднесених до Списку історичних населених місць України, розробляється з урахуванням компонентів історико-архітектурного опорного плану; включає наступні тематичні підрозділи:

“Існуючі обмеження у використанні земель” - повідомляє про обмеження у використанні земель, що встановлюється нормативними показниками згідно з вимогами законодавства або визначенні на момент розроблення комплексного плану іншими документами, а також інформацію щодо режимоутворюючих об’єктів, які зумовлюють наявність відповідних обмежень.

Інформація, що встановлює існуючі обмеження у використанні земель та режимоутворюючі об’єкти, які залежать від наявності згідно обмежень, вносяться до Державного земельного кадастру на підставі електронних документів окремо на кожен об’єкт Державного земельного кадастру (якщо відомості про такі режимоутворюючі об’єкти та обмеження ще не внесені до Державного земельного кадастру);

“Проектні обмеження у використанні земель” – надає інформацію про обмеження у використанні земель, які мають бути зафіксовані в наслідок реалізації проектних рішень комплексного плану, а також щодо режимоутворюючих об’єктів, які обумовлюватимуть наявність відповідних обмежень;

“Визначені обмеження у використанні земель” - має інформацію щодо обмежень у використанні земель, які встановлюються комплексним планом та щодо режимоутворюючих об’єктів, які залежать від наявності відповідних обмежень.

Відомості про задані комплексним планом обмеження у використанні земель та режимоутворюючі об’єкти, які формує наявність відповідних обмежень, вносяться до Державного земельного кадастру на підставі електронних документів окремо для кожного об’єкту Державного земельного кадастру (в разі, коли інформація про такі режимоутворюючі

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		58

об'єкти та обмеження ще не внесені до Державного земельного кадастру)[14].

2.3. Склад і особливості формування містобудівної частини комплексного плану

“Функціональне зонування території територіальної громади (план зонування території територіальної громади)” - містить інформацію щодо меж існуючих та функціональних проектних зон території територіальних громад, виду функціонального призначення та режиму правового використання територій у кожній зоні, в тому числі режиму забудови територій, визначених для потреб містобудування, ландшафної організації території, переліку супутніх та переважних видів цільових призначень земельної ділянки, які можуть встановлюватися в межах відповідних функціональних зон.

Поняття функціональної зони це визначення назви виду функціонального призначення території відповідного класу, який встановлюється Класифікатором видів цільового призначення земельних ділянок, видів функціонального призначення територій і різниці між ними, а також норм їх застосування, затвердженого законодавством у встановленному порядку. Переважні та супутні види цільового призначення земельних ділянок у границях кожної функціональної зони визначаються відповідно до їх класу, виду функціонального призначення території, встановлених Класифікатором типів цільових призначень земельних ділянок, видів функціонального призначення територій та співвідношення між ними, а також умов їх застосування, затвердженого законодавством у встановленному порядку.

До затвердження генерального плану населеного пункту в межах території територіальної громади, щодо якої затверджено комплексний план (якщо є нагальна потреба на розробку генерального плану населеного пункту затверджена рішенням про створення комплексного плану), межі функціональної зони та функціонального призначення

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		59

території у такому населеному пункті встановлюється комплексним планом (планом зонування територій територіальної громади у складі комплексного плану).

Інформація про межі існуючих та проєктних функціональних зон заноситься до Державного земельного кадастру на підставі електронних документів окремо на кожен об'єкт Державного земельного кадастру (якщо відомості про такі режимоутворюючі об'єкти та обмеження ще не внесені до Державного земельного кадастру) [14].

“Забудова територій та господарська діяльність” - встановлює перспективний та сучасний стан забудованих територій, розташування та параметри комплексних об'єктів містобудування, а також вплив даних комплексних об'єктів містобудування, розташованих за межами території розроблення містобудівної документації на місцевому рівні; включає в себе такі підрозділи:

“Розміщення житлового фонду” - містить інформацію про розташування та основних сучасних і проєктних параметрів сільбищних територій;

“Розміщення ділових центрів та інноваційних об'єктів” – включає в себе інформацію про розміщення та основні параметри ділових центрів, технопарків, технополісів та інших інноваційних об'єктів;

“Розміщення виробничих об'єктів” - має інформацію про розміщення та основних промислових, сільськогосподарських, лісогосподарських, рибогосподарських, транспортно-складських, комунальних та інших підприємств з обмеженими виробничими територіями;

“Збереження традиційного середовища” містить в собі інформацію щодо заходів для збереження та охорони нерухомих пам'яток культурної спадщини, захисту традиційного середовища;

“Обслуговування населення” - це сучасний та перспективний стан мережі об'єктів надання адміністративних і міжселенних соціальних

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		60

послуг, а також вплив зазначених об'єктів, які розташовані поза межами території розроблення містобудівної документації на місцевому рівні; має такі підрозділи:

“Просторова організація системи освіти” – включає в себе інформацію щодо розміщення та властивість закладів освіти (існуючі, що залишаються, та проєктні заклади освіти, їх потужність);

“Просторова організація системи охорони здоров'я” - надає інформацію про розміщення та ознаки закладів охорони здоров'я (існуючі, що залишаються, та проєктні заклади охорони здоров'я, їх потужність)[14]

“Просторова організація системи торгівлі, культури, спорту та дозвілля” - містить інформацію щодо сучасного та перспективного стану розміщення та характеристики мережі закладів торгівлі, культури, спорту та дозвілля, включаючи транспортну доступність та нормативи забезпеченості населення даними об'єктами;

“Просторова організація системи туристичних та оздоровчо-рекреаційних об'єктів” - містить інформацію про розміщення та характеристику закладів надання туристичних та оздоровчих, рекреаційних послуг;

“Просторова організація системи адміністративних, комунальних та інших соціальних послуг” - має інформацію про розміщення та характеристику закладів надання адміністративних, комунальних та інших соціальних послуг (центрів надання адміністративних послуг, закладів соціального захисту, цвинтарів, місць складування та утилізації відходів тощо);

“Транспортна мобільність та інфраструктура” – це визначення сучасного та перспективного стану транспортного попиту, транспортної інфраструктури; та включає такі тематичні підрозділи:

“Транспортні зв'язки та транспортний попит” - містить інформацію про об'єкти виникнення транспортних потреб, опису міграції,

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		61

забезпеченості транспортними засобами населених пунктів, інтенсивності їх використання (міжселенних транспортних потоків);

“Організація зовнішнього транспортного сполучення” - має інформацію про розташування відносно території територіальної громади міжнародних та національних транспортних коридорів, залізничних та автомобільних магістралей, портів та аеропортів та забезпечення сполучення між ними;

“Дорожньо-транспортна інфраструктура” - містить інформацію про лінійні об’єкти транспортної інфраструктури, транспортних споруд та комплексів, об’єктів транспортного сервісу, їх сучасної експлуатації та технічного стану, містобудівних заходів для організації дорожнього руху, конкретно щодо рекомендованого режиму руху транспорту, рекомендованих схем організації дорожнього руху;

“Організація громадського транспорту” – має в собі інформацію щодо існуючої маршрутної мережі міжселенного громадського транспорту, зокрема пасажиропотоків, транспортно-пересадкових вузлів та основних напрямків організації маршрутної мережі, рекомендації з влаштування маршрутів міжселенного громадського транспорту;

“Організація пішохідних зв’язків та велосипедної інфраструктури” - містить інформацію про забезпечення пішохідних сполучень, включаючи вимоги про інклюзивність, розвитку велосипедної інфраструктури, а також використання різних видів легкого транспорту, організації велосипедних маршрутів та забезпечення взаємодії із системами громадського транспорту;

“Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації” – визначає в собі сучасну та перспективну систему життєзабезпечення, особливо водопостачання, водовідведення, передачі/ розподілу електроенергії, транспортування/ розподілу природного газу, теплопостачання, які є частиною загальної схеми інженерних мереж та споруд на території територіальних громад, магістральних систем

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		62

трубопровідного транспорту та телекомунікаційних систем, а в деяких випадках і заходів з енергозбереження та енергоефективності; включає такі підрозділи:

“Водопостачання та водовідведення” – містить в собі інформацію про забезпечення балансу використання води на території територіальної громади, мереж та споруд системи водопостачання та водовідведення:

- водозаборів для централізованого водопостачання з поверхньових джерел та групових водозборів із підземних джерел;
- станцій водопідготовки централізованих водопроводів;
- магістральних водопроводів і водоводів;
- других об’єктів магістральних водоводів (резервуари для зберігання води, водопровідні насосні станції тощо);
- централізованих каналізаційних очистних споруд;
- магістральних напірних і самопливних каналізаційних колекторів;
- основних каналізаційних насосних станцій;
- інших об’єктів системи централізованого водовідведення, особливо мулових майданчиків, підприємств перероблення мулу;

“Електропостачання” - має інформацію про забезпечення енергетичної врівноваженості території, систем передачі/розподілу електричної енергії:

- магістральних ліній електропередачі з напругою 35 кВ і вище;
- трансформаторних підстанцій з напругою на вході 35 кВ і вище;

“Газопостачання” - містить інформацію про збалансування газоспоживання території, мереж та споруд систем транспортування/розподілу:

- магістральних та газорозподільчих газопроводів;
- газорозподільних станцій;
- інших об’єктів магістральних та газорозподільчих газопроводів (наприклад, газокompресорних станцій, газосховищ, газових

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		63

регуляторних пунктів, шафових регуляторних пунктів, газових колодязів тощо);

- газопроводів високого та середнього тисків, низького тиску, за наявності схем їх розвитку[14].

“Теплопостачання” - визначає зони застосування систем централізованого, автономного та індивідуального теплопостачання; наявності (можливості створення) джерел теплової енергії; умов існуючої системи теплопостачання; цільові показники стану теплопостачання; рекомендований сценарій теплопостачання відповідно до схеми теплопостачання (в населених пунктах, де розроблення схеми передбачається Законом);

“Трубопровідний транспорт” - містить в собі інформацію про мережі та споруди систем нафтопроводів, аміакопроводів, а також інших магістральних трубопровідних систем (розробляється внаслідок проходження по території територіальної громади нафтопроводів, аміакопроводів та подібних трубопровідних систем великої протяжності або наявності проектних пропозицій для їх трасування);

“Телекомунікаційні мережі та об’єкти” - інформує про мережі та споруди систем зв’язку та телекомунікацій;

“Охорона земель, інженерна підготовка та благоустрій території” - визначає систему заходів для забезпечення раціонального використання та охорони земель, сучасний та потенційний стан комплексів та споруд з інженерної підготовки території, благоустрою території та про поводження з відходами; містить такі підрозділи:

“Раціональне використання та охорона сільськогосподарських земель” – містить в собі інформацію, в якій йдеться про заходи з підвищення продуктивності та охорони земель, підтримку агроландшафтів, урівноваження складу угідь, збереження деградованих земель та напрямів для їхнього подальшого використання, пропозиції створення для найбільш сприятливих організаційно-територіальних умов

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		64

для введення сільськогосподарського виробництва з урахуванням придатності ґрунтів для зрощення основних сільськогосподарських культур, створені на основі еколого-ландшафтного та еколого-економічного підходів;

“Інженерна підготовка і захист території” – інформує про розповсюдження небезпечних природних процесів та заходів з інженерного захисту території від їх розвитку, сучасних і проєктних інженерно-захистних споруд, інженерної підготовки території, зокрема меліорації, виторфовування, рекультивації порушених земель, регулювання стоку річок, створення штучних водойм, запобігання забрудненню та засміченню вод, робіт з днопоглиблювання на водних об’єктах;

“Поводження з відходами” - має інформацію про організацію системи збирання між населеними пунктами, сортування, утилізації та вторинного використання побутових, промислових, будівельних та сільськогосподарсько-виробничих відходів [14].

2.4. Принципи просторово-територіального планування сільської територіальної громади

Комплексний план розробляється по всій території територіальної громади. Комплексний план не впроваджується, якщо територія громади містить лише територію населеного пункту.

Комплексний план припускає у собі взаємовідповідне прийняття рішень про цілісний (комплексний) просторовий розвиток населених пунктів як цілісної системи поселення і території за їх межами.

Комплексний план створюється та погоджується з метою забезпечення стабільного розвитку територіальних громад із дотриманням концепції гармонії державних, громадських та приватних інтересів з урахуванням концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади (при наявності).

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		65

Під час формування комплексних планів суб'єкти містобудування мають дотримуватися його положень.

Комплексний план вміщує планувальні рішення щодо потенційного використання всієї території громади, яка там проживає, включаючи:

-генеральний план населеного пункту - адміністративний центр територіальних громад;

-генеральні плани населених пунктів та деталізовані плани територій у межах території територіальної громади, затверджені до прийняття комплексного плану, які згідно цієї статті визнаються, що відповідають вимогам законодавства, затверджуються з планувальним рішенням комплексного плану та підлягають включенню до нього;

-генеральні плани населених пунктів у межах території територіальної громади, необхідність створення яких встановлюється рішенням про узгодження комплексного плану (входить до складу комплексного плану разом із їхнім затвердженням);

-планувальні рішення генеральних планів інших населених пунктів та детальних планів територій у межах території територіальної громади за обсягом, визначеному Кабінетом Міністрів України;

-деталізовані плани територій в границях територій територіальних громад (входить до складу комплексних планів одночасно з їх затвердженням);

-межі функціональних зон усієї території територіальної громади із передбачення до забудови та ландшафтної організації таких зон (плани зонування території населеного пункту в межах території територіальної громади проектується у складі генерального плану та входить до складу комплексних планів одночасно із узгодженням відповідних генеральних планів);

-історико-архітектурні опорні плани історичних ареалів населених пунктів, занесених до Списку історичних населених місць України

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		66

(входять в склад комплексних планів як невід’ємні частини генеральних планів даних населених пунктів)[12]

Рис. 2.1 Принципи просторово-територіальних планувань ТГ

Генеральні плани населених пунктів у межах територій територіальних громад, деталізують положення комплексного плану та є його обов’язковою частиною. Детальні плани території у межах територій територіальних громад деталізують положення генеральних планів населених пунктів, а території, на які згідно із цим Законом генеральні плани не розпочинають розробку комплексного плану. Деталізовані плани територій одночасно з їх узгодженням є обов’язковою частиною комплексних планів та/або генеральних планів населених пунктів.

Генеральні плани населених пунктів, є частиною складу комплексного плану або необхідність створення яких не передбачено

рішенням про узгодження комплексного плану, не готуються. Планувальні рішення генеральних планів даних населених пунктів входять до складу комплексного плану в обсязі, зазначеному Кабінетом Міністрів України.

Плани зонування територій населених пунктів у межах території територіальної громади впроваджуються у складі генеральних планів таких населених пунктів [12].

До складу комплексного плану обов'язково входять планувальні рішення детальних планів території (у тому числі формування земельних ділянок), на яких планується наступне розміщення:

- за рахунок державного або місцевого бюджету: об'єктів соціальної інфраструктури (освіти, охорони здоров'я, культури, житлово-комунального господарства); об'єктів, запланованих Генеральною схемою планування території України та схемою планування області; об'єктів, для розміщення яких згідно з законом може здійснюватися примусове вилучення земельної ділянки за мотивами суспільної необхідності (за умови, що розташування таких об'єктів передбачено комплексним планом);

- інших об'єктів, які визначаються замовником у завданні на проектування.

Комплексний план окрім зазначених вимог має містити відомості за статтею 45-1 Закону України "Про землеустрій", в які входять:

- а) матеріали топографо-геодезичних вишукувань;
- б) матеріали погодження згідно із Земельним кодексом України;
- в) експлікацію земельних угідь за власникамом та користувачем земельної ділянки;
- г) перелік обмежень у використанні земель та перелік земельних ділянок, щодо яких встановлено обмеження у використанні земель;
- г) збірний план земельних ділянок, наданих у власність чи користування, та земельних ділянок, не наданих у власність чи користування;

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		68

д) план розподілу земель по категоріям, власниками і користувачами (форма власності, вид речового права), угіддями з відображенням наявних обмежень (обтяжень).

Деталізований план територій, за виключенням відомостей, які передбачені Законом України "Про регулювання містобудівної діяльності", також має включати перелік обмежень у використанні земель та перелік земельних ділянок, щодо яких встановлено обмеження у використанні земель [12].

Комплексний план, генеральний план населеного пункту, детальний план території може містити:

а) формування земельної ділянки комунальної власності територіальних громад, щодо території якої розроблена відповідна документація;

б) внесені до Державного земельного кадастру відомості про земельну ділянку всіх форм власності, сформованих до 2004 року, відомості про які відсутні у Державному земельному кадастрі.

Внаслідок формування земельної ділянки або внесення про неї відомостей до Державного земельного кадастру, комплексний план просторового розвитку території територіальної громади, генеральний план населеного пункту, детальний план території також має:

а) відомість про обчислення площі земельної ділянки;

б) кадастровий план земельної ділянки;

в) матеріали перенесення меж земельної ділянки в реальність (на місцевість);

г) перелік обмежень у використанні земельних ділянок;

г) акт про приймання-передачі межових знаків на зберігання;

д) акт про перенесення в реальність (на місцевість) меж охоронних зон, зон санітарної охорони, санітарно-захистних зон і зон особливого режиму використання земель - при наявності.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		69

Границі території природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмеження у використанні земель визначаються за суходолом і за водним простором.

При кадастрових зйомках та розробці комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населених пунктів, детального плану території, які проходять з метою внесення до Державного земельного кадастру відомостей про землі, які передані до 1 січня 2004 року під постійне користування державними та комунальними підприємствами, установами, організаціями або державними та комунальними підприємствами, установами, організаціями, правонаступниками яких вони є, із площ, переданих у постійне використання, входять землі (частини земельних ділянок), які раніше вибули з постійного користування, а також через прийняття рішень органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Комплексний план включає просторові дані, метадані та інші елементи, які констатують його проектні рішення, він розробляється у формі електронного документу, формат якого визначається Кабінетом Міністрів України. Комплексний план підписують кваліфікованими електронними підписами відповідальні особи, які його впровадили, - архітектор, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат, та сертифікований інженер-землевпорядник. Якщо у під час сворення комплексного плану його проект зазнає змін (після проведення громадського обговорення, експертизи тощо), то такі зміни засвідчуються кваліфікованими електронними підписами відповідальних осіб, які розробляли комплексний план.

Відтворення даних комплексного плану виконується программно-апаратним засобом Державного земельного кадастру, містобудівного кадастру, інших геоінформаційних систем, а також шляхом їх

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		70

представлення в графічній формі на паперових та/або інших носіях у вигляді текстових, графічних та інших репрезентаційних матеріалів.

Доступ до матеріалів комплексного плану, окрім інформації, що згідно із законом становить державну таємницю або належить до інформації з обмеженим доступом, не може обмежуватися. Загальна доступність матеріалів комплексного плану впроваджується згідно з вимогами Закону України "Про доступ до публічної інформації" шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення, включаючи у формі відкритих даних, на єдиному державному веб-порталі загальних даних, офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що гарантує формування та реалізує державну політику у сфері будівництва, містобудування та архітектури, веб-сайті згідно з органом місцевого самоврядування, занесення відповідних даних до Державного земельного кадастру та містобудівного кадастру.

У випадках, якщо наявності в комплексному плані інформації, що відповідно до закону становить державну таємницю або належить до інформації з обмеженим доступом, то інформація подається у вигляді окремого файлу, формат якого окреслюється Кабінетом Міністрів України, та підписується кваліфікованими електронними підписами відповідальними особами, які створили комплексний план.[12]

Комплексний план формується за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради, виконавчий орган якої за встановленим строком:

- встановлює у визначеному законодавством порядку розробника комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, призначає строки розроблення та джерела його фінансування;

- звертається до обласної державної адміністрації, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, центрального органу виконавчої влади, який має забезпечити формування та реалізацію державної політики у сфері будівництва, містобудівництва та архітектури (для громади із центром у містах Києві та Севастополі, обласному центрі, місті обласного

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		71

значення), щоб визначити державні інтереси щодо їх врахування під час розробки комплексних планів;

-повідомляється місцевими засобами масової інформації час, коли розпочинається підготовка комплексного плану та формує до нього строк та порядок внесення пропозицій фізичними та юридичними особами;

-впроваджує розробку завдань для створення комплексного плану методом проведення обговорення громадою, у тому випадку, якщо не затвердити концепцію інтегрованого розвитку території територіальної громади;

-влаштовує громадське обговорення про проект комплексного плану;

-заздалегіть здійснює розгляд проекту комплексного плану радою архітектури та містобудування відповідного рівня;

-погоджує проект комплексного плану з органом місцевого самоврядування, який має уособлювати інтереси граничних територіальних громад;

- надає втілення стратегічних екологічних оцінок;

-подається проект комплексного плану з метою проведення експертизи документації містобудівництва;

-подає узгодження даних проектних рішень комплексного плану згідно із Земельним кодексом України;

-подається проект комплексного плану для узгодження сільської, селищної, міської ради;

- за п'ять робочих днів від дня узгодження комплексного плану надається внесення до Державного земельного кадастру та містобудівного кадастру відомостей щодо цих об'єктів, які мають складати проектні вирішення.

Розробник, що створює комплексний план може бути суб'єктом господарювання і може мати право розробляти містобудівну документацію

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		72

згідно із Законом України "Про архітектурну діяльність" та документації із землеустрою відповідно до Закону України "Про землеустрій".

Початкові дані для розробки комплексного плану є матеріали про:

- об'єкти Державного земельного кадастру;
- об'єкти нерухомості (окрім земельних ділянок);
- право на нерухомість (включаючи земельні ділянки);
- обсяг використання земелі;
- об'єкти лісового фонду;
- територія та об'єкт природно-заповідного фонду, включаючи інші території екомережі;
- об'єкти Смарагдової мережі;
- об'єкти водного фонду, а також водно-болотні угіддя;
- мінерально-сировинні ресурси;
- об'єкти всесвітньої спадщини, а саме їх території та буферні зони; пам'ятки культурної спадщини, включаючи археологічні, їхні території, а ще зони охорони; границі та правові методи для використання історичних ареалів поселень; історико-культурні заповідники та їх охоронні зони; археологічні території які знаходяться під охороною та музеї;
- населення;
- об'єкти виробничих комплексів;
- об'єкти невиробничого комплексу (науково-дослідні, а також проєктні організації, заклади освіти);
- об'єкти соціальних сфер;
- об'єкти цивільного захисту;
- об'єкти інженерної інфраструктури (водовідведення, водопостачання, газо-, водо-, електропостачання, об'єкти зв'язку, трубопровідного транспорту);
- об'єкти дорожньо-транспортної інфраструктури (залізничні, автомобільні дороги, мостові споруди, а також підприємства парки автотранспорту, автосервіси, міжпоселенні транспортні маршрути, авто- та

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		73

залізничні станції, річкові, залізничні морські вокзали, об'єкти повітряного транспорту);

- об'єкти природної і техногенних небезпек, розміщені на територіях територіальних громад і суміжні адміністративно-територіальні утворення;

- природно-кліматичні умови;

- стан навколишнього та природного середовищ (грунтів, земель, водного та повітряного просторів та інших частин довкілля);

- ризики виникнення по територіях надзвичайних ситуацій природного або техногенного характеру;

- розташування по територіям територіальних громад об'єктів, які визначені Генеральною схемою планування території України, Державною стратегією регіонального розвитку, Стратегією сталого розвитку України;

- положення концепції інтегрованого розвитку території територіальних громад;

- положення затвердженої містобудівної документації регіонального або місцевих рівнів, які стосуються використання території територіальних громад;

- стратегічні та оперативні цілі, визначені регіональною програмою розвитку, яка поширюється по територіям територіальних громад, системою розвитку громади;

- прогнозування та методи економічних та соціальних розвитків, галузі економіки приймаються на державному, обласному, районному та місцевому рівнях, який поширюються по територіям територіальних громад;

- концепції, плани та програми у сфері охорони навколишнього природного середовища і постійного використання земель, ґрунтів, вод, лісів або інших природних ресурсів, формування екомережі;

- методи управління річковими басейнами;

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		74

- положення схем землеустрою та техніко-економічні обґрунтування використання, охорони земель адміністративно-територіальних одиниць та проєктів землеустрою про впорядкування територій населених пунктів, проєктів землеустрою про впорядкування територій для потреб містобудування, планів земельно-господарського устрою, проєктів землеустрою про організацію та встановлення границь територій природно-заповідного фонду або іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського значення, земель водного фонду або водоохоронних зон, заборони на використання земель, включаючи режимоутворюючі об'єкти в межах територій територіальних громад, які узгоджені до прийняття комплексного плану.

Склад та джерела отримання даних відомостей окреслюється Кабінетом Міністрів України. Замовником або розробником комплексного плану, який має право на їх безкоштовне отримання від органу виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, установ, підприємств, організацій у наявній (цифровій, текстовій, графічній та інших формах).

Комплексний план має підвергатися експертизі містобудівної документації за порядком, який встановлений Кабінетом Міністрів України.

Комплексний план має підвергатися стратегічно екологічним оцінкам.

Комплексний план аналізується і узгоджується сільськими, селищними, міськими радами за періодом упродовж трьох місяців від дня його подання.

Проектні рішення комплексного плану про перспективне використання території територіальної громади встановлюється з урахуванням:

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		75

-вимог законодавчого акту або інші обов'язкові до виконання нормативні документи про експлуатацію та охорону територій;

- первинних даних;

- ідея інтегрованого розвитку території територіальних громад (при наявності), яка має формуватися в порядку, встановленому центральними органами виконавчої влади, яка має забезпечувати розвиток та реалізує державну політику у сферах будівництва, архітектури та містобудування.

Проектні вирішення комплексного плану містять в собі інформацію про:

- визначення складу угідь;

- віднесення земель до даних категорій;

- границі та правові режими усіх режимоутворюючих об'єктів, включаючи обмеження використанні земель (в тому числі обмеження у використанні земель для сфери забудов), встановлених до чи під час розробки проекту комплексного плану (включаючи границі та правові системи територій та об'єкти природно-заповідного фонду або інших природоохоронних призначень, рекреаційного оздоровчого, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду, прибережних захистних смуг, водоохоронних зон, пляжних зон та інші охоронні зони);

- границі та правові режими для використання історичних ареалів населених пунктів, внесених до Списку історичних населених місць України (входять при узгодженні генерального плану населених пунктів у межах територій територіальних громад), зони санітарної охорони, санітарно-захистних зон та зони особливої форми використання земель);

- стан концепцій інтегрованого розвитку територій територіальних громад;

- вираховування потреб будівництва для об'єктів житлової нерухомості, включаючи соціальні місця проживання, об'єкти

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		76

громадського обслуговування, комунальна та інженерно-транспортна інфраструктура;

- задалегіть визначена функціональна-планувальна структура;

- територіальних розвитків територіальних громад, а саме: параметри демографічних, економічних, екологічних, соціальних;

- характеристика територіального розвитку населених пунктів;

- формування центрів обслуговувань, інженерно-транспортної інфраструктури та дорожніх мереж з метою встановлення повноцінних життєвих середовищ;

- характеристика території, на якій заплановано впровадження заходів перспективного або ж довгострокового та першочергового або ж короткострокового і середньострокового будівництва та благоустрою;

- виконання правового режиму експлуатації території;

- встановлення мереж закладів освіти та охорони здоров'я із дотриманням нормативних відстаней;

- земля (територія) загального користування;

- границі територій, які є обов'язковими для розміщення об'єктів, про які згідно із законом здійснюється вимушене вилучення земельної ділянки згідно суспільної необхідності;

- території для збереження, заліснення, ренатуралізації та відновлення родовищ торфу, лучних, водно-болотних, степових та інших природних екосистем;

- земельні ділянки призначені у передачу комунальній власності;

- земля (територія) для безкоштовної передачі власності земельних ділянок державної або комунальної власності;

- земля (територія) призначена для продажу земельної ділянки державній або комунальній власності та прав на них у земельних торгах;

- земля (територія) призначена для продажу земельної ділянки державній або комунальній власності без проведення земельних торгів;

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		77

- звітування щодо стратегічно екологічної оцінки (розділ "Охорона навколишнього природного середовища");

- ландшафтне планування;

- захід із охорони навколишнього природного середовища (земель, вод, лісів або інших природних ресурсів), утворення екомережі та виконання упроваджених Кабінетом Міністрів України планів управління річковими басейнами;

- захід із інженерної підготовки та захисту території;

- заходи для збереження та охорони нерухомих пам'яток культурної спадщини, захист звичайного середовища.

Рішення щодо затвердження комплексного плану має містити в собі наступні відомості:

- генеральний план населеного пункту, включаючи детальні плани територій у границях території територіальних громад, які є узгоджені до прийняття комплексного плану, що згідно із даної статті схвалені такими, які відповідають нормам законодавства, затверджуються із планувальним рішенням комплексного плану та є його частиною;

- генеральний план населених пунктів, включаючи деталізований план територій у границях територій територіальних громад, що згідно із цією статтею схвалені такими, які не відповідають нормам законодавства та/або не визнаються рішеннями планувальним комплексного плану і позбавляються чинності разом із набранням чинності комплексним планом;

- назви населених пунктів, генеральний план або планувальні рішення яких розроблені у складі комплексного плану та отримують чинність одночасно із набранням комплексним планом;

- назви населених пунктів, для яких встановлюється необхідність розробки генерального плану;

- опис границь території в межах територій територіальної громади, деталізовані плани для підготовки в складі комплексного плану та набирають чинність разом із комплексним планом.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		78

В тому випадку, якщо рішення щодо узгодження комплексного плану є необхідність розробки генерального плану населеного пункту, то комплексний план має містити границі функціональної зони, тоді населеному пункті та інші складові плану зонування території даного населеного пункту за обсягом, затвердженим Кабінетом Міністрів України. До узгодження генеральних планів даних населених пунктів, функціональне призначення території у її межах визначається згідно із комплексним планом.

Після узгодження комплексного плану відомості щодо земельної ділянки мають бути внесені до Державного земельного кадастру.

Тривалість дії комплексного плану не обмежується.

В разі, якщо узгодження в зазначеному Законом порядку комплексного плану не проєктується:

- схема землеустрою та техніко-економічні обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальної одиниці на територію даної територіальної громади;

- проєкт землеустрою про впорядкування території населеного пункту даної територіальної громади;

- плани земельно-господарського устрою території населеного пункту даної територіальної громади;

- проєкти землеустрою про впорядкування території для потреб містобудування (для територій, для яких є затвердження детальних планів території, чи для яких комплексний план має планувальні рішення деталізованих планів територій);

- проєкти землеустрою про організації та встановлення границь території природньо-заповідного фонду та інших природоохоронних призначень, оздоровчих, рекреаційних, історико-культурних, лісгосподарських призначень, землі водного фонду та водоохоронних зон, які обмежені у використанні земелі та їх режимоутворюючі об'єкти (про обмеження у використанні земелі, відомості щодо яких, підлягають

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		79

внесенню до Державного земельного кадастру з підставзою цього комплексного плану).

Зміни до комплексного плану можуть вноситися по результатам містобудівного моніторингу але не частіше одного разу на рік.

Дані зміни створюються, погоджуються та затверджуються в порядку, визначеному таким Законом та Законом України "Про землеустрій" для розробки, погодження та затвердження комплексного плану.

У разі, якщо є виникнення державної необхідності рішення про розробку змін до комплексного плану який приймається за ініціативою Кабінету Міністрів України, який, у свою чергу, має забезпечити фінансування на розробку даних змін.

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		80

**РОЗДІЛ III. НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
МАШІВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

3.1. Соціально-економічний аналіз (СЕА). профіль громади

**3.1.1 Загальна характеристика Машівської селищної
територіальної громади**

Територіальна громада Машівського селища об'єднує в собі 7 старостинських округів, в склад яких входить 21 населених пунктів:

- Базилівщинський старостинський округ – село Базилівщина;
- Селещинський старостинський округ – села Селещина, Сухоносівка, Латишівка, Тимченківка;
- Ново- Тагамлицький старостинський округ – села Новий Тагамлик, Вільне, Огуївка, Козельщина;
- Кошманівський старостинський округ – села Кошманівка, Миронівка, Богданівка;
- Дмитрівський старостинський округ – села Дмитрівка, Калинівка;
- Абрамівський старостинський округ - села Абрамівка, Нова Павлівка;
- Сахнівщинський старостинський округ – села Сахнівщина, Григорівка, Вовча Балка, Петрівка.

Смт. Машівка є адміністративним центром територіальної громади, яка знаходиться на відстані 35 км від обласного центру м. Полтава.

Кількість населення об'єднаної громади сягає 12318 осіб.

Площа громади – 390,645 м².

Територіальна громада Машівського селища розміщенна у Південно-східній частині Полтавської області, на відстані 25-и кілометрів від магістрального автошляху Київ–Харків.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		81

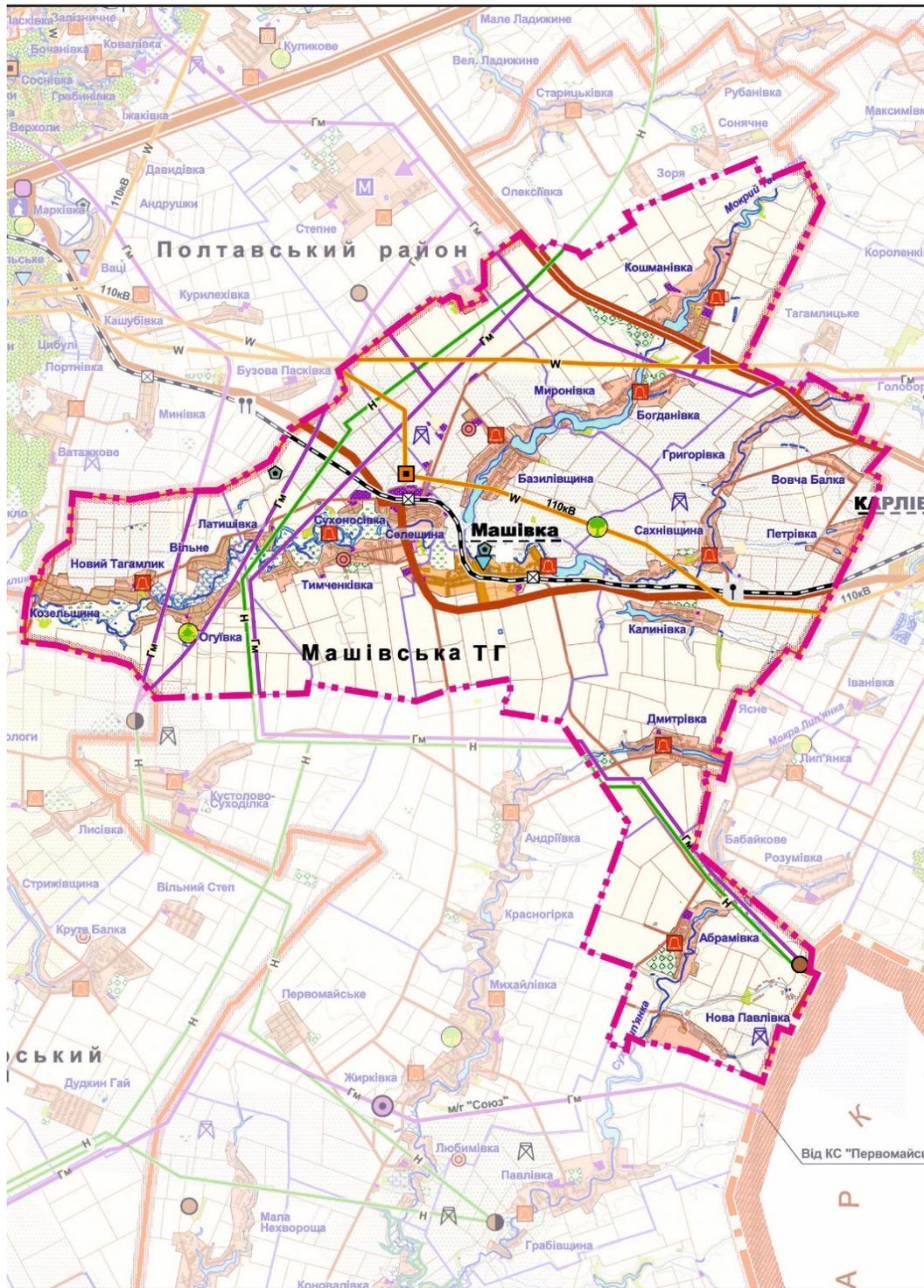

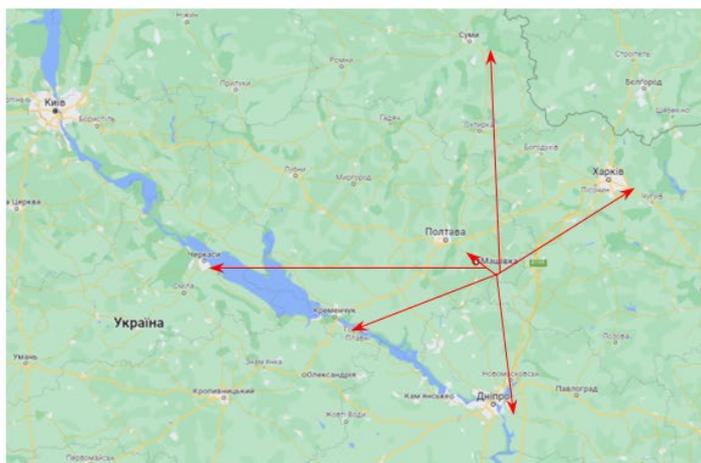
Рис.3.1 Схема територіальної громади Машівського селищна

Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата

КМР 601-БЗ №10588970

Арк.

82

Відстань від селища Машівка

Полтава → 35 км/34 хв

Кременчук → 146 км / 2 год 09 хв

Харків → 147 км / 2 год 14 хв

Дніпро → 164 км / 2 год 36 хв

Київ → 375 км / 4 год 23 хв

Черкаси → 293 км / 4 год 17 хв

Суми → 209 км / 3 год 40

хв

Рис. 3.2. Дистанції від Машівки до головних міжпосельських центрів регіону

3.1.2. Трудові ресурси та населення Машівської селищної територіальної громади

До Машівської селищної територіальної громади разом із адміністративним центром у селищі Машівка складає 21 населений пункт загальною кількістю населення 12 318 осіб:

Таблиця 3.1

Перелік населених пунктів, які є частиною Машівської громади

Населені пункти, що входять до складу громади	Чисельність населення станом на 01.01.2023 року	Відстань до адміністративного центру
Машівська селищна рада	12216	-
смт. Машівка	3485	-

Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата
-----	------	----------	--------	------

КМР 601-БЗ №10588970

Арк.

83

Новотагамлицький старостинський округ	727	-
с. Новий Тагамлик	299	16
с. Вільне	93	13
с. Козельщина	72	18
с. Огуївка	263	11
Селещинський старостинський округ	3224	-
с. Селещина	3016	5
с. Латишівка	56	11
с. Сухоносівка	88	8
с. Тимченківка	64	8
Абрамівський старостинський округ	386	-
с. Абрамівка	349	16
с. Нова Павлівка	37	21
Базилівщинський старостинський округ	873	-
с. Базилівщина	873	7,4
Дмитрівський старостинський округ	853	-
с. Дмитрівка	573	12
с. Калинівка	280	8,6
Кошманівський старостинський округ	1963	-
с. Кошманівка	1754	17
с. Миронівка	154	11
с. Богданівка	55	13
Сахнівщинський старостинський округ	705	-
с. Сахнівщина	460	11

с. Григорівка	101	14
с. Вовча Балка	72	18
с. Петрівка	72	20

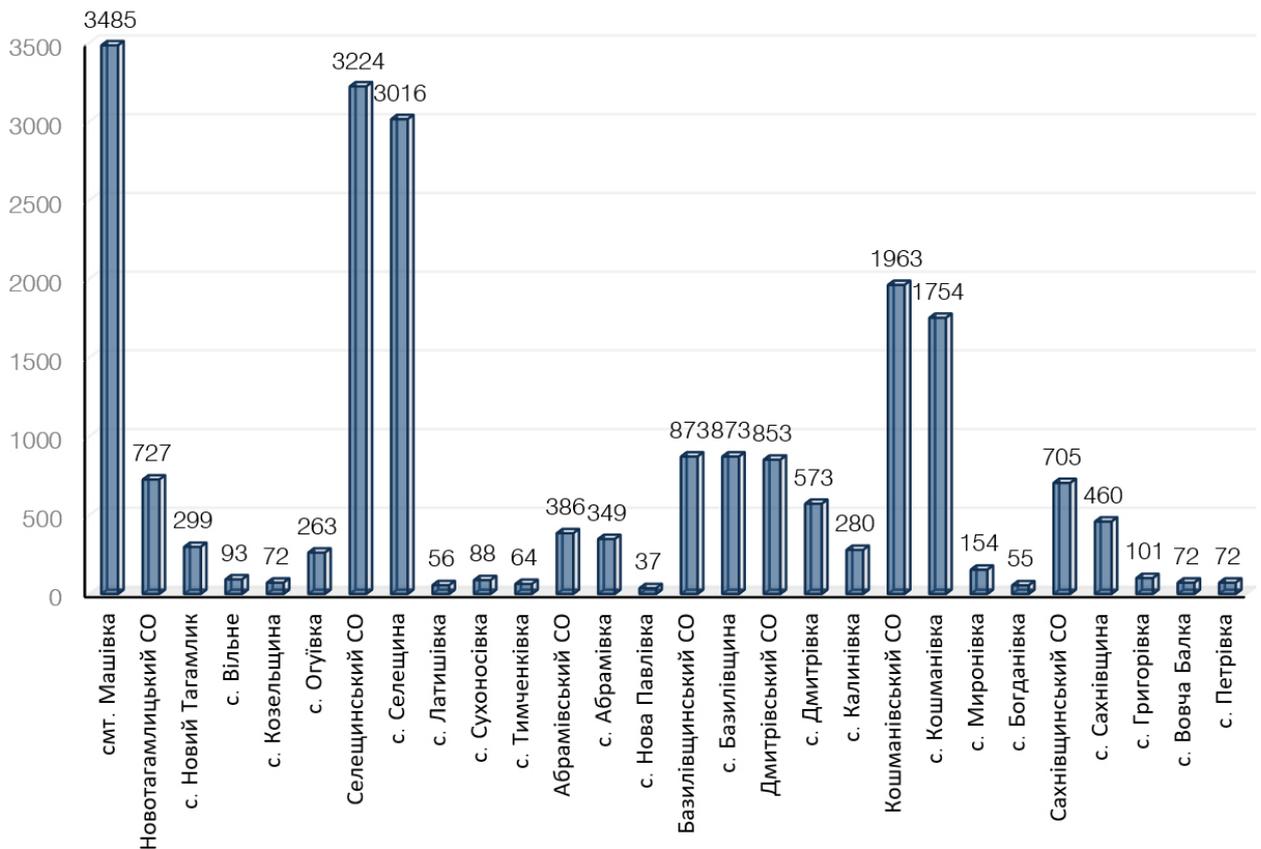

Рис. 3.3 Чисельність населення станом на 01.01.2023 року

Трудовий потенціал Машівської селищної територіальної громади має досить високий рівень освіти та професійно-кваліфікаційного складу, однак демографічна ситуація не сприяє його розвитку. Незважаючи на індивідуальність структури, трудовий потенціал може забезпечувати реформування господарства громади.

На території громади знаходиться 108 підприємств, установ та організацій, в яких налічується біля 4450 робітників. Усього на території громади реєструється приблизно 7192 працездатної особи.

Віковий склад та за статтю населення показує загальні демографічні тенденції як області, так і країни в усьому. Кількість жінок майже на 2% більше за чоловіків. Економічно активне населення, від 18 до 59 років сягає

приблизно 58,9% від загальної кількості жителів, чисельність пенсіонерів – більше 25%.

Продовжує зростати кількість працівників із вищою освітою (49,8 % зайнятих), при тому, що найвищий рівень освіти становлять штатні працівники державного управління (82,6 %) та фінансової діяльності (82,6 %). В той самий час найнижчим рівнем освіти володіють штатні працівники сільського, лісового господарства та мисливства (28,9 %). Ситуацією на 01.01.2023 рік, ринок праці сягав 7191 працездатна особа, включаючи жінок – 3636 осіб, чоловіків – 3521 осіб. За територіальною характеристикою працездатне населення – 2020 осіб, проживає у селищі, на селі – 5180 осіб. На обліку в центрі зайнятості зареєстровано близько 212 безробітних, в їх списку жінки – 132 особи, чоловіки – 85 осіб, сільського населення – 163 особи.

3.1.3 Земельні та природні ресурси

Територія громади знаходиться на високому вододільному плато річок Ворскла та Орчик. Плато плоскорівневого рельєфу із розвиненим мікрорельєфом в західній частині, який зумовлює комплексність ґрунтового покриву. Більша частина рельєфу плато є широкохвилястим. Для рівнинних частин плато є характерним присутність невеликих, але глибоких западин, що розорюються. Є кілька западин, що вкриті рослинністю, які є збірниками стічних поверхневих вод.

В долині р. Тагамлик (притоки річки Ворскла), яка протікає на території населених пунктів Машівської селищної територіальної громади, рельєф бугристий із заболоченими зниженнями. Данні землі використовують для природнього кормового угіддя. Більшість ґрунтів – чорноземи, є невеликі площі з опідзоленими ґрунтами. В долинах річки більшість площ займають лучно-болотні, болотні та торфоболотні ґрунти.

Зимою по територіям громад переважають східні та південно-східні вітри, які спричинені із входженнями холодних мас повітря, на весні-північно-східні та східні вітри, влітку та восени північно-західні, північні і північно-східні.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		86

Важливо, загалом, кліматичні умови за кількістю тепла, світла та вологи сприятливі для зрошування всіх районованих сільськогосподарських культур. Всі геоморфологічні елементи рельєфу мають свої специфічні водні режими та різний склад підґрунтових вод. Міцний водний режим ґрунтів представляє собою однією із найважливіших умов їх родючості. На плато підґрунтові води проходять на глибині 15-18м, і тому прямого впливу на ґрунтоутворення та водний режим не мають. У цій місцевості ґрунти звожуються атмосферними опадами. На території Машівської громади містяться запаси нафти, природного газу та глини.

Формують діяльність 3 великих сільськогосподарських підприємства, 26 фермерських господарств та одне промислове, в галузі будівництва та 3 підприємства в галузі переробки.

Загалом, площа території Машівської селищної територіальної громади сягає близько 39064,5 га (390,64 км²), 89,9 % з яких це землі для сільськогосподарського призначення, 2,2 % займають землі лісгосподарського призначення.

Таблиця 3.2

Структура земельного фонду

Категорія земель	Площа, га	% до загальної площі
Землі сільськогосподарського призначення	35076,1364	89,8
Землі житлової і громадської забудови	865,2258	2,2
Землі лісгосподарського призначення	894,3138	2,3
Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	558,5711	1,43

Землі водного фонду	757,1039	1,94
Землі рекреаційного призначення	11,5291	0,03
Інші землі	901,6201	2,3
Всього	39064,5002	100

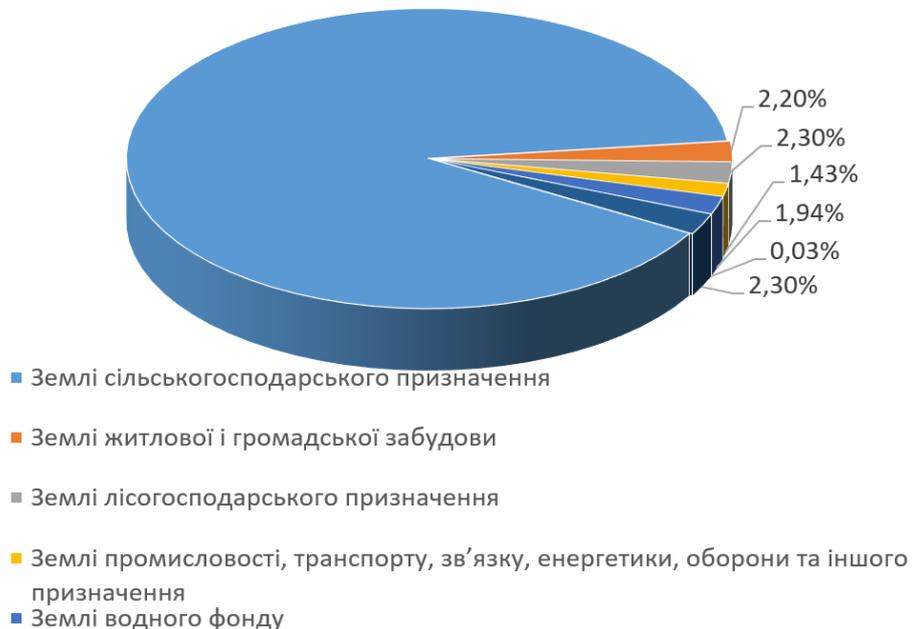

Рис.3.4 Структура земель Машівської селищної територіальної громади

Найбільше в структурі земель сільськогосподарського призначення займають сільськогосподарські угіддя (85,6% всього земельного фонду). 100 % забудованих земель знаходиться під житловою забудовою (2,2 % всього земельного фонду), а 90,7% водних ресурсів – це ставки (1,8 % всього земельного фонду). Понад 55 відсотків земель сільськогосподарського призначення громади обробляють 10 найбільших землекористувачів (орендарі) : ТОВ "Машівка-Агро-Альянс", ТОВ «Карлівське СГП «ЛОС», ТОВ «Чиста криниця" ПСП "Нове життя" , ТОВ "Агроальянс", ПП «НОВЕ ЖИТТЯ-1» ФГ «Колваха С.Л.», ФГ «Дорош А.В.», ФГ «Ціп», ФГ «Наш лан». Кількість власників земель у громаді перевищує 6 тисяч осіб.

Структура земельного фонду громади
в розрізі категорії земель

Категорія земель	Площа, га	% до загальної площі
Землі сільськогосподарського	35076,1361	89,8
в тому числі:		
сільськогосподарські угіддя	33432,6146	85,6
під господарськими будівлями і дворами	391,8726	85,6
під господарськими шляхами і прогонами	350,0288	1
інші	901,6201	0,9
Ліси та інші лісовкриті площі	894,3138	2,3
в тому числі:		
лісові землі	724,8955	1,9
чагарники	169,4183	0,4
Забудовані землі	865,2258	2,2
в тому числі:		
під житловою забудовою	865,2258	2,2
Землі промисловості	558,5711	1,43
в тому числі:		
землі які використовуються у комерційних цілях	88,9228	0,2

землі громадського призначення	112,5645	0,3
землі змішаного використання	-	
землі які використовуються для транспорту та зв'язку	229,0416	0,6
землі які використовуються для технічної	17,6376	0,05
землі, які використовуються для	110,4046	0,3
Землі під водою (водні ресурси)	757,1039	1,94
в тому числі:		
під ставками	686,7039	1,8
природними водотоками (річками та ставками)	40,2	0,1
штучними водотоками (каналами, колекторами,	30,2	0,08
Землі рекреаційного призначення	11,5291	0,03
Інші землі	901,6201	2,3
ВСЬОГО	39064,5	100%

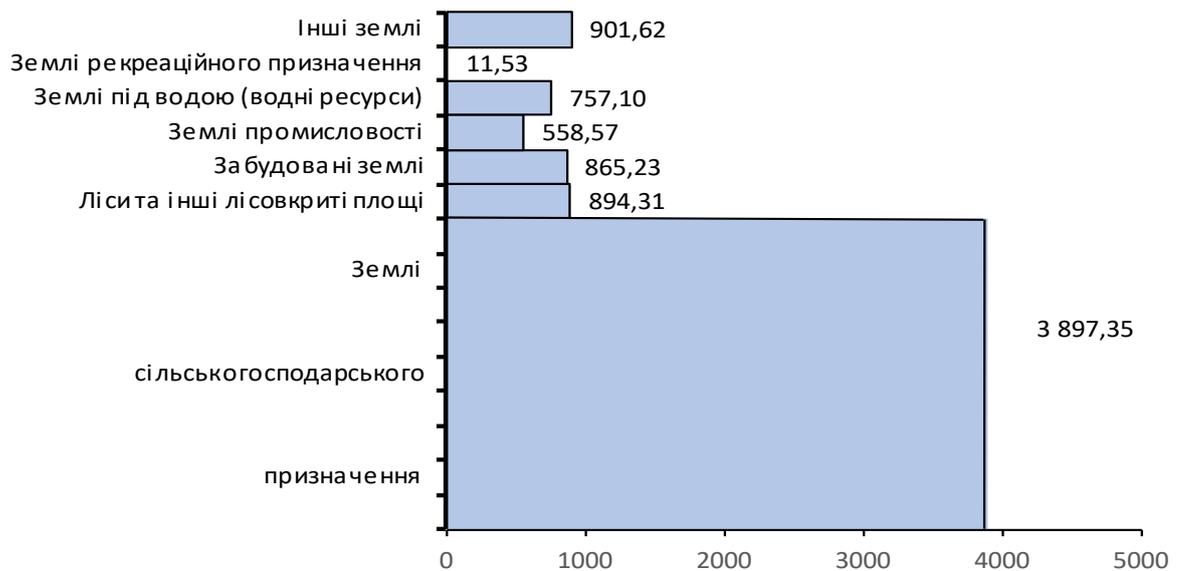

Рис. 3.5 Структура земельного фонду громади в розрізі категорії земель

3.1.4. Економіка громади

Основою економічного розвитку громади являється сільське господарство. В громаді існує 3 сільськогосподарських підприємства та 26 фермерських господарств, основним напрямком яких є рослинництво. Ця галузь спрямована переважно на вирощування зернових та технічних культур. Вони є лідерами за обсягами та доходом виробництва, забезпечують ефективну інфраструктуру ринку, та сприяють зросту даного попиту.

Масивний сільськогосподарський комплекс представлений підприємствами ТОВ «Машівка-Агро-Альянс», ТОВ «Карлівське сільгоспідприємство «ЛЮС», ТОВ «Чиста криниця», які використовують сучасні технології. Галузь сільського господарства, як базова, є основним в забезпеченні економічної та продовольчої безпеки громади.

Промисловий комплекс Машівської селищної територіальної громади спеціалізується на добувній та переробній промисловості. Головним підприємством у структурі промислових підприємств громади є філія керування з переробки газу та газового конденсату АТ «Укргазвидобування», яке виробляє продукти нафтопереробки.

Підприємства, що займаються добувною промисловістю це - АТ «Укргазвидобування», СП «Полтавська газонафтова компанія», які здійснюють свою виробничу діяльність на території Абрамівського та Базилівщинського старосинських округів.

Всього по території громади розміщено 108 підприємств, установ та організацій де працюють о біля 4450 чоловік, які проживають на території громади, що є перевагою для громади, тому, що це робочі місця для місцевих жителів.

На території Машівської селищної територіальної громади працює 231 фізична особа-підприємці. Галузева структура малих та середніх підприємств громади свідчить про те, що приваблішовою для розвитку бізнесу є невиробнича сфера, в особливості це стосується роздрібної торгівлі, яка продовжує лідирувати. Представниками малого бізнесу обслуговується велика частина сфери споживчого ринку. Також діяльність суб'єктів малого та середніх підприємств, зосереджується на сфері надання послуг, ремонту автомобілів, будівництві, ІТ технологіях та інших сферах.

Розвиток малих та середніх підприємств, вважається важливим напрямом у розбудові економічної спроможності Машівської селищної територіальної громади. Машівська селищна рада разом із Агенцією регіонального розвитку Полтавської області «Офіс євроінтеграції» отримала лідерство у грантовому проєкті «Консорціум територіальних громад як запорука сталого розвитку малого та середнього підприємництва», що фінансується урядом Німеччини та Європейським Союзом. Участь у розробці проєкту прийняли представники бізнесу громади та працівники виконавчого комітету селищної ради.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		92

3.1.5. Житлово-комунальне господарство

Усі населені пункти, що входять до складу громади газифіковано. Люди, що проживають на території громади, мають доступ до мобільного зв'язку та мережі інтернету. Відділення пошти працюють в смт. Машівка, с. Кошманівка, с. Селещина, в селах Базилівщина, Сахнівщина, Новий Тагамлик та Дмитрівка, послуги надаються мобільними відділеннями.

На теперішній час залишається важливим питанням забезпечити питною водою жителів громади. Водогони смт. Машівка, с. Селещина, с. Абрамівка, с. Дмитрівка, с. Калинівка, с. Базилівщина, с. Кошманівка. В селах Латишівка, Тимченківка, Козельщина, Вільне, Огуївка, Миронівка, Богданівка система водопостачання потребує будівництва та реконструкції, а в Сахнівщинському старостаті відсутнє централізоване водопостачання.

Житловий фонд має 47 багатоквартирних будинків та 5067 будинків приватного сектору. Більша частина будинків збудована до 70-х років, більше 80 % житловим будинкам потрібен ремонт.

Суммарний фізичний демонтаж будівель житлового фонду складає – 77 %, 34 багатоповерхових будинки мають окрему систему опалення.

3.1.6. Соціальна інфраструктура

Освіта. Загальна середня освіта представлена 8-ми загальноосвітніми закладами, де вчиться 1221 дитина. Загальне охоплення шкільною освітою в громаді є 100%. Діти, які проживають у далеких населених пунктах, забезпечені підвезенням шкільним автобусом до навчальних закладів.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		93

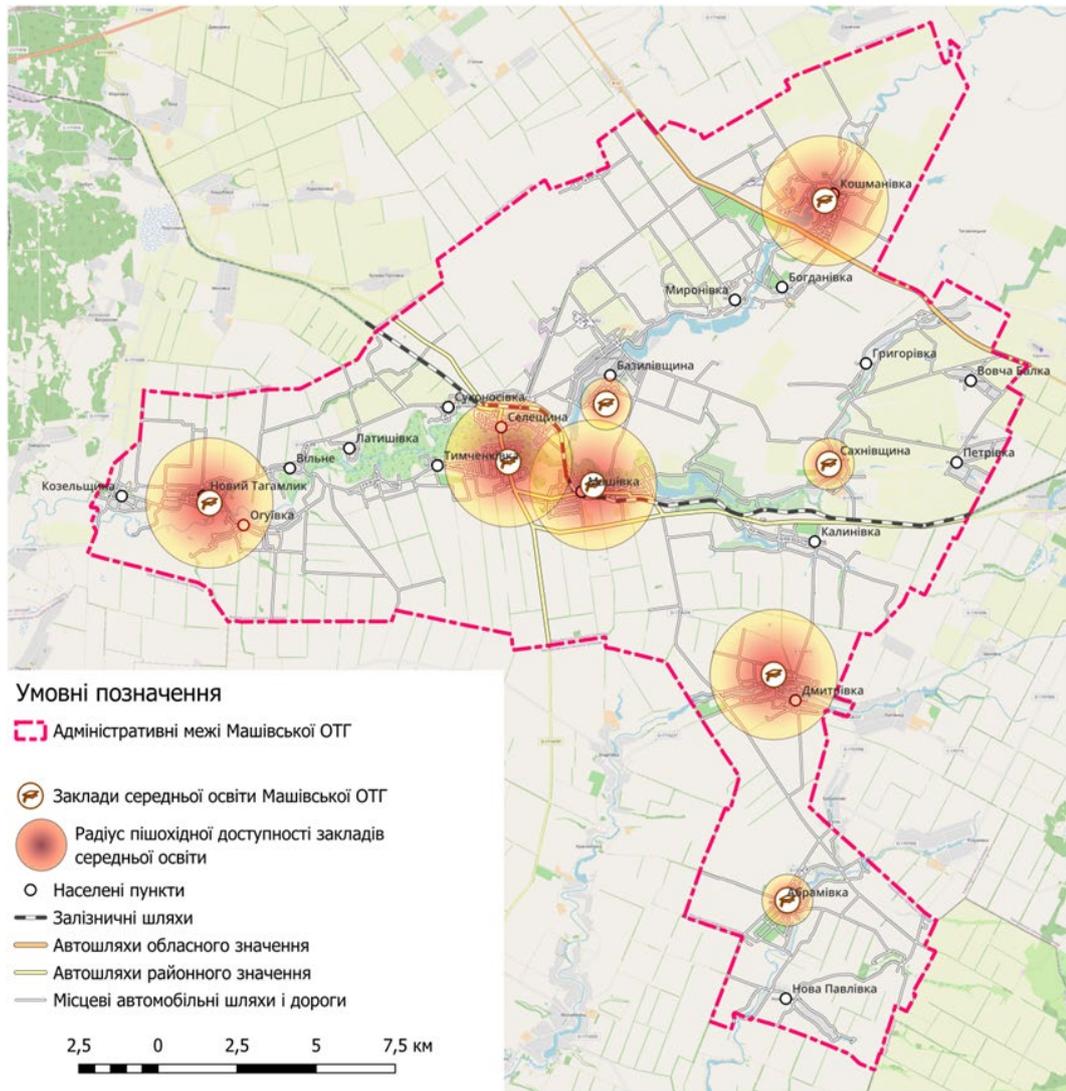

Рис. 3.6 Місце розташування закладів загальної середньої освіти Машівської ТГ

В даний час у територіальній громаді діє 8 дошкільних закладів освіти та 3 дошкільні пункти при закладах загальної середньої освіти (с. Новий Тагамлик, с. Абрамівка, с. Сахнівщина). На території громади проживає близько 520 дітей дошкільного віку, із них 325 відвідують дошкільні навчальні заклади, де працює 41 педагогічний працівник та 67 працівників молодшого обслуговуючого персоналу.

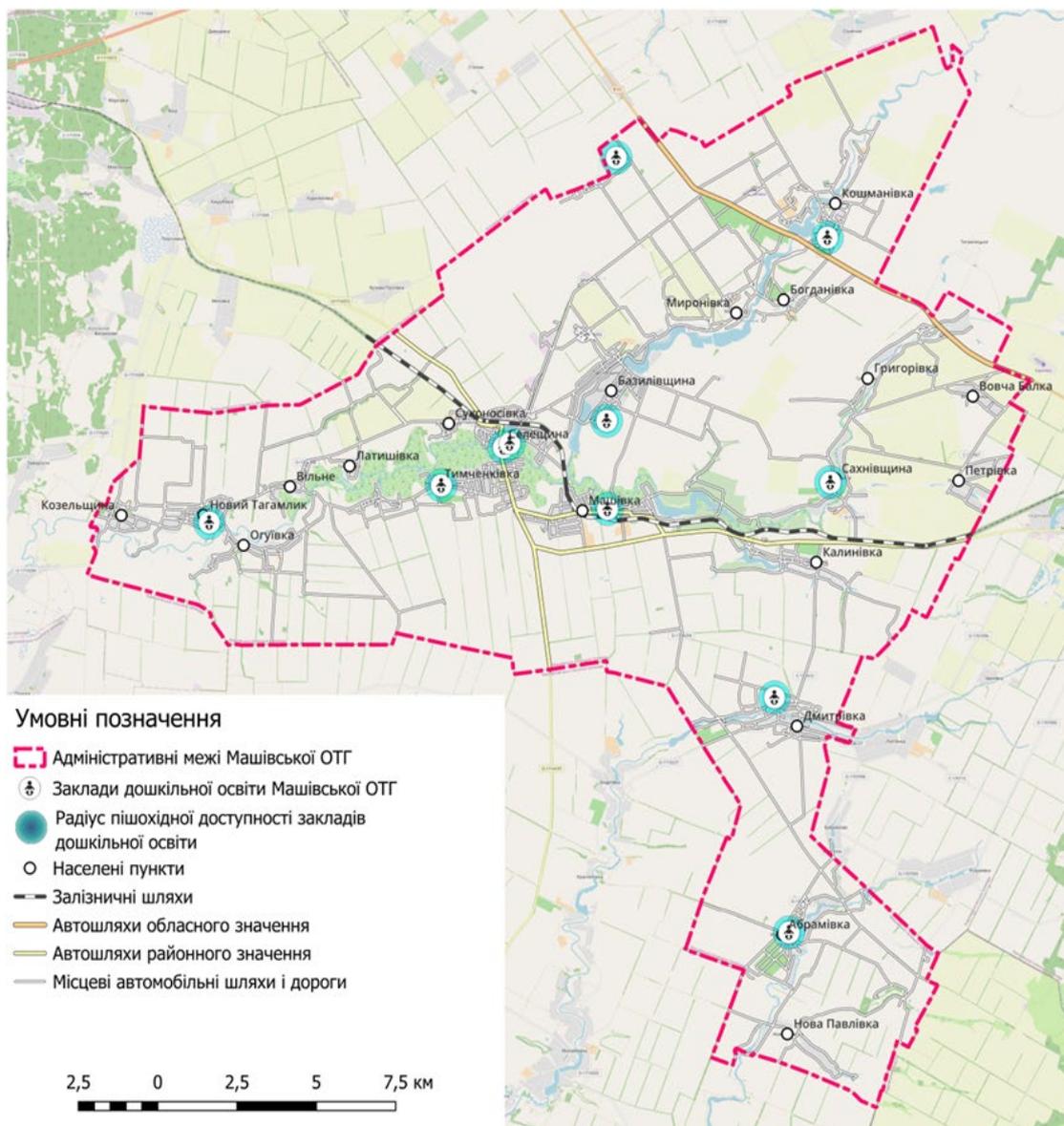

Рис. 3.7 Місце розташування закладів дошкільної освіти Машівської ТГ

Культура. Культурно-освітню діяльність громади здійснюють 10 клубних закладів, 10 бібліотечних закладів, музична школа та 2 музеї. Робота даних закладів призначена для збереження та розвитку національної української культури, активізації діяльності закладів культури, як спосіб збереження існуючих мереж та збільшення їх ролі в процесах національно-культурного відродження, деколонізації і декомунізації, покращення матеріально-технічних баз.

Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата
-----	------	----------	--------	------

Велике місце в культурному вихованні дітей громади відіграє дитяча школа естетичного виховання, в якій навчається 90 учнів. В школі діє 3 вокальні ансамблі: ансамбль духових інструментів, ансамбль скрипалів, ансамбль народних інструментів, та фортепіанний ансамбль.

Охорона здоров'я.

Охорона здоров'я на території Машівської селищної територіальної громади має дві ланки закладів медицини: головна ланка - Центр первинної медико-санітарної допомоги та другорядна - Машівська лікарня. Одним із пріоритетних напрямків діяльності громади вважається покращення якості медичного обслуговування сільського населення шляхом реорганізації та вдосконалення первинної медичної допомоги через оптимізацію та модернізацію мереж.

Центр ПМСД надає першу медичну допомогу мешканцям громади, в основному у сільській місцевості. На території громади система ПМСД складає 6 амбулаторій загальної практики сімейної медицини (Машівська, Новотагамлицька, Селещинська, Базилівщинська, Кошманівська, Сахнівщинська) та 3 фельдшерсько-акушерських пунктів (Дмитрівський, Миронівський, та Абрамівський), які по максимуму укомплектовані медичним обладнанням.

Укомплектація лікарями складає 70%, середнім медичним персоналом – 95%.

Амбулаторна медична допомога жителям громади надається в поліклінічному відділенні КНП «Машівської лікарні» Машівської селищної ради. Стаціонарна меддопомога забезпечена 73 ліжками. В лікарні діють наступні відділення: відділення терапії (із неврологічними ліжками), хірургічне (з гінекологічними ліжками та ліжками патології вагітності), педіатричне, поліклінічне та приймальне.

Стаціонарна та поліклінічна допомога надаються при щоденному функціонуванні додаткових підрозділів у складі: клінічно-діагностичної лабораторії, кабінету ультразвукової діагностики, рентгенологічного кабінету,

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		96

кабінету функціональної діагностики, фізіотерапевтичного кабінету, анестезіологічної групи з палатою інтенсивної терапії.

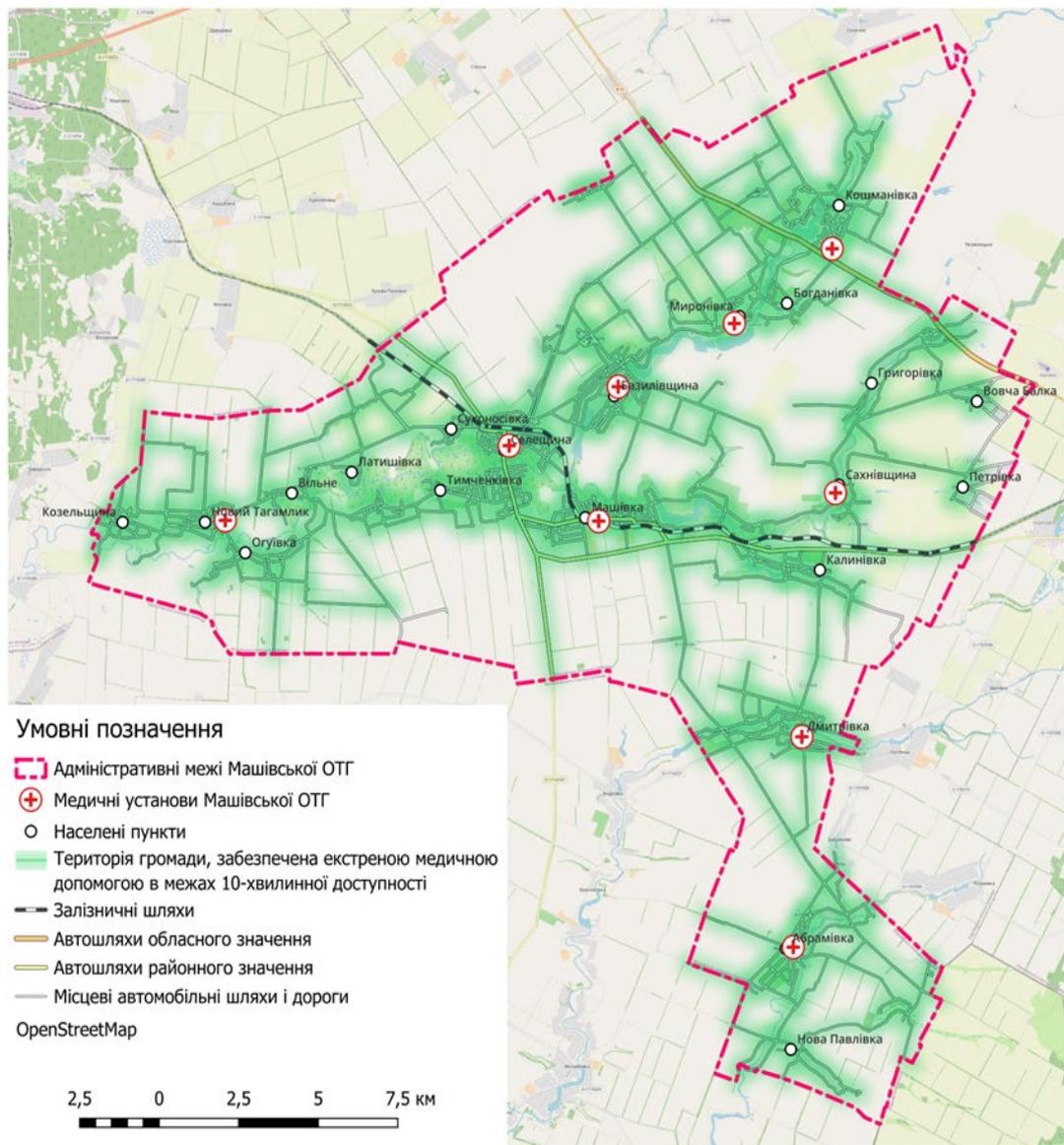

Рис. 3.9 Заклади охорони здоров'я Машівської ТГ

3.1.7. Транспортна інфраструктура та зв'язок

На території громади прокладені автомобільні дороги державного та місцевого значень. Державна автомобільна дорога Т-17-12 /М-03/ - Машівка-Карлівка прокладена через населений пункт с. Селещина і сполучає територію

Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата
-----	------	----------	--------	------

громади з обласним центром м. Полтава, ще по території громади пролягає автомобільна дорога Т-17-35 Кобеляки-Нехвороща-Машівка.

Місцеві автомобільні дороги обласного (О 17 14 198 Козельщина-Новий Тагамлик-Селещина, О 17 14 199 Селещина - /Р-11/, О 17 14 201 /Р-11/-Кошманівка, О 17 14 202 Селещина - /Р-11/-Базилівщина, О 17 14 203 Григорівка-Сахнівщина, О 17 14 204 Машівка-Абрамівка, О 17 14 096 Карлівка-Липянка-Абрамівка, О 17 19 372 /М-03/ Машівка-Карлівка) та районного значення, які сполучають населені пункти громади. Загалом протяжність автомобільних доріг з асфальтним покриттям складає 171 км. У громаді мережа доріг загального користування забезпечує транспортне сполучення з асфальтним покриттям поміж усіма населеними пунктами. Кожного року проводяться ремонтні роботи доріг, але ці заходи не вирішують в повній мірі проблему.

Залізничний транспорт загальною протяжністю залізничних колій територією громади складає 20 км та представлений Південною залізницею, залізничною станцією в с. Селещина. Залізничним транспортом забезпечується перевезення пасажирів між селами Сахнівщина, селами Селещина та смт. Машівка, а також забезпечується перевезення пасажирів до обласного центру м. Полтава та м. Карлівка, що є зручним для жителів громади.

Автомобільний транспорт відіграє одну із головних ролей як у внутрішніх зв'язках громади, так і в зовнішніх. Сполучення з обласним центром м. Полтавою відбувається приватними перевізниками.

3.1.8. Стан довкілля

На теперішній час екологічна ситуація у Машівській громаді зумовлюється проблемами, що виникли як десятки років тому, так і сучасними проблемами. Значною мірою на стан довкілля Машівської селищної територіальної громади впливають об'єкти інфраструктури населених пунктів, діяльність газо-видобувних підприємств, виробничих підприємств, методи ведення сільського господарства.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		98

Площа водного фонду становить 757 га або 1,9 % території. Джерелом водних ресурсів є 41 ставок та річка Тагамлик.

Оцінка поточного екологічного стану водних джерел громади свідчить про те, що на водних об'єктах тривають негативні процеси. Велика частина території річкового фонду замулилася, заросла болотною рослинністю та чагарниками, втратила своє природне значення, а тому об'єкти потребують регулювання та розчистки русел, відновлення водності.

Проблемним питанням залишається укріплення берегів водойм через створення захистних лісових насаджень, а також виокремлення прибережних захистних смуг водойм.

По результатах оцінювання якості річкової води Полтавської області (за інтегральним показником забруднення (ІЗВ) з урахуванням вмісту азоту амонійного, нітрітного і нітратного; фосфору, фосфатів; БСК5; заліза загального) її показники забруднення коливаються від II класу «забруднена вода» до IV класу «дуже брудна».

Велику частку до забруднення поверхневої води громади вносить змив із урбанізованих територій. Із зливовими стічними водами до водних об'єктів надходять завислі речовини, азот, органіка, фосфорні та інші речовини.

Жителі громади забезпечені якісною питною водою через централізоване водопостачання із загальною протяжністю водопровідної мережі 37,7 км, що надається комунальними підприємствами Машівського ЖКГ та Кошманівського ЖКГ, також частиною населення використовуються ґрунтові води через шахтні колодязі та неглибокі свердловини. Споживання питної води населенням становить 46,6 м³.

Ґрунтовий покрив території громади представлений чорноземом, супіщаними та піщаними ґрунтами. Розораність земель становить 89,8 % від загальної площі території громади та 95,3 % від загальної площі земель сільськогосподарського призначення.

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		99

Проблема накопичення, збирання, утилізації, знешкодження та захоронення відходів являється однією із гострих проблем функціонування громади.

Щорічно кількість відходів, що утворюється у громаді невинно збільшується. Організований вивіз сміття від населення, організацій, підприємств, та установ забезпечується комунальним підприємством Машівське ЖКГ. Тверді побутові відходи спеціалізованим транспортом перевозяться до полігону ТПВ поблизу смт. Машівка площею 2,83 га та двох сміттєзвалищ твердих побутових відходів (с. Селещина, с. Кошманівка), що розраховані на 60 тис. м³ та вже заповнені на 68 %. У 8 населених пунктах громади розпочато роздільний збір ТПВ, встановлено 38 контейнерів для збору пластику.

На території громади функціонують каналізаційно-очисні споруди, якими проводиться очиста стічних вод в смт. Машівка, с. Селещина та с. Кошманівка. Очистні споруди в смт. Машівка знаходяться у задовільному стані, потужність використовується на 40%, вони потребують ремонту.

3.1.9. Містобудівна документація Машівської селищної територіальної громади

Виготовленою та затвердженою являється містобудівна документація, а саме: генеральні плани сіл Абрамівка, Вільне, Нова Павлівка, Новий Тагамлик, Дмитрівка, Огуївка, Калинівка, Тимченківка, Латишівка, Базилівщина, Сухоносівка, Кошманівка, Селещина, Богданівка, Миронівка, Сахнівщина., Козельщина.

Розробленні проекти землеустрою щодо встановлення або зміни меж населених пунктів Новий Тагамлик, Козельщина, Вільне, Огуївка та проекти землеустрою стосовно відведення земельних ділянок під цвинтарі.

У 2024 році заплановано :

1. Завершити розробку генерального плану смт. Машівка.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		100

2. Виконати розробку проєктів землеустрою щодо встановлення (зміни) меж населених пунктів Кошманівка, Богданівка, Миронівка та проєктів землеустрою щодо відведення земельних ділянок для цвинтарів.

3. Провести інвентаризацію земельних ділянок із метою забезпечення ведення Державного земельного кадастру, здійснити контроль за використанням і охороною земель, контроль за формуванням земельних ділянок комунальної власності, визначити якісний стан земельних ділянок, їх меж, розміру, складу угідь, встановити місця розташування об'єктів землеустрою, прийняти за результатами інвентаризації земель відповідні рішення по землеустрою.

4. Розробити документацію для проведення інвентаризації земельних ділянок, господарських шляхів та прогонів по Абрамівському, Новотагамлицькому, Дмитровському, Кошманівському, Сахнівщинському старостинських округах.

3.1.10 Економічна та соціальна політика Машівської громади

Економічна та соціальна політика Машівської громади буде спрямована на вирішенні наступних проблем:

1. Організаційні та економічні проблеми:

- низький рівень реальної зайнятості сільського населення;
- потреба у фінансовій та правовій підтримці підприємств малого бізнесу зі сторони держави;
- складний процес відведення та надання земельних ділянок інвесторам для ведення господарської діяльності;
- наявність неофіційного працевлаштування;
- залежність головних бюджетоутворюючих галузей господарства від впливу природних умов та від кон'юнктури зовнішнього ринку.

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		101

• 2. Проблеми в соціальній сфері:

- необхідність підвищення якості та розширення спектру надання соціальних послуг населенню;
- низький рівень доступності об'єктів інфраструктури для людей із обмеженими можливостями (необхідність улаштування пандусів, спеціалізованих розміток, звукового оповіщення);
- необхідність залучення мешканців до занять спортом;
- низький рівень розвитку громадянського суспільства;
- необхідність удосконалення системи фінансування та матеріально-технічного оновлення закладів охорони здоров'я;
- необхідність актуалізації дитячих садків та шкіл громади у навчально-виховному процесі громади (проведення заходів з енергозбереження та поліпшення енергоефективності опалювальних систем, підвищення матеріально-технічного забезпечення закладів);
- недостатній рівень організації дозвілля мешканців громади (продовження капітального ремонту приміщень будинків культури, необхідність оновлення матеріально-технічної бази сільських будинків культури, сільських клубів, бібліотек);
- необхідність підвищення спортивної культури населення шляхом забезпечення об'єктів інфраструктури громади якісним спортивно-ігровим обладнанням.

3. Проблеми житлово-комунального та дорожнього господарства:

- необхідність проведення ремонту доріг на території Машівської селищної громади, по причині їх фізичного зносу, для забезпечення ефективної дії інфраструктури громади;
- підвищення рівня освітлюваності вулиць населених пунктів громади, розширення мережі вулиць із освітленням;
- високий рівень зношеності водогонів у громаді;
- відсутність на частині території громади водогонів;

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		102

- прокладання нових водогонів та реконструкція вже існуючої мережі водопостачання в населених пунктах громади.

4. Проблеми безпеки життєдіяльності громади:

- недостатній рівень екологічної свідомості громадян, і як наслідок, існування стихійних сміттєзвалищ на території населених пунктів громади;
- низький рівень якості питної води та її подальше погіршення;
- забезпечення організації цивільного захисту та громадської безпеки населення громади;
- проблема накопичення, збирання, утилізації відходів.

З метою вирішення вищеперерахованих проблем соціально-економічного розвитку громади у 2024-2027 роках діяльність селищної ради, підприємств та організацій громади, повинна рухатися в наступних **напрямах:**

- подальшого розвитку інфраструктури територіальної громади;
- підтримка актуалізації дошкільних навчальних закладів та загальноосвітніх навчальних закладів у навчально-виховному процесі громади;
- підвищення якості та оперативності надання медичних послуг на території громади;
- підвищення якості комунальних та побутових послуг, якими забезпечуються мешканці громади;
- покращення соціального забезпечення соціально незахищених верств населення, учасників АТО, бійців ВСУ та їх сімей, дітей пільгових категорій тощо;
- участь у підвищенні конкурентоздатності сільського господарства згідно із стандартами країн ЄС і міжнародних стандартів через підтримку сільськогосподарських господарств;

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		103

- подальше проведення заходів із енергозбереження та покращення енергоефективності опалювальних систем комунальних закладів;
- підтримка малих фермерських та особистих селянських господарств з метою забезпечення ефективного і стабільного їх функціонування;
- стимулювання зростання рівня зайнятості населення на селі за допомогою підтримки розвитку підприємництва усіх видів діяльності.

З метою стимулювання внутрішніх інвестицій та залучення зовнішніх, необхідно долучатися до грантових програм, що спрямовуються на підтримку проєктів соціально-економічного розвитку. Так, у 2022 р. розроблений “Інвестиційний паспорт Машівської територіальної громади”, яким визначаються найбільш привабливі інвестиційні об’єкти, а саме: виробничі приміщення та земельні ділянки.

Пріоритетним напрямком як для громади, так і для області є створення індустріального парку, функціонування якого буде спрямовано на такі сфери як первинна та вторинна переробки сільськогосподарської сировини та виробництво продуктів харчування. Разом із цим отримують супутній розвиток транспорт та складське господарство.

Слід відзначити, що громада має цілком достатню інфраструктуру для забезпечення потреб практично будь-якого бізнесу.

Окремі напрями розвитку взаємопов’язані із “Програмою розвитку та підтримки аграрного комплексу Полтавщини за пріоритетними напрямками на період до 2027 року, а також Стратегією розвитку малого та середнього підприємництва у Полтавській області на 2021- 2027 роки”.

Водночас, по результатам опитування підприємців Машівської селищної територіальної громади встановлено, що підприємці, для майбутнього розвитку громади вбачають у розвитку сільського господарства, наприклад, рослинництва та переробної промисловості.

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		104

3.2 Swot-аналіз Машівської селищної територіальної громади

SWOT-аналіз громади проведений на основі матеріалів досліджень соціально-економічного стану населених пунктів, які належать Машівській селищній територіальній громаді.

За результатами проведених досліджень визначені проблеми та здійснений вибір головних напрямків розвитку громади.

SWOT-аналіз був розроблений, спираючись на статистичні показники соціально-економічного розвитку громади через проведення круглих столів, до яких залучалися члени робочої групи із розробки Стратегії, депутати, представники організацій, установ та бізнесу, а також мешканці громади.

Сильні сторони аналізу відображають вже існуючі внутрішні ресурси громади, які позитивно впливають на якість життя та майбутній розвиток громади.

Згідно із SWOT-аналізом, сильними сторонами Машівської селищної територіальної громади являються: достатньо вигідне географічне та транспортне розміщення; наявність покладів корисних копалин; м'які кліматичні умови та наявні високопродуктивні земельні ресурси; достатньо розвинута транспортна, фінансова та телекомунікаційна інфраструктури; існування розвинутої сільськогосподарської галузі; наявність високваліфікованих трудових ресурсів.

Слабкі сторони розкривають внутрішні ознаки, обмеження та процеси, які створюють перешкоди розвитку громади та негативно впливають на добробут її населення.

Слабкими сторонами Машівської селищної територіальної громади є незадовільна якість транспортної мережі, руйнування дорожніх покриттів; недостатня кількість робочих місць у селах, що призводить до низького рівня зайнятості населення; відсутність сучасної системи поводження із твердими побутовими відходами (збір, транспортування, утилізація ТПВ, відсутність новітніх технологій); низький рівень екологічної освіти жителів; низька

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		105

чисельність спортивних об'єктів; недостатній рівень забезпечення мешканців питною водою.

Сильні сторони

- вигідне географічне та транспортне розташування громади;
- поклади корисних копалин;
- сприятливі кліматичні умови та наявність високопродуктивних земельних ресурсів;
- розвинута фінансова, телекомунікаційна та транспортна інфраструктура;
- розвинута сільськогосподарська галузь;
- наявність високваліфікованих трудових ресурсів.

Слабкі сторони

- низька якість транспортної мережі та руйнація доріг;
- відсутність робочих місць в селах, низький рівень зайнятості населення;
- відсутність сучасної системи управління твердими побутовими відходами (збір, транспортування та утилізація ТПВ, впровадження новітніх технологій);
- низький рівень екологічного виховання населення;
- недостатня кількість спортивних об'єктів;
- недостатній рівень забезпеченості населення якісною питною водою.

Можливості

- залучення грантових коштів для забезпечення соціально-економічного розвитку;
- збільшення інвестицій в газузі економіки, у тому числі державна підтримка та міжнародна допомога для проєктів розвитку, що реалізуються в громадах;
- зростання попиту на с/г продукцію;
- розвиток малого та середнього бізнесу (особливо підприємств з переробки сільськогосподарської продукції);
- використання механізму міжмуніципального співробітництва у сфері ефективного управління об'єктами охорони здоров'я громади;
- розвиток відновлювальної та альтернативної енергетики.
- долучення до запланованих рішень регіональної стратегії управління відходами до 2030

Загрози

- сповільнення економічної активності в Україні через війну;
- соціально-економічна нестабільність у державі;
- коливання та зростання цін на енергоносії;
- ріст цін на товари першої необхідності;
- зростання рівня бідності в державі;
- коливання валютних курсів та девальвація гривні
- низька відтворюваність населення
- міграція молоді, дітей та працездатного населення за кордон;
- руйнування соціальної, транспортної інфраструктури;

Можливості громади передбачені зовнішніми тенденціями, які будуть сприяти досягненню цілей територіальної громади, і будуть сприяти посиленню існуючих сильних сторін громади.

Можливості для розвитку Машівської селищної територіальної громади можна розглядати у залученні грантових коштів для забезпечення соціально-економічного розвитку; залучення інвестицій до галузей економіки; зростання попиту на сільськогосподарську продукцію; сприяння розвитку малого та середнього бізнесу (особливо підприємств із переробки сільськогосподарської продукції); використання механізму міжмуніципального співробітництва у сфері ефективного управління об'єктами охорони здоров'я громади; розвиток альтернативної та відновлювальної енергетики.

Загрозами, що впливають на розвиток Машівської селищної територіальної громади є: сповільнення через війну в Україні темпів економічної активності; соціально-економічна нестабільність в державі; коливання та зростання ціни на енергоносії; зростання цін на товари першої необхідності; падіння показників добробуту населення в Україні; коливання валютних курсів та девальвація гривні.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		107

Порівняльні переваги, виклики і ризики Машівської селищної територіальної громади

Переваги

(сильні сторони-можливості)

Сильні сторони	Підтримують	Можливості
1. вигідне географічне та транспортне розташування громади		1. залучення грантових коштів для забезпечення соціально-економічного розвитку
2. поклади корисних копалин;		2. збільшення інвестицій в газузі економіки, у тому числі державна підтримка та міжнародна допомога для проєктів розвитку, що реалізуються в громадах
3. сприятливі кліматичні умови та наявність високопродуктивних земельних ресурсів		3. зростання попиту на с/г продукцію
4. розвинута фінансова, телекомунікаційна та транспортна інфраструктура		4. розвиток малого та середнього бізнесу (особливо підприємств з переробки сільськогосподарської продукції)
5. розвинута сільськогосподарська галузь		5. використання механізму міжмуніципального співробітництва у сфері ефективного управління об'єктами охорони здоров'я громади;
6. наявність висококваліфікованих трудових ресурсів		6. розвиток відновлювальної та альтернативної енергетики.
		7. долучення до запланованих рішень регіональної стратегії управління відходами до 2030

Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата

КМР 601-БЗ №10588970

Арк.

108

Виклики (слабкі сторони-можливості)

Слабкі сторони	Зменшують	Можливості
1. низька якість транспортної мережі та руйнація доріг		1. залучення грантових коштів для забезпечення соціально-економічного розвитку
2. відсутність робочих місць в селах, низький рівень зайнятості населення		2. збільшення інвестицій в газузі економіки, у тому числі державна підтримка та міжнародна допомога для проєктів розвитку, що реалізуються в громадах
3. відсутність сучасної системи управління твердими побутовими відходами (збір, транспортування та утилізація ТПВ, впровадження новітніх технологій);		3. зростання попиту на с/г продукцію
4. низький рівень екологічного виховання населення		4. розвиток малого та середнього бізнесу (особливо підприємств з переробки сільськогосподарської продукції)
5. недостатня кількість спортивних об'єктів		5. використання механізму міжмуніципального співробітництва у сфері ефективного управління об'єктами охорони здоров'я громади;
6. недостатній рівень забезпеченості населення якісною питною водою		6. розвиток відновлювальної та альтернативної енергетики.
		7. долучення до запланованих рішень регіональної стратегії управління відходами до 2030

Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата
-----	------	----------	--------	------

КМР 601-БЗ №10588970

Арк.

109

Ризики
(слабкі сторони-загрози)

Слабкі сторони	Посилюють	Загрози
1.низька якість транспортної мережі та руйнація доріг		1.сповільнення економічної активності в Україні через війну;
2.відсутність робочих місць в селах, низький рівень зайнятості населення		2.соціально-економічна нестабільність у державі;
3.відсутність сучасної системи управління твердими побутовими відходами (збір, транспортування та утилізація ТПВ, впровадження новітніх технологій);		3.коливання та зростання цін на енергоносії
4.низький рівень екологічного виховання населення		4.ріст цін на товари першої необхідності
5.недостатня кількість спортивних об'єктів		5.зростання рівня бідності в державі
6.недостатній рівень забезпеченості населення якісною питною водою		6.коливання валютних курсів та девальвація гривні
		7.низька відтворюваність населення
		8.міграція молоді, дітей та працездатного населення за кордон
		9.руйнування соціальної, транспортної інфраструктури

Порівняльні переваги (визначені за результатами аналізу сильних сторін і можливостей)

Переваги

1. Вдале логістичне знаходження громади, а саме: 35 км до обласного центру - міста Полтави, 146 км до міста Кременчука, наявне залізничне сполучення (є можливість вантажних та пасажирських перевезень). Це підсилює можливості громади по розвитку тепличного господарства та садівництва, розвитку переробної промисловості та збільшення трудових ресурсів при умові зростання внутрішньої міграції із найближчих регіонів (внутрішньо переміщених осіб).

2. Для розвитку промислового виробництва Машівська селищна територіальна громада має в наявності незадіяні земельні ділянки, що є перевагою громади, та у свою чергу, створює можливості для розвитку переробної промисловості, та при умовах надходження інвестицій у зв'язку із післявоєнним відновленням України, при залученні внутрішньо переміщених осіб призведе до реалізації багатьох програм, таких, як програма альтернативної енергетики.

3. Для стабільного розвитку бізнесу Машівська селищна територіальна громада має в наявності потенційні площі та приміщення, що надає можливості для розвитку овочівництва та тепличного господарства, підприємництва, залучивши кошти Грантових програм розвитку підприємництва та надходження інвестицій у зв'язку із післявоєнним відновленням України.

4. Наявність та доступність послуг ЦНАПу у громаді сприятиме розвитку підприємницької діяльності через надання доступу до послуг підприємствам та підприємцям, що буде впливати на їх ділову активність та ведення обліку трудових ресурсів за умови зростання внутрішньої міграції із найближчих регіонів (внутрішньопереміщених осіб).

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		111

5. Для подальшого розвитку сільського господарства громада налічує значну кількість сільськогосподарських підприємств, що дозволить надалі розвивати сільське господарство, переробну промисловість, наприклад, сільськогосподарську продукцію, і це надасть можливість підвищити продуктову безпеку не тільки громади, але і регіону в цілому.

6. Доступність Інтернет-послуг на території Машівської селищної територіальної громади позитивно впливає на якість життя у сільській місцевості та доступності до державних послуг, який стає важливим критерієм для розвитку бізнесу та підприємницької діяльності на селі.

7. Машівська селищна територіальна громада має розвинуту мережу дошкільних і шкільних закладів, що надає додаткові можливості не тільки для жителів громади, але і для внутрішньо переміщених осіб.

8. Наявність працездатного населення у Машівській селищній територіальній громаді в умовах повномасштабного вторгнення росії в Україну є однією із конкурентних переваг громади, що дозволить забезпечити роботу не тільки тих підприємств і організацій, що знаходяться на території громади, але й Полтавського району, оскільки територією усієї громади проходить залізниця.

9. Завдячуючи наявності місцевих програм соціальної підтримки та соціального захисту у селищній територіальній громаді мешканці мають змогу отримувати фінансову підтримку.

10. Підвищення ефективності використання бюджетних коштів сприятиме збільшенню можливостей щодо фінансування реалізації важливих програм соціально-економічного розвитку Машівської селищної територіальної громади.

Виклики

1. У Машівській селищній територіальній громаді відбувається переважання у структурі населення жителів передпенсійного та пенсійного віку, яке може бути частково вирішене за рахунок

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		112

збільшення трудових ресурсів за умови зростання внутрішньої міграції з найближчих регіонів (внутрішньо переміщених осіб).

2. Нестача кваліфікованих кадрів може бути вирішена за рахунок збільшення трудових ресурсів при умові зростання внутрішньої міграції з найближчих регіонів (внутрішньо переміщених осіб).

3. Високі показники прихованого безробіття. Цю задачу можливо вирішити за рахунок реалізації на території громади програми розвитку підприємництва, розвитку тепличного господарства, овочівництва, створенням переробних підприємств.

4. Незадовільний стан дорожнього покриття доріг можливо виправити протягом короткого проміжку часу за рахунок залучення зовнішніх джерел фінансування та реалізації програм у період післявоєнного відновлення України.

5. Низькі показники рівня доступності транспортного сполучення між населеними пунктами громади по причині поганого стану дорожнього покриття можна покращити при залученні зовнішніх джерел фінансування, удосконалення податкового та земельного законодавств.

6. Відсутність охоплення послугами із збирання змішаними побутовими відходами в усіх населених пунктах громади може бути подолана завдяки державній підтримці та міжнародної допомоги щодо проєктів розвитку, які будуть реалізовані громадою долученням до запланованих рішень регіональної стратегії управління відходами до 2030.

7. Низький рівень забезпечення населення якісною питною водою та незадовільний стан системи водовідведення може бути вирішений через впровадження проєктів державної підтримки та міжнародної допомоги для проєктів розвитку, що будуть реалізовані громадою.

8. Недостатність забезпечення спеціалізованою технікою у Машівській селищній територіальній громаді вирішується шляхом Долучення до запланованих рішень регіональної стратегії до 2030.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		113

9. Незадовільний технічний стан об'єктів комунальної інфраструктури, зокрема стану житлового фонду, інженерних комунікацій та комунікацій соціального благоустрою, яким необхідний капітальний ремонт можна виправити залученням зовнішніх джерел, реалізації програми державної підтримки та міжнародної допомоги проєктів розвитку, які реалізуються в громаді.

10. Недостатня кількість облаштованих укриттів, що можна поліпшити через впровадження програм державної підтримки та міжнародної допомоги проєктів розвитку, які будуть реалізовані в ТГ.

11. Відсутність бачення у мешканців Машівській селищній територіальній громаді перспектив розвитку громади можливо змінити за допомогою підтримки і реалізації грантових програм розвитку підприємництва, реалізації програм альтернативної енергетики, що дозволяє створювати нові робочі місця. Сприяти розвитку на території громади додаткових видів діяльності (рибальство, туризм, садівництво тощо) через постійне інформування ініціатив, що можуть бути підтримані у рамках часткового співфінансування або грантових коштів, долученням до запланованих рішень регіональної стратегії управління відходами до 2030 року.

Ризики

1. Подальший процес перебігу повномасштабного військового вторгнення росії до України, призводить до руйнування соціальної, транспортної, виробничої інфраструктури, забруднення навколишнього середовища, та знижує економічний потенціал громади.

2. Недостатній природній приріст населення у у Машівській селищній територіальній громаді підсилюється трудовою міграцією, що має тенденцію до збільшення, як результат, громадою втрачається працездатне населення.

3. Відбувається подальше погіршення екологічної ситуації внаслідок повномасштабного військового вторгнення росії в Україні та результатів

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		114

господарської діяльності суб'єктів господарювання на території громади, що обумовлює зростанням витрат на ліквідацію наслідків.

3.3 Сценарії розвитку Машівської селищної територіальної громади

Оптимістичний сценарій розвитку

Оптимістичний сценарій розвитку показує позитивну динаміку, яка буде можлива при умові успішної реалізації Стратегії розвитку Машівської селищної територіальної громади, через повноцінне використання наявного потенціалу, підтримки сильних сторін громади внутрішніми й зовнішніми можливостями.

Необхідною загальнодержавною умовою реалізації оптимістичного сценарію розвитку громади є: перемога України у війні та відновлення її територіальної цілісності; а також стабілізація внутрішньополітичної ситуації в державі та відсутність корупції в державних інститутах, що підвищить рівень довіри з боку підприємців і громадян до державних та місцевих органів влади; покращення інвестиційної привабливості країни; чітке розмежування повноважень органів місцевого самоврядування та підкріплення їх ресурсами; ліквідація тіньового бізнесу; збільшення числа робочих місць.

Результатом реалізації оптимістичного сценарію в громаді буде покращення інвестиційного клімату, громада стане більш привабливою для інвесторів, що призведе до стрімкого залучення більших обсягів інвестицій в економіку громади. Важливим напрямом активізації інвестиційних потоків в громаді стане впровадження інвестиційних проєктів агропромислового комплексу та переробної галузі. Швидкими темпами виводиться із «тіні» малий та середній бізнес, переміщуючись з ніші торгівлі і послуг у сферу виробництва. Нові ресурсні можливості дозволять значно покращити стан інфраструктури та якість послуг, що надаються. Життя в громаді стане більш комфортним.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		115

Таким чином, оптимістичним сценарієм передбачається використання більшості можливостей та усіх сильних сторін громади при умові нейтралізації загроз, що наведені у SWOT-аналізі.

Реалістичний сценарій розвитку (модернізаційний)

Реалістичним сценарієм розвитку передбачається запобігання погіршенню та утримання темпів поступового зростання основних соціально-економічних показників громади за відносно стабільних макроекономічних показників, хоча суспільно-економічний стан держави в цілому не сприяє такому розвитку. Досягнення стратегічних цілей розвитку Машівської селищної територіальної громади в реальності має спиратися на використання сильних сторін регіону, та мінімізацію втрат його ресурсного потенціалу, активізацію роботи зі слабкими сторонами.

Важливим інструментом при цьому є залучення іноземних інвестицій. Для цього громада має досить потужну ресурсну базу; сприятливі кліматичні умови; значну частину продуктивних сільськогосподарських земель; промисловий потенціал, що базується на добувній та переробній галузях; вигідне географічне та логістичне розміщення із наявним транспортним зв'язком для вантажних перевезень автошляхами та залізницею; культурно-туристичний потенціал. Для розвитку територіальної громади прикладаються великі зусилля: відбувається підтримка місцевого бізнесу, покращується інфраструктура, створюється ефективна система надання комунальних та адміністративних послуг, підвищується рівень соціальної захищеності вразливих верств населення, створюються комфортні умови для життя мешканців громади.

Досягненню цих результатів можуть перешкоджати такі чинники, як: продовження війни в Україні; цінова нестабільність, зокрема зростання цін на енергоносії, це приводить до зниження цінової конкурентоспроможності виробників; зростання інфляції; присутність тіньового бізнесу.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		116

Отже, реалістичний сценарій розвитку Машівської селищної територіальної громади - це максимальне використання сильних сторін громади, більшості її можливостей в умовах ризиків та зовнішніх загроз.

Песимістичний сценарій розвитку (інерційний)

Песимістичний сценарій розвитку за своєю сутністю висловлює припущення щодо інтенсивного вичерпання наявних сильних сторін у Машівській селищній територіальній громаді з урахуванням лише часткової реалізації потенційних можливостей стійкого розвитку та підвищення рівня впливу загроз стратегічного характеру, прояв яких посиляться. За заданих умов слабкі сторони розвитку громади виявляються надзвичайно вразливими щодо дії внутрішніх та зовнішніх чинників. Соціально-економічний стан громади залишається незмінним. Громада рухається за інерцією, суспільно-економічний стан держави Україна не сприяє розвитку громади. За умови реалізації песимістичного сценарію усі зусилля будуть спрямовані на подолання постійно виникаючих труднощів. Як результат: буде відбуватися відтік трудових ресурсів, подальше загострення демографічної ситуації, слабкою стороною залишиться низька якість транспортної мережі.

Розробка песимістичного сценарію вимагає враховувати процес загострення соціально-економічних політичних викликів, що пов'язані із бойовими діями. Стратегічний вибір песимістичного сценарію оцінюється як мало вірогідний.

3.4 Стратегічне бачення розвитку Машівської селищної територіальної громади (візія)

Стратегічне бачення розвитку громади або візія визначає різносторонній оптимістичний погляд на розвиток території у майбутній перспективі, та являється концентрованим уявленням про громаду в майбутньому, і є фундаментом тих завдань, виконання яких буде визначено Стратегією.

Машівська громада – сучасна розвинута економічно спроможна громада, динамічна, інновативна, соціальна громада, яка, завдячуючи

спільним зусиллям жителів створює екологічно привабливе, безпечне та комфортне середовище проживання для мешканців та сприятливе для ведення бізнесу.

3.4.1 Стратегічні, оперативні цілі та завдання розвитку Машівської селищної територіальної громади

Спираючись на результати соціально-економічного аналізу, SWOT/TOWS-аналізу та висновках, членами робочої групи обрано за базову динамічну (конкурентну стратегію), якою передбачається формування конкурентних переваг громади через мінімізацію впливів на розвиток слабких сторін за допомогою можливостей, які зараз виникають в нашій державі та у цілому світі. При цьому громадою повинні бути максимально використані свої сильні сторони.

Цілі визначалися робочою групою, виходячи із визначеного стратегічного бачення та враховувалися опитування жителів та представників бізнесу громади.

Першими були визначені стратегічні цілі.

Стратегічні цілі — це пріоритетні напрями концепції просторового розвитку, які базуються на SWOT, TOWS та секторальному аналізах, тобто особливостях та потребах населення громади.

Стратегічні та оперативні цілі мусять відповідати п'яти критеріям SMART: Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound (Конкретна, Вимірювана, Досяжна, Доцільна, Обмежена у часі ціль).

Від вибору конкретних стратегічних цілей залежать і напрямки, у яких громада буде розвиватися у майбутньому.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		118

Стратегічне бачення, стратегічні та операційні цілі

Кожна операційна ціль деталізована у завданнях. Завданнями даються відповіді на питання, яким шляхом, та яким чином громада буде намагатися досягнути цілей свого розвитку.

Структура стратегічних, операційних цілей та завдань Стратегії розвитку Машівської селищної територіальної громади

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
1.Підвищення економічної спроможності громади	1.1.Покращення можливостей для розвитку бізнесу та залучення інвестицій.	1.1.1.Удосконалення механізму ефективного управління ресурсами громади.
		1.1.2.Сприяння розвитку підприємницької діяльності.
		1.1.3.Підвищення інвестиційної привабливості громади.
	1.2. Підтримка розвитку агропромислового сектору громади	1.2.1.Підтримка перспрективних напрямків розвитку АПК (переробки с/г продукції, садівництва, бджільництва, овочівництва, та інших).

2.Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя мешканців громади	2.1.Розвиток людського капіталу.	2.1.1. Формування та розвиток сучасної мережі закладів освіти відповідно до потреб громади.
		2.1.2.Забезпечення розвитку інклюзивного середовища.
		2.1.3. Покращення стану здоров'я населення шляхом підвищення доступності та ефективності медичного обслуговування.
		2.1.4. Розвиток культури, молодіжної та гендерної політики.
		2.1.5. Розвиток фізичної культури та спорту, популяризація здорового способу життя.
	2.2.Підвищення комфортних та безпечних умов життя в громаді	2.2.1.Покращення якості та доступності отримання соціальних послуг.
		2.2.2. Підвищення рівня безпеки громади.
		2.2.3.Забезпечення доступності до інфраструктури, соціальних та інших послуг, створення безбар'єрного середовища.
		2.2.4.Впровадження енергозберігаючих технологій.
	2.3.Цифрова трансформація громади	2.3.1. Створення єдиного простору надання адміністративних послуг.
		2.3.2. Цифровізація громади.

	2.4. Чисте довкілля та екологічна безпека	2.4.1. Створення сучасної ефективної системи поводження з ТПВ.
		2.4.2. Підвищення екологічної культури та рівня екологічної свідомості мешканців громади.
		2.4.3. Збереження, відтворення та розширення зелених зон та водних об'єктів.
3.Ефективне управління просторовим розвитком, покращення інфраструктури громади.	3.1.Просторове планування, як інструмент сталого розвитку території	3.1.1.Розробка програми комплексного відновлення територій.
		3.1.2.Розробка просторової, планувальної та землевпорядної документації.
	3.2.Розвиток інфраструктури, благоустрою громади	3.2.1. Покращення інфраструктури водопостачання та водовідведення в населених пунктах громади.
		3.2.2.Зміцнення матеріально-технічної бази комунальних підприємств.
		3.2.3.Ефективне управління у сфері благоустрою.
		3.2.4. Розвиток дорожньої інфраструктури.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1

Операційна ціль 1.1

Діяльність 1.1.1. Удосконалення механізму ефективного управління ресурсами громади

Покращення можливостей для розвитку бізнесу та залучення

1. Проведення інвентаризації земельних ділянок комунальної власності.
2. Інвентаризація нерухомого майна комунальної власності та моніторинг вільних приміщень.
3. Актуалізація даних реєстру вільних приміщень (будівель) та земельних ділянок.
4. Наповнення Єдиного державного реєстру адрес Машівської громади у складі Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва.
5. Наповнення Реєстру будівель та споруд Машівської громади у складі Єдиної
6. Державної електронної системи у сфері будівництва.

Діяльність 1.1.2. Сприяння розвитку підприємницької діяльності

1. Надання консультаційних послуг представникам бізнесу у форматі «єдиного вікна».
2. Залучення представників малого і середнього бізнесу до участі в тренінгах, форумах, семінарах, навчаннях, програмах обміну.
3. Розробка програми підтримки малого та середнього бізнесу.
4. Популяризація підприємницької ініціативи, соціально відповідального бізнесу.
5. Сприяння релокації підприємств, які передбачають переміщення із територій, що наближені або знаходяться в зоні бойових дій.

Діяльність 1.1.3. Підвищення інвестиційної привабливості громади

1. Формування переліку інвестиційно-привабливих земельних ділянок комунальної власності, які можуть бути запропоновані потенційним інвесторам.
2. Оновлення інвестиційного паспорту громади.
3. Розроблення проєктів для участі у грантах, міжнародних програмах.

Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата

КМР 601-БЗ №10588970

Арк.

122

Очікувані результати:

- покращення інвестиційного клімату та створення позитивного інвестиційного іміджу громади;
- розміщення на сайті громади бази даних об'єктів з метою залучення інвестицій;
- збільшення числа реалізованих інвестиційних проєктів;
- підвищення ефективності функціонування інфраструктури підтримки МСП громадою;
- розширення доступу МСП до фінансових ресурсів;
- збільшення надходження до місцевого бюджету від діяльності суб'єктів малого підприємництва.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1	
Операційна ціль 1.2 Підтримка розвитку агропромислового сектору громади	<i>Діяльність 1.2. 1. Підтримка перспективних напрямків розвитку АПК (переробки с/г продукції, садівництва, бджільництва, овочівництва та інших).</i>
	1. Підтримка виробників у розширенні та створенні підприємств з переробки зерна (борошномельного та харчового напрямку)
	2. Сприяти розвитку та відновленню виробництва продукції бджільництва, овочівництва, садівництва, тепличного господарства, птахівництва, тваринництва та інших напрямків.
	<i>Діяльність 1.2.2. Сприяння розвитку селянським (фермерським) господарствам, сучасним формам кооперативів (виробництва, обслуговування, переробки) у різних сферах.</i>
	1. Координація залучення селянських та фермерських господарств до участі в обласних та державних Програмах підтримки агропромислового комплексу
2. Інформаційно-консультаційна підтримка при створенні нових суб'єктів господарювання	

Очікувані результати:

- забезпечення стабільного зростання економіки;
- створення нових робочих місць;
- зростання обсягів капітальних інвестицій.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2

Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя

Операційна ціль 2.1 Розвиток людського капіталу	<i>Діяльність 2.1.1. Формування та розвиток сучасної мережі закладів освіти відповідно до потреб громади</i>
	1. Оптимізація освітньої мережі.
	2. Облаштування сучасних навчальних кабінетів та STEM –лабораторій.
	3. Забезпечення учасників освітнього процесу інтерактивним освітнім контентом.
	4. Придбання 4 шкільних автобусів.
	5. Забезпечення високого кадрового потенціалу закладів освіти.
	6. Оснащення кабінетів «Захисту України» для виконання практичної частини освітньої програми.
	7. Облаштування вимощень навколо будівель закладів освіти.
	8. Капітальні ремонти дахів та покрівель закладів освіти.
	9. Капітальні ремонти систем опалення в закладах освіти.

Діяльність 2.1.3. Покращення стану здоров'я населення шляхом підвищення доступності та ефективності медичного обслуговування

1. Реконструкція покрівлі харчоблоку та стаціонарного корпусу КНП «Машівська лікарня».
2. Реконструкція системи опалення Кошманівської АЗПСМ.
3. Реконструкція мережі водопостачання та кана -лізації Кошманівської АЗПСМ.
4. Реконструкція даху Новотагамлицької АЗПСМ.
5. Придбання двох службових легкових автомобілів для покращення надання первинної медичної допомоги населенню шляхом доступності та ефективності медичного обслуговування Новотагамлицької та Базилівщинської АЗПСМ.
6. Реконструкція системи водопостачання та водовідведення Новотагамлицької АЗПСМ.
7. Забезпечення стабільного та безвідмовного. функціонування комп'ютерної техніки, програмного забезпечення та додатків, професійного та мережевого обладнання.

Діяльність 2.1.4. Розвиток культури, молодіжної та гендерної політики

1. Капітальний ремонт покрівлі Сахнівщинського сільського будинку культури.
2. Створення центрів дозвілля, громадських просторів на базі закладів культури громади.
3. Пісенний фестиваль-конкурс «Кришталеві нотки».
4. Створення сучасного молодіжного простору.
5. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків при розробці, впровадженні, моніторингу місцевих програм та запобігання дискримінації за ознакою статі в економічній, освітній, культурній та інших сферах життя.

Діяльність 2.1.5. Розвиток фізичної культури та спорту, популяризація здорового способу життя

1. Будівництво багатофункціонального спортивного майданчика зі шпучним покриттям в смт Машівка.
2. Капітальний ремонт спортивної зали КПНЗ «Машівська дитячо-юнацька спортивна школа», облаштування її обладнанням для реабілітації ветеранів.
3. Облаштування спортивних майданчиків в населених пунктах громади.
4. Сприяння створенню спортивних гуртків, секцій тощо та забезпечення їх сучасним спортивним інвентарем.
5. Впровадження Програми «Активні парки» в смт. Машівка та с. Селешина.

Очікувані результати:

- посилення мотивованості населення до участі у розвитку громади;
- створення умов та можливостей для більш активної участі жителів у реалізації місцевих ініціатив;
- поглиблення процесів самоорганізації та самоврядування молодіжного середовища;
- формування громадянської позиції та патріотичне виховання молоді у громаді.
- підвищення якості надання медичних послуг;
- створення умов для культурного дозвілля населення громади;
- підвищення рівня якості освіти;
- забезпечення гендерного паритету в усіх сферах життя громади;
- створення умов для розвитку інклюзивного середовища.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2

Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя

Оперативна ціль 2.2	Діяльність 2.2.1. Покращення якості та доступності отримання соціальних послуг.
	<ol style="list-style-type: none">1. Реконструкція покрівлі Комунальної установи «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Машівської селищної ради».2. Створення комфортних умов для надання соціальних послуг (ремонт кабінету перукаря).3. Запровадження соціальної послуги «Соціальний супровід».
Підвищення комфортних та безпечних умов життя в громаді	Діяльність 2.2.2. Підвищення рівня безпеки громади.
	<ol style="list-style-type: none">1. Забезпечення реалізації програм та планів заходів у сфері цивільного захисту, спрямованих на захист населення та територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, забезпечення техногенної та пожежної безпеки.2. Встановлення додаткових камер відеоспостереження, дорожніх знаків на території громади.3. Забезпечення пожежної безпеки в закладах освіти.

4. Облаштування класів безпеки.
5. Утримання та облаштування захисних споруд цивільного захисту закладів освіти.
6. Забезпечення закладів освіти додатковими заходами безпеки (охоронні послуги, відео- спостереження, метало детектори, тривожна кнопка тощо).
7. Поповнення місцевого матеріального резерву для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території громади.
8. Забезпечення інвентаризації 100% захисних споруд та приведення їх у готовність, будівництво, облаштування захисних споруд цивільного захисту
<i>Діяльність 2.2.3. Забезпечення доступності до інфраструктури, соціальних та інших послуг, створення безбар'єрного середовища .</i>
1. Реконструкція тротуарів згідно з вимогами безбар'єрного доступу для осіб з обмеженими можливостями та мало мобільних груп населення.
2. Придбання підйомника для осіб з інвалідністю.
3. Капітальний ремонт мощення площі перед КЗ «Будинок культури» Машівської селищної ради.
<i>Діяльність 2.2.4. Впровадження енергозберігаючих технологій.</i>
1. Капітальний ремонт фасаду Селешинського сільського будинку культури.
2. Впровадження на території громади енергоощадних світлодіодних освітлювальних систем в тому числі з живленням від відновлювальних джерел енергії.
3. Заходи з термомодернізації будівель закладів освіти.

Очікувані результати:

- покращення якості надання соціальних послуг жителям громади;
- зменшення числа сімей та кількості дітей, що перебувають у складних життєвих обставинах;
- забезпечення належних умов для виховання дітей-сиріт та дітей, що позбавлені батьківського піклування;
- максимальне охоплення оздоровчими послугами учасників бойових дій, учасників війни, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України;

- збільшення числа організацій, підприємств та установ, що відповідають вимогам доступності.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2	
Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя	
Оперативна ціль 2.3 Цифрова трансформація громади	Діяльність 2.3.1. Створення єдиного простору надання адміністративних послуг.
	1. Створення комфортних умов для надання адміністративних послуг, проведення ремонту та облаштування приміщення ЦНАПу.
	2. Придбання спеціалізованого обладнання для оформлення та видачі паспортів громадянина України для виїзду за кордон та ID карток.
	3. Встановлення каналу захищеного зв'язку (придбання обладнання та оплата послуг держспец зв'язку).
	4. Запровадження послуги «мобільний адміністратор ЦНАПу».
	5. Розширення переліку адміністративних послуг.
	6. Придбання обладнання для надання послуг з державної реєстрації транспортних засобів та видачі посвідчень водія
	Діяльність 2.3.2 Цифровізація громади.
	1. Впровадження та удосконалення інструментів електронної демократії.
	2. Обслуговування цифрових платформ для електронного документообігу, доступу до освітніх електронних баз і систем.
3. Проходження працівниками бюджетних установ, підприємств різних форм власності курсу з цифрової грамотності на порталі Дія Цифрова Освіта.	

Очікувані результати:

- розміщення Wi-Fi Free зон у громадських місцях населених пунктів територіальної громади;
- придбання та модернізація програмно-апаратних засобів інформаційно-комунікаційних систем;
- покращення рівня цифрової грамотності посадових осіб селищної ради та різних категорій громадян;
- розвиток інструментів е-демократії у територіальній громаді та залучення жителів до участі у процесах формування цифрового суспільства, підвищення рівня компетентності посадових осіб селищної ради та громадян щодо використання технологій е-урядування та е-демократії;

- реалізація проєктів інформатизації у сферах освіти, культури тощо.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2	
Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя	
Оперативна ціль 2.4 Чисте довкілля та екологічна безпека	<i>Діяльність 2.4.1. Створення сучасної ефективної системи поводження з ТПВ.</i>
	1. Облаштування сортувальної лінії ТПВ в смт. Машівка для сортування сміття
	2. Придбання смітєвих баків, контейнерів для збору ТВП (у тому числі для роздільного сортування сміття).
	3. Ліквідація стихійних звалищ та облаштування полігону ТПВ в смт Машівка.
	<i>Діяльність 2.4.2. Підвищення екологічної культури та рівня екологічної свідомості мешканців громади .</i>
	1. Проведення інформаційно-роз'яснювальних кампаній у школах, дитсадках, установах з метою формування екологічного світогляду.
	2. Реалізація громадських ініціатив з очищення територій населених пунктів, парків, берегів водойм, лісосмуг.
	<i>Діяльність 2.4.3. Збереження, відтворення та розширення зелених зон та водних об'єктів.</i>
	1. Озеленення населених пунктів, відновлення та розширення паркових зон.
	2. Розчистка та благоустрій водних об'єктів, облаштування місць відпочинку біля водойм.
	3. Створення в межах зелених зон місць для активного відпочинку.

Очікувані результати:

- збільшення числа просвітницьких заходів та публікацій у соціальних мережах та сайті громади по питанням охорони навколишнього природного середовища, поточного стану довкілля й раціонального природокористування;
- збільшення площі озеленення загального призначення та їх облаштування;
- територіальна організація водоохоронних зон та забезпечення їх екологічної стабілізації.
- розвиток інфраструктури управління відходами;

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		129

- організація системи збирання небезпечних відходів;
- оптимізація місць видалення відходів на території громади;
- поетапне закриття або ліквідація звалищ ТПВ.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3	
Енергоефективне управління просторовим розвитком, покращення інфраструктури громади	
Операційна ціль 3.1 Просторове планування, як елемент сталого розвитку територій	<i>Діяльність 3.1.1. Розробка програми комплексного відновлення територій</i>
	1. Виготовлення картографічної основи М 1:10000 на територію Машівської селищної територіальної громади.
	2. Виготовлення технічного завдання на розроблення Комплексного плану просторового розвитку Машівської селищної територіальної громади.
	3. Розробка Програми комплексного відновлення території громади.
	<i>Діяльність 3.1.2. Розробка просторової, планувальної та землевпорядної документації</i>
	1. Розроблення Комплексного плану просторового розвитку території Машівської селищної територіальної громади Полтавського району Полтавської області

Очікувані результати:

- планувальна організація, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної системи громадського обслуговування;
- підвищення ефективності управління майном і земельними ресурсами;
- своєчасне взаємоузгодження державних, громадських та приватних інтересів під час планування і забудови територій.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		130

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3

Ефективне управління просторовим розвитком,
покращення інфраструктури громади

Операційна ціль 3.2
Розвиток інфраструктури
, благоустрою громади

Діяльність 3.2.1. Покращення інфраструктури водопостачання та водовідведення в населених пунктах громади .

1. Реконструкція, будівництво, ремонт водонапірних башт та артезіанських сведловин.
2. Будівництво та ремонт систем водопостачання та водовідведення.

Діяльність 3.2.2. Зміцнення матеріально-технічної бази комунальних підприємств.

1. Придбання спеціалізованої комунальної техніки.

Діяльність 3.2.3. Ефективне управління у сфері благоустрою

1. Проведення робіт з реконструкції та ремонту мереж вуличного освітлення в населених пунктах громади.
2. Приведення відповідно до норм чинного законодавства України місць поховань на території громади.
3. Будівництво громадських вбиралень у населених пунктах громади.
4. Придбання та встановлення дитячих майданчиків..

Діяльність 3.2. 4 Розвиток дорожньої інфраструктури.

1. Утримання та розвиток автомобільних доріг комунальної власності у населених пунктах громади.
2. Капітальний ремонт проїздної частини вул.І.Решітника в с.Вільне.
3. Капітальний ремонт проїздної частини вул.Шевченка в с.Новий Тагамлик.
4. Капітальний ремонт проїздної частини вул.Староцерковна в с.Новий Тагамлик
5. Доступна та зручна транспортна інфраструктура: обладнання зупинок громадського транспорту; нанесення відповідної розмітки.
6. Придбання дорожньої техніки для проведення ремонту доріг місцевого значення..

Очікувані результати:

- збереження автомобільних доріг і вулично-дорожньої мережі від передчасного руйнації;
- збільшення числа соціальних маршрутів;
- розвиток велоінфраструктури (велодоріжок).

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		131

- стимулювання внутрішніх інвестицій і залучення зовнішніх, долучення до грантових програм, які спрямовані на підтримку проєктів соціально-економічного розвитку. Так, наприклад, у 2022 р. розроблено “Інвестиційний паспорт Машівської територіальної громади”, де визначено найбільш привабливі інвестиційні об’єкти - виробничі приміщення та земельні ділянки.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		132

ВИСНОВКИ

Ключовою складовою у процесі розбудови аграрної сфери України являється комплексний розвиток сільських територій, який спрямовується на стабільне забезпечення розвитку сільськогосподарського виробництва, покращення умов праці та проживання населення, збереження природного середовища.

Зважаючи на сучасні глобальні виклики суспільства головним напрямком соціально-економічної політики на міжнародному та національних рівнях розвинених країн світу являється концепція сталого розвитку, якою передбачається збалансованість економічного, соціального та екологічного напрямків розвитку.

Сталим розвитком передбачається єдність та врівноваженість трьох його складових: економічної, соціальної та екологічної. Підтримка екологічної рівноваги повинна бути з обов'язковим врахуванням збалансованого використання та примноження природних ресурсів сільських територій.

На даний час особливої уваги потребує забезпеченість техногенної та екологічної безпеки життєдіяльність сільського населення й охорони навколишнього природного середовища у сільській місцевості, що передбачає запобігання негативному впливу господарської діяльності на екологічний стан ґрунтів сільських територій та його докільля шляхом дотримання виробничих стандартів; раціонального використання природних ресурсів, спираючись на новітні розробки та впровадження сучасних, екологічно безпечних технологій сільськогосподарського виробництва; запобігання виснаженню та забрудненню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища, збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, які підлягають особливій охороні, створення ефективних і підтримання у належному стані діючих протипаводкових, протизсувних систем на сільських територіях.

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		133

Метою даної магістерської кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних положень та розроблення практичних рекомендацій сталого просторового розвитку території громади.

Об'єктом дослідження є Машівська селищна територіальна громада Полтавської області.

Предметом дослідження магістерської роботи були соціально-економічні, правові та природно-екологічні закономірності функціонування та розвитку об'єкту дослідження, різноманітні його якості, властивості, які відповідно було досліджено і викладено в роботі.

В результаті дослідження території Машівської селищної територіальної громади, на основі оцінки її соціально-економічного стану було запропоновано напрямки щодо сталого розвитку громади, визначено стратегічні та оперативні цілі і завдання, розроблено схему перспективного використання земель територіальної громади.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		134

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Третяк А.М. Землепорядне проектування: теоретичні основи і територіальний землеустрій / А.М. Третяк. – К.: Вища освіта, 2006. – 528 с
2. Проект розпорядження кабінету міністрів України "Про схвалення концепції сільського розвитку до 2030 року"
<https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=a707d9ff-0c4b-4b8b-8d84-3f9a994ee729&title=ProektRozporiadzhenniaKabinetuMinistrivUkraini-proSkhvalenniaKontseptsiiSil'skogoRozvitkuDo2030-Roku>
3. Добряк Д. С. Актуальні проблеми законодавчого забезпечення розвитку ринку земель в Україні / Д. С. Добряк, А. Г. Мартин, Л. В. Паламарчук // Землеустрій і кадастр. – 2006. – № 1. – С. 3-7
4. Дем'яненко С.І. Досвід Німеччини у кредитуванні під заставу сільськогосподарської землі / С.І. Дем'яненко. – Економіка АПК. – 2002. – № 10.- С. 134-138
5. Коник О. Польський досвід регулювання ринкових земельних відносин [Електронний ресурс] / О. Коник, А. Мартин. – Режим доступу: <http://www.zsu>
6. <https://kyiv.land.gov.ua/info/opublikovano-zakon-ukrainy-pro-vnesennia-zmin-do-zemelnoho-kodeksu-ukrainy-ta-inshykh-zakonodavchych-aktiv-shchodoplanuvannia-vykorystannia-zemel-osnovni-novatsii/>
- 7.<https://dreamdim.ua/uk/kompleksnyj-plan-prostorovogo-rozvytku-terytoriy/>.
8. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/632-2021-п#Text>
- 9.<https://gplan.com.ua/hromadas/kompleksniy-plan-terytoriyi-teritorialnoyi-gromadi>.
- 10.https://www.bitlex.ua/uk/blog/terms/post/zonuvannya_terytoriyi__zoning
11. Пояснювальна записка Том І.І. ГП-ПЗ - П., - 2018.
- 12.https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Комплексний_план_просторового_розвитку_території_громади
- 13.<https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-z-gromadskistyuu/proekt-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrayiny-pro-vnesennia-zmin-do-postanovy-kabinetu-ministriv-ukrayiny-vid-25-travnya-2011-r-№-555/>

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		135

14. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/926-2021>
15. «Планування та забудова територій» ДБН Б.2.2 – 12:2019.
16. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності».-К., - 2011.
17. Закон України «Про охорону культурної спадщини».-К., - 2000.
18. Земельний кодекс України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
19. Постанова Кабінету Міністрів від 26.07.2001 року «Про затвердження списку історичних населених місць».
20. Порядок розроблення історико-архітектурного опорного плану населеного пункту (наказ Мінрегіону України від 02.06.2011 р. №64).
21. Довідник «Регулювання використання і забудови територій населених пунктів (Зонінг)». В. Гусакова, У.Валетта, В.Нудельман, О. Вашкулат – Київ. – 1996.
22. Методичний посібник з розробки та впровадження Правил використання та забудови території міст. В. Гусакова, В.Нудельман, О. Вашкулат – Київ. – 1998.
23. Ігнатенко І. В. Співвідношення зонування земель з іншими земельно-правовими категоріями // Теорія і практика правознавства — 2013. — Вип. 2.
24. Ковтун О. М. Форми планування використання та охорони земель за законодавством України // Вісник Академії адвокатури України . — 2010. — Число 2. — С. 26-31.
25. Кузін Н., Дмитренко Л. Особливості регулювання використання земель населених пунктів у сучасних умовах // Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер: Економіка АПК. — 2013. — № 20(2). — С. 19-25.
- Кривов В.М. Екологічно безпечне землекористування Лісостепу України. Проблеми охорони ґрунтів. – К. Урожай, 2006. – 304 с.

					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		136

26. Третяк А. М., Дорош О. С. Управління земельними ресурсами. /За редакцією професора А. М. Третяка. Навчальний посібник. — Вінниця: Нова Книга, 2006. — 360 с.
27. Зонування території // Юридична енциклопедія : [у 6 т.] / ред. кол. Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) [та ін.] — К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1998. — Т. 2 : Д — Й. — 744 с.
28. Закон України Про регулювання містобудівної діяльності. - К.,-2011.
29. Закон України "Про Генеральну схему планування території України". – К.,-2012.
30. Закон України "Про основи містобудування". – К., - 1992.
31. Закон України «Про благоустрій населених пунктів». К., -2011
32. Закон України «Про землеустрій». – К.,-2003
33. Корнеєв Ю. В. Земельне право: навч. посібник / Ю. В. Корнеєв.– Київ: Центр учбової літератури, 2011. –248 с..
34. ДБН Б.1.1-15 «Склад і зміст генерального плану населеного пункту».
35. ДСТУ – Н-Б Б.1-112 «Настанова про склад та зміст плану зонування території».
36. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель».
37. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 липня 2021 р. № 853 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад».
38. Постанова Кабінету Міністрів України від 09 червня 2021 р. № 632 «Про визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території».
39. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

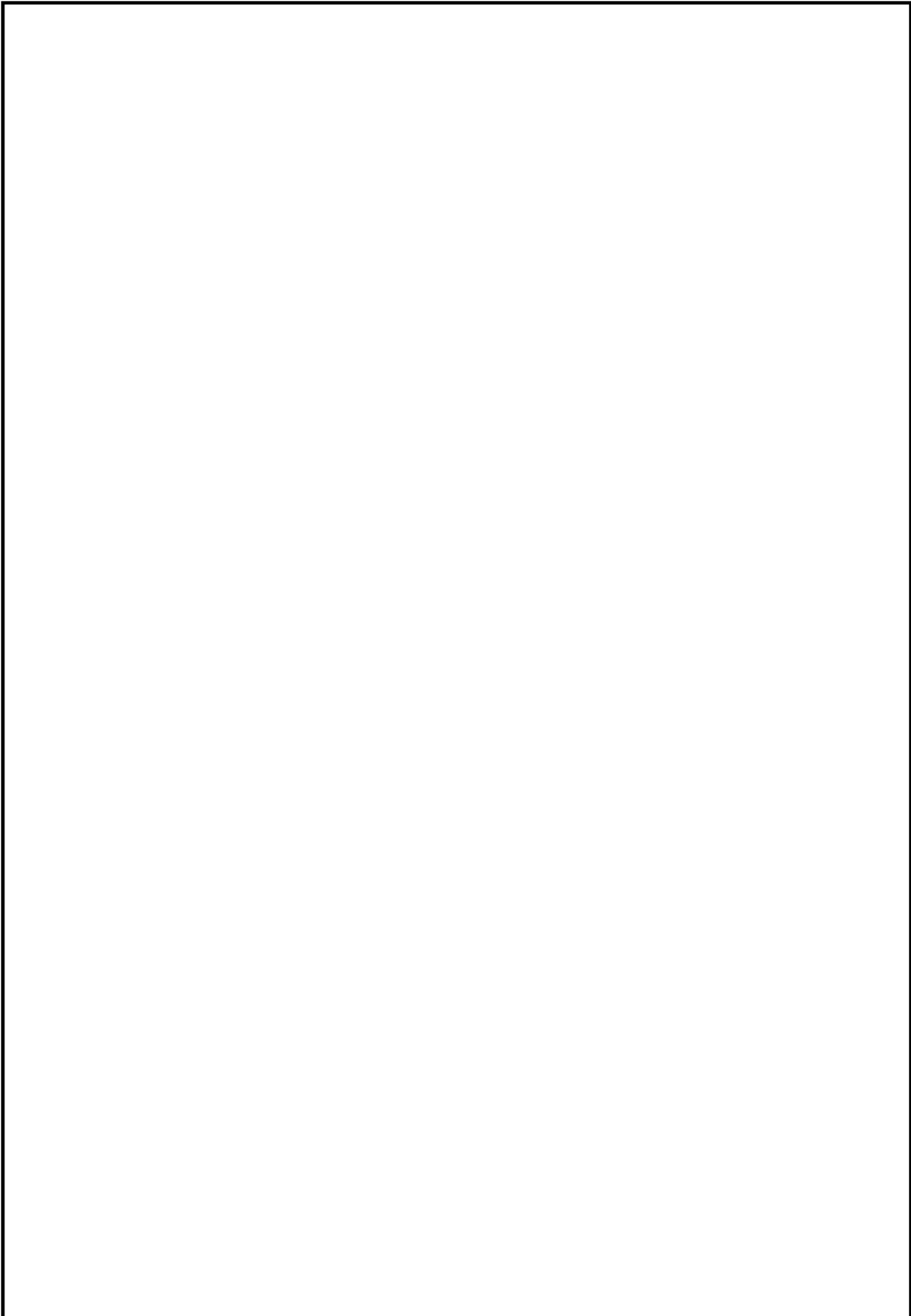
					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		137

40. Моніторинг довкілля : підручник / [Боголюбов В. М., Клименко М. О. та ін.] ; під ред. В. М. Боголюбова. [2-е вид., перероб. і доп.]. – Вінниця : ВНТУ, 2010. – 232 с.
41. Закон України «Про основи містобудування»: прийнятий 16 листопада 1992 року \ \ Відом. Верх. Ради України (ВВР). – 1992. - № 2780-XI.
42. Стратегічне планування місцевого розвитку. Практичний посібник / [Берданова О., Вакуленко В.]; Швейцарсько–український проект «Підтримка децентралізації в Україні». – К.: ТОВ «Софія–А». – 2012. – 88 с.
43. Стратегічне планування розвитку територій: навчально–методичний посібник / Кутідзе Л.С. – Запоріжжя: ЗЦППКК, 2013. – 42 с.
44. Управління земельними ресурсами. Том 5. Сталий розвиток урбанізованих територій / О.С. Петраковська, Ю.О. Тацій. – TEMPUS IV. Донецьк: УНИТЕХ, 2012. – 485 с.
45. Управління земельними ресурсами. Том 6. Сталий розвиток сільських територій / С.С. Радомська, В.В. Тимошевський, А.С. Попов, М.Г. Ступень, Л.В. Ткачук, Н.Є. Стойко, А.М. Шворак. – TEMPUS IV. Донецьк: УНИТЕХ, 2012. – 461 с.
46. Добряк Д.С., Бабміндра Д.І. Сучасний землеустрій – основоположний механізм управління в галузі використання і охорони земельних ресурсів. - \ \ Наук. вісн. НАУ. – 2003. - № 67 с. 235 – 245.
47. Казьмір П.Г., Дроздяк М.В. «Просторова організація агроландшафтів»: навч. посібник. – Л.: ЛДАУ, 2007. – 186 с.
48. Курило В.І., Кривов В.М., Єрмоленко В.М. Законодавство України про державний контроль за використанням та охороною земель. \ \ Зб. норм.-прав. актів \ - К.: Магістр XXI.2007. – 438 с
49. Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи магістра освітньої програми «Геодезія та землеустрій» / Г. І. Шарий, В. В. Щепак, Т.П. Литвиненко, С.В.Нестеренко. – Полтава : ПолтНТУ, 2021.

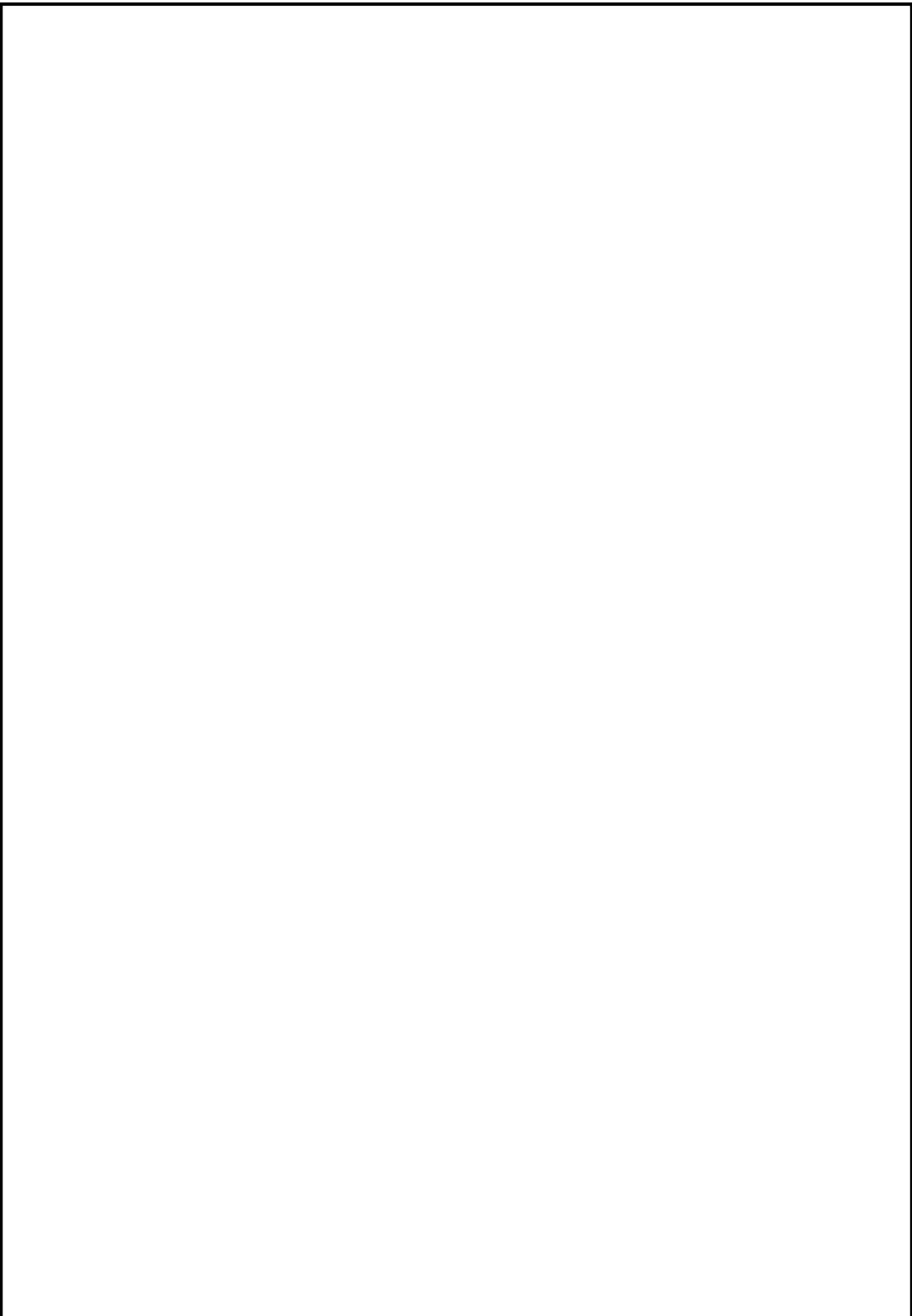
					<i>КМР 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		138

ДОДАТКИ

					КМР 601-БЗ №10588970	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		139

					<i>KMP 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		140

					<i>KMP 601-БЗ №10588970</i>	Арк.
Зм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата		141